

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**Державна установа
“Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього
Національної академії наук України”**

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЛЬВІВ – 2016

УДК 339.56 (477)

Конкурентоспроможність промисловості регіонів України: наукове видання / [С.О. Іщук, Л.Й. Созанський, Р.В. Міхель, М.І. Бирка]; НАН України. ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього Національної академії наук України”; [наук. ред. С.О. Іщук]. – Львів, 2016. – 73 с. (Серія “Регіони: моніторинг, прогнози, моделі”).

ISBN 978-966-02-4250-0 (серія)

ISBN 978-966-02-8116-5

Науковий редактор:

С.О. Іщук – завідувач відділу розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій, д.е.н., професор

Авторський колектив:

д.е.н., проф. Іщук С.О., к.е.н. Созанський Л.Й., к.е.н. Міхель Р.В., к.е.н. Бирка М.І.

Запропоновано новий методичний підхід до інтегрального оцінювання конкурентоспроможності промисловості крізь призму конкурентних переваг суб’єктів промислової діяльності. Проведено аналіз системи показників, що відображали поточний стан і результати промислової діяльності в Україні упродовж 2011-2015 років у регіональному вимірі.

Розраховано інтегральні індекси, які характеризують ефективність (виробничо-господарську та ресурсну) і активність (економічну, виробничу, технологічну, інноваційну, інвестиційну та експортну) вітчизняної промисловості. Побудовано рейтинг регіонів України за рівнем конкурентоспроможності їх промисловості. Розроблено комплекс заходів, спрямованих на посилення конкурентних переваг промислового сектора національної економіки в умовах глобалізації.

Для наукових працівників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, державних службовців, підприємців.

Рецензенти:

Мельник О.Г. – д.е.н., проф., завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, НУ “Львівська Політехніка”

Шульц С.Л. – д.е.н., проф., завідувач відділу регіональної економічної політики, ДУ “Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України”

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України” (Протокол №11 від 06.12.2016 р.).

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Оцінка конкурентних переваг промисловості регіонів України.....	7
1.1. Виробничо-господарська ефективність.....	7
1.2. Ресурсна ефективність.....	10
1.3. Економічна активність.....	15
1.4. Виробнича активність.....	19
1.5. Технологічна активність.....	23
1.6. Інноваційна активність.....	27
1.7. Інвестиційна активність.....	31
1.8. Експортна активність.....	36
2. Рейтингування регіонів України за рівнем конкурентоспроможності промисловості	41
Висновки і пропозиції	47
Список використаних джерел	53
Додатки	56

ВСТУП

Проблеми функціонування промислового сектора національної економіки негативно впливають на рівень його конкурентоспроможності. Як наслідок, промислова продукція багатьох вітчизняних товаровиробників на сьогодні є неконкурентною на зовнішніх ринках, а із запровадженням зони вільної торгівлі з країнами-членами ЄС може втратити і значну частку внутрішнього ринку через низькі якісні та цінові параметри. Звідси очевидно є актуальність оцінювання конкурентоспроможності промисловості регіонів України з метою визначення перспектив їх подальшого розвитку у конкурентному середовищі.

Конкурентоспроможність промислового сектора економіки як сукупності суб'єктів промислової діяльності є інтегрованою величиною, яка формується із конкурентоспроможності останніх та відображає її.

Конкурентоспроможність суб'єктів промислової діяльності визначається наявністю у них конкурентних переваг. Рівень цих переваг характеризує конкурентоспроможність (або конкурентну позицію) суб'єктів промислової діяльності на ринку промислової продукції.

Конкурентними перевагами промисловості на мезорівні є *ефективність* (виробничо-господарська і ресурсна) та *активність* (економічна, виробнича, технологічна, інноваційна, інвестиційна і експортна) функціонування суб'єктів промислової діяльності¹. Для ґрунтовної характеристики кожної з восьми конкурентних переваг промисловості регіону сформовано відповідну систему показників (табл. 1).

Оцінювання конкурентоспроможності промислового сектора економіки регіонів України відбувається у п'ять етапів.

На *першому етапі* розраховуються первинні показники (наведені у табл. 1), що в сукупності відображають різні аспекти ефективності та активності функціонування промисловості регіонів.

На *другому етапі* визначаються часткові інтегральні індекси (у розрізі 8-ми конкурентних переваг) конкурентоспроможності промисловості регіонів шляхом нормування значень первинних показників, розрахованих на першому етапі, та їх подальшого інтегрування за методом середньої арифметичної. Нормування показників здійснюється згідно з Методикою розрахунку інтегральних регіональних індексів економічного розвитку, затвердженою наказом Державного комітету статистики України № 114 від 15.04.2003 року [11].

На *третьому етапі* проводиться групування регіонів України за рівнем конкурентних переваг їх промисловості. Критерієм диференціації областей є діапазон значень розрахованих на другому етапі інтегральних індексів:

Перша група – області із високим рівнем конкурентних переваг (значення інтегрального індексу становить $0,67 \div 1,0$);

Друга група – області із середнім рівнем конкурентних переваг ($0,33 \div 0,67$);

Третя група – області із низьким рівнем конкурентних переваг ($0,0 \div 0,33$).

¹ Згідно з методикою інтегральної оцінки конкурентоспроможності промисловості, розробленою відділом розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій під керівництвом д.е.н., професора Іщук С.О.

Показники, що характеризують конкурентні переваги промислового сектора економіки

Конкурентні переваги							
Ефективність		Активність					
<i>виробничо-господарська</i>	<i>ресурсна</i>	<i>економічна</i>	<i>виробнича</i>	<i>технологічна</i>	<i>інноваційна</i>	<i>інвестиційна</i>	<i>експортна</i>
- рентабельність обороту	- фондвіддача	- темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	- темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	- темп приросту необоротних активів	- частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств	- темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	- частка промислових товарів у експорті товарів та послуг
- рентабельність операційної діяльності	- продуктивність праці	- темп приросту активів	- частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	- частка необоротних активів у активах	- частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	- темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	- частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції
- рентабельність активів					- частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	- частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	

На *четвертому етапі* визначається загальний інтегральний індекс конкурентоспроможності промисловості регіонів України. Приймаємо умову, що всі конкурентні переваги є рівнозначними, тобто мають однаковий вплив на рівень конкурентоспроможності промисловості. Відтак загальний інтегральний індекс конкурентоспроможності промислового сектора економіки кожного з регіонів розраховується за формулою:

$$I_i^K = \sqrt[8]{I_i^{\text{в-г}} \cdot I_i^{\text{рес}} \cdot I_i^{\text{ек}} \cdot I_i^{\text{вир}} \cdot I_i^{\text{тех}} \cdot I_i^{\text{інн}} \cdot I_i^{\text{інв}} \cdot I_i^{\text{екс}}}, \quad (1)$$

- де I_i^K – загальний інтегральний індекс конкурентоспроможності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{в-г}}$ – інтегральний індекс виробничо-господарської ефективності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{рес}}$ – інтегральний індекс ресурсної ефективності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{ек}}$ – інтегральний індекс економічної активності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{вир}}$ – інтегральний індекс виробничої активності i -го регіону;
 $I_i^{\text{тех}}$ – інтегральний індекс технологічної активності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{інн}}$ – інтегральний індекс інноваційної активності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{інв}}$ – інтегральний індекс інвестиційної активності промисловості i -го регіону;
 $I_i^{\text{екс}}$ – інтегральний індекс експортної активності промисловості i -го регіону.

Інтегральний індекс може набувати значень від нуля до одиниці. Чим більше значення індексу, то вища конкурентоспроможність промислового сектора економіки регіону.

На *п'ятому етапі* здійснюється рейтингування регіонів України за рівнем конкурентоспроможності промисловості на підставі значень загального інтегрального індексу.

Інформаційною базою для проведення розрахунків є офіційні дані, оприлюднені Державною службою статистики України та її регіональними управліннями.

Результати інтегральної оцінки конкурентоспроможності промисловості регіонів дають можливість створити об'єктивну аналітичну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо стратегії розвитку промислового сектора національної економіки, зокрема в умовах зони вільної торгівлі між Україною і країнами-членами ЄС.

1. ОЦІНКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

1.1. Виробничо-господарська ефективність

Конкурентні переваги промисловості у сегменті управління витратами та результатами діяльності характеризує виробничо-господарська ефективність, рівень якої відображається трьома показниками: рентабельністю операційної діяльності, рентабельністю обороту і рентабельністю активів.

Значення усіх цих показників у промисловому секторі економіки України упродовж 2011-2015 років зберігали спадну тенденцію (рис. 1.1).

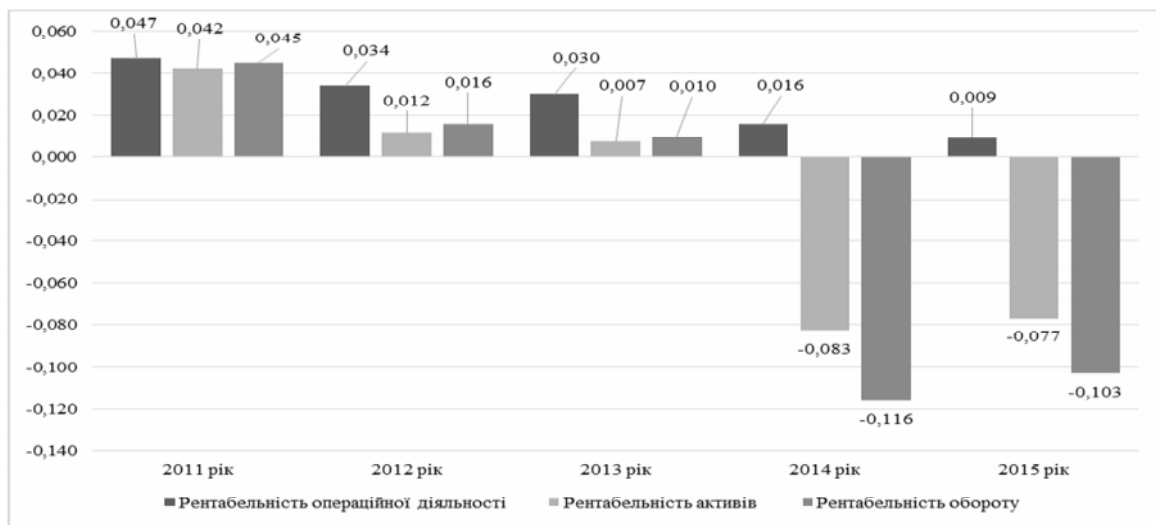

Рис. 1.1. Показники виробничо-господарської ефективності промисловості України (у долях одиниці)

Джерело: Побудовано за [14; 40; 42; 45]

Так, у 2015 році, порівняно з 2014-м, зростання витрат операційної діяльності на 27,8% і одночасне зменшення результату від операційної діяльності (прибутку) на 31,0% спричинило зниження рентабельності операційної діяльності промисловості на 0,7 відсоткового пункту, однак, значення цього показника залишилося додатним (0,9%).

Натомість значення коефіцієнтів рентабельності обороту і рентабельності активів останні два роки були від'ємними внаслідок збиткового фінансового результату до оподаткування промисловості 20-ти областей у 2015 році (проти 23-х у 2014-му). Збиток від звичайної діяльності до оподаткування промисловості України у 2015 році склав 181 361,1 млн. грн. проти 166 414,0 млн. грн. у 2014-му.

Шляхом інтегрування показників рентабельності операційної діяльності, рентабельності обороту і рентабельності активів розраховано індекси виробничо-господарської ефективності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.1). Відповідно до визначеної градації, для переважної більшості областей (20-ти у 2015 році проти 8-ми у 2011-2012 роках) характерний низький рівень операційної ефективності.

Високий рівень виробничо-господарської ефективності був досягнутий лише у чотирьох областях (Дніпропетровській, Запорізькій, Полтавській і Сумській) упродовж 2011-2013 років.

Таблиця 1.1

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу виробничо-господарської ефективності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Полтавська	0,712	Сумська	0,709	Запорізька	0,679	Харківська	0,387	Волинська	0,413
Дніпропетровська	0,701	Полтавська	0,705	Полтавська	0,674	Чернівецька	0,312	Вінницька	0,392
Харківська	0,656	Дніпропетровська	0,651	Дніпропетровська	0,662	Дніпропетровська	0,311	Харківська	0,372
Кіровоградська	0,614	Запорізька	0,617	Сумська	0,556	Вінницька	0,309	Чернівецька	0,346
Сумська	0,593	Харківська	0,601	Харківська	0,457	Волинська	0,307	Сумська	0,324
Запорізька	0,534	Кіровоградська	0,584	Хмельницька	0,400	Львівська	0,303	Запорізька	0,321
Хмельницька	0,415	Чернівецька	0,578	Вінницька	0,371	Полтавська	0,301	Тернопільська	0,317
Волинська	0,401	Миколаївська	0,571	Чернігівська	0,368	Запорізька	0,294	Дніпропетровська	0,315
Київська	0,391	Київська	0,568	Київська	0,357	Сумська	0,288	Київська	0,309
Миколаївська	0,382	Хмельницька	0,421	Львівська	0,345	Київська	0,281	Львівська	0,307
Львівська	0,379	Чернігівська	0,406	Волинська	0,341	Закарпатська	0,272	Полтавська	0,304
Чернігівська	0,362	Волинська	0,394	Кіровоградська	0,339	Миколаївська	0,262	Чернігівська	0,294
Закарпатська	0,358	Вінницька	0,381	Житомирська	0,337	Житомирська	0,242	Житомирська	0,288
Вінницька	0,351	Житомирська	0,375	Закарпатська	0,323	Чернігівська	0,240	Херсонська	0,284
Житомирська	0,345	Закарпатська	0,341	Чернівецька	0,313	Кіровоградська	0,161	Миколаївська	0,281
Рівненська	0,341	Львівська	0,339	Миколаївська	0,301	Тернопільська	0,157	Закарпатська	0,276
Черкаська	0,328	Херсонська	0,311	Херсонська	0,291	Херсонська	0,145	Одеська	0,271
Донецька	0,324	Черкаська	0,307	Івано-Франківська	0,264	Черкаська	0,137	Черкаська	0,246
Чернівецька	0,315	Тернопільська	0,284	Черкаська	0,241	Донецька	0,131	Донецька	0,229
Херсонська	0,231	Донецька	0,271	Донецька	0,234	Хмельницька	0,124	Хмельницька	0,217
Одеська	0,228	Одеська	0,259	Тернопільська	0,201	Івано-Франківська	0,009	Івано-Франківська	0,201
Луганська	0,221	Івано-Франківська	0,233	Одеська	0,183	Одеська	0,005	Рівненська	0,197
Івано-Франківська	0,217	Луганська	0,201	Рівненська	0,165	Рівненська	0,004	Кіровоградська	0,008
Тернопільська	0,215	Рівненська	0,191	Луганська	0,151	Луганська	0,002	Луганська	0,005

- Перша група – високий рівень виробничо-господарської ефективності промисловості (0,67÷1,0);
 Друга група – середній рівень виробничо-господарської ефективності промисловості (0,34÷0,66);
 Третя група – низький рівень виробничо-господарської ефективності промисловості (0,0÷0,33)

У 2015 році групу **середнього рівня виробничо-господарської ефективності** (унаслідок досягнення додатних значень усіх показників рентабельності) сформували чотири області: Чернівецька, Вінницька, Волинська і Харківська. Перші три з них вийшли із зони збитку та досягли прибутку від звичайної діяльності до оподаткування. Підвищення рівня ефективності у цих областях (що зумовило їх перехід із третьої групи у другу) у 2015 році відбулось завдяки збільшенню фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування у два рази у Чернівецькій та Вінницькій областях і у 2,4 рази – у Волинській.

Промисловість Харківської області, на відміну більшості областей України, упродовж 2013-2015 років була прибутковою, але у 2015-му обсяг фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток) її промисловості зменшився на 11,7%, що, своєю чергою, зумовило зниження рентабельності обороту на 0,4 відсоткового пункту і рентабельності активів на 0,2 відсоткового пункту (додаток А, табл. А.1). Як наслідок, – значення інтегрального індексу виробничо-господарської ефективності промисловості Харківської області у 2015 році знизилось на 0,015 пункту, порівняно з 2014-м.

Для промисловості областей другої групи характерні відносно невисокі значення показника рентабельності операційної діяльності (від 2,9% у Чернівецькій – до 6,4% у Волинській) та середні – показників рентабельності обороту (від 0,53% у Харківській – до 1,5% у Волинській) і рентабельності активів (від 0,74% у Харківській – до 1,60% у Волинській).

У 2015 році **низький рівень виробничо-господарської ефективності** продемонструвала промисловість двадцяти областей України. У 11-ти з них було досягнуто додатних значень показника рентабельності операційної діяльності, однак значення показників рентабельності обороту і рентабельності активів залишились від'ємними. У решти 9-ти значення усіх трьох показників рентабельності були від'ємними. Області третьої групи умовно поділено на чотири підгрупи.

До *першої підгрупи* віднесено Запорізьку, Сумську і Полтавську області, в яких досягнуто високих значень показника рентабельності операційної діяльності промисловості (від 5,4% у Полтавській – до 9,5% у Запорізькій), але від'ємних значень рентабельності обороту (від -8,03% у Полтавській – до -1,05% у Запорізькій) і рентабельності активів (від -9,92% у Полтавській – до -1,62% у Сумській).

У *другу підгрупу* увійшли чотири області (Дніпропетровська, Івано-Франківська, Київська і Тернопільська) із середньою рентабельністю операційної діяльності промисловості (від 2,0% у Київській – до 3,3% у Тернопільській) та від'ємною рентабельністю обороту (від -21,4% у Івано-Франківській – до -1,1% у Тернопільській) і рентабельністю активів (від -14,4% у Івано-Франківській – до -1,7% у Тернопільській).

Третя група – це чотири області (Житомирська, Закарпатська, Львівська і Чернігівська) із низькою рентабельністю операційної діяльності промисловості (від 0,0% у Житомирській – до 1,4% у Чернігівській) та від'ємною рентабельністю обороту (від -8,6% у Закарпатській – до -5,3% у Чернігівській) і рентабельністю активів (від -9,4% – до -5,0% у Львівській).

Четверту підгрупу сформували дев'ять областей (Донецька, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Рівненська, Херсонська, Хмельницька і Черкаська) із від'ємним значенням усіх трьох показників виробничо-господарської ефективності промисловості, зокрема: рентабельності операційної діяльності (від -32,3% у Кіровоградській – до -0,3% у Миколаївській), рентабельності обороту

(від -204,1% у Луганській – до -7,7% у Одеській) і рентабельності активів (від -64,6% у Кіровоградській – до -5,1% у Миколаївській).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році, порівняно з 2014-м, в Україні відбулось підвищення рівня виробничо-господарської ефективності промисловості, основними ознаками якого стали:

- відновлення прибутковості операційної діяльності в Івано-Франківській, Київській і Тернопільській областях;
- нарощення рентабельності операційної діяльності у Вінницькій, Сумській, Харківській і Чернівецькій областях;
- зменшення від'ємних значень показника рентабельності операційної діяльності у 7-ми областях, зокрема, у Житомирській до нульового;
- відновлення додатних значень показника рентабельності обороту і рентабельності активів у Вінницькій, Волинській і Чернівецькій областях;
- зниження від'ємних значень показника рентабельності обороту у 16-ти областях, з яких найбільше у Рівненській (від -40,3% у 2014 році до -24,7% у 2015-му), Одеській (від -23,3% до -7,7% відповідно) і Тернопільській (від -15,9% до -1,1%);
- зменшення від'ємних значень показника рентабельності активів у 15-ти областях, з яких найбільше у Миколаївській (від -20,4% у 2014 році до -5,1% у 2015-му), Одеській (від -16,0% до -7,9% відповідно) і Тернопільській (від -14,5% до -1,7%).

Водночас ознаками стримування росту виробничо-господарської ефективності вітчизняної промисловості у 2015 році були:

- подальше збільшення від'ємних значень показника рентабельності операційної діяльності у Донецькій, Кіровоградській і Луганській областях;
- зниження додатних значень показника рентабельності операційної діяльності промисловості у Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій, Львівській, Полтавській і Чернігівській областях;
- зростання від'ємних значень показника рентабельності обороту у Дніпропетровській, Донецькій, Кіровоградській і Луганській областях;
- збільшення від'ємних значень показника рентабельності активів промисловості Дніпропетровської, Донецької, Кіровоградської, Луганської, Полтавської і Чернігівської областей.

Отже, у 2015 році промисловий сектор економіки більшості регіонів України почав демонструвати ознаки повернення ефективності виробничо-господарської діяльності до докризового рівня. Найвищих значень показників рентабельності операційної діяльності, обороту і активів було досягнуто у Вінницькій і Харківській областях, а також областях Західного регіону (Волинській і Чернівецькій). Водночас висока збитковість як операційної, так і основної діяльності промисловості Донецької, Кіровоградської і Луганської областей ще більше посилилась.

1.2. Ресурсна ефективність

Ресурсну ефективність промисловості характеризують два ключові показники: фондодіддача і продуктивність праці. Перший із них відображає ефективність управління необоротними активами, а другий – людськими ресурсами.

Упродовж аналізованого періоду обидва показники демонстрували майже синхронну динаміку (рис. 1.2). Зокрема, значення показника фондівдачі у промисловості України у 2011-2013 роках зменшилось у 1,55 разів, а в наступних роках, навпаки, зросло в 1,2 рази (порівняно з 2013-м). Тренд продуктивності праці зберігав тенденцію до збільшення (за винятком незначного зниження у 2013 році), і у 2015 році значення цього показника перевершило рівень 2011-го у 1,77 рази.

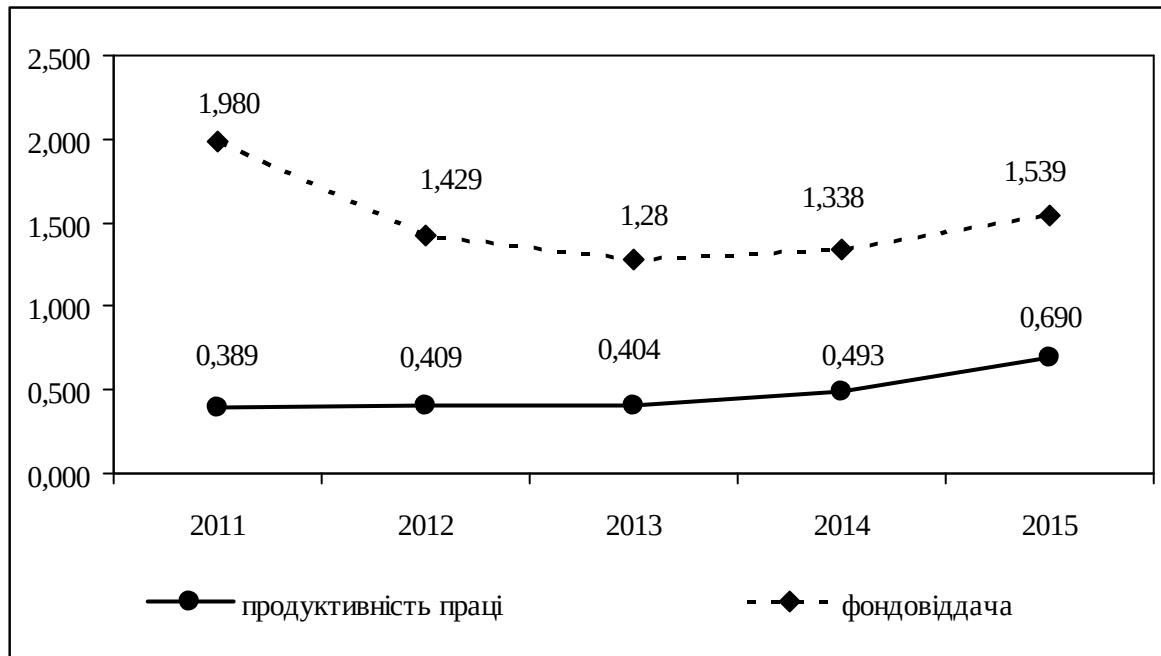

Рис. 1.2. Показники ресурсної ефективності промисловості України (у долях одиниці)

Джерело: Побудовано за [8; 14; 40]

Визначальний вплив на динаміку показників ресурсної ефективності промисловості України у 2015 році мали такі чинники: збільшення обсягу реалізованої промислової продукції (на 24,3%, порівняно з 2014-м), зменшення середньої кількості працівників у промисловості (на 11,19%) і збільшення необоротних активів (на 8,06%).

Шляхом інтегрування значень показників фондівдачі і продуктивності праці розраховано індекси ресурсної ефективності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.2). Відповідно до визначеної градації, для половини областей України (12-ти у 2015 році проти 7-ми у 2014-му) характерний середній рівень ресурсної ефективності їх промисловості.

Незмінним лідером серед регіонів України за рівнем ресурсної ефективності упродовж аналізованого періоду була Полтавська область. Із 2014 року **високий рівень ресурсної ефективності промисловості** характерний також для Черкаської і Сумської областей.

У 2015 році Полтавській області вдалось досягти зростання значень показника продуктивності праці до високого рівня (1,054) і фондівдачі – до середнього (3,054). Це, своєю чергою, стало наслідком збільшення обсягу реалізованої промислової продукції на 28,42% (додаток Б, табл. Б.1) при одночасному зменшенні середньої кількості працівників у промисловості на 8,72% (додаток Б, табл. Б.2) і сповільненні росту необоротних активів до 4,66% проти 12,09% у 2014-му (додаток Б, табл. Б.3).

Таблиця 1.2

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу ресурсної ефективності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Полтавська	0,918	Полтавська	0,790	Полтавська	0,750	Полтавська	0,775	Полтавська	0,785
Чернігівська	0,641	Чернігівська	0,709	Чернігівська	0,722	Черкаська	0,740	Черкаська	0,695
Донецька	0,627	Черкаська	0,551	Черкаська	0,646	Сумська	0,678	Сумська	0,679
Черкаська	0,605	Сумська	0,531	Харківська	0,645	Чернігівська	0,663	Чернігівська	0,614
Сумська	0,550	Харківська	0,526	Сумська	0,614	Вінницька	0,495	Харківська	0,589
Харківська	0,548	Дніпропетровська	0,474	Кіровоградська	0,567	Дніпропетровська	0,478	Запорізька	0,474
Луганська	0,547	Донецька	0,457	Дніпропетровська	0,552	Запорізька	0,464	Тернопільська	0,459
Вінницька	0,528	Кіровоградська	0,405	Луганська	0,517	Харківська	0,440	Дніпропетровська	0,456
Запорізька	0,502	Запорізька	0,400	Вінницька	0,482	Кіровоградська	0,403	Вінницька	0,453
Дніпропетровська	0,437	Миколаївська	0,385	Донецька	0,463	Миколаївська	0,399	Донецька	0,403
Миколаївська	0,382	Вінницька	0,369	Запорізька	0,434	Київська	0,314	Одеська	0,400
Рівненська	0,381	Луганська	0,342	Київська	0,395	Херсонська	0,303	Кіровоградська	0,366
Івано-Франківська	0,377	Івано-Франківська	0,307	Миколаївська	0,348	Рівненська	0,293	Рівненська	0,356
Херсонська	0,311	Київська	0,305	Хмельницька	0,323	Донецька	0,293	Херсонська	0,354
Кіровоградська	0,288	Хмельницька	0,260	Рівненська	0,301	Волинська	0,283	Івано-Франківська	0,323
Одеська	0,265	Тернопільська	0,208	Херсонська	0,258	Одеська	0,262	Київська	0,306
Хмельницька	0,262	Херсонська	0,203	Івано-Франківська	0,224	Івано-Франківська	0,211	Житомирська	0,283
Київська	0,242	Рівненська	0,192	Волинська	0,212	Хмельницька	0,208	Волинська	0,276
Тернопільська	0,202	Волинська	0,188	Житомирська	0,203	Житомирська	0,204	Львівська	0,258
Львівська	0,189	Одеська	0,186	Одеська	0,200	Тернопільська	0,194	Хмельницька	0,198
Волинська	0,184	Львівська	0,170	Закарпатська	0,182	Львівська	0,172	Миколаївська	0,189
Закарпатська	0,179	Житомирська	0,167	Тернопільська	0,182	Закарпатська	0,159	Чернівецька	0,171
Житомирська	0,166	Закарпатська	0,154	Львівська	0,157	Чернівецька	0,144	Закарпатська	0,131
Чернівецька	0,028	Чернівецька	0,068	Чернівецька	0,081	Луганська	0,070	Луганська	0,052

Перша група – високий рівень ресурсної ефективності промисловості (0,67÷1,0);

Друга група – середній рівень ресурсної ефективності промисловості (0,34÷0,66);

Третя група – низький рівень ресурсної ефективності промисловості (0,0÷0,33)

Значення показників фондовіддачі у Сумській і Черкаській областях у 2015 році відповідали високому рівневі (4,751 і 4,236 відповідно), а продуктивності праці – середньому (0,499 і 0,640 відповідно). Середнє значення продуктивності праці у цих двох областях зумовлено меншими (порівняно з Полтавською областю) темпами зниження середньої кількості працівників у промисловості (3,28% і 1,30% відповідно). Окрім того, збільшення обсягу реалізованої промислової продукції у Сумській області становило 38,02% проти 11,19% у 2014-му, а темп приросту необоротних активів досяг +6,92% проти -6,27%. У Черкаській області збільшення обсягу реалізованої промислової продукції у 2015 році склало 27,88% проти 23,22% у 2014-му, а збільшення необоротних активів – 2,60% проти 2,33%.

Регіони із **середнім рівнем ресурсної ефективності промисловості** (12 областей України у 2015 році) умовно можна розділити на три підгрупи.

Перша підгрупа – це сім областей (Вінницька, Кіровоградська, Рівненська, Тернопільська, Харківська, Херсонська і Чернігівська), для яких характерні середні значення фондовіддачі (від 2,486 у Кіровоградській – до 4,117 у Чернігівській), а також середні значення продуктивності праці (від 0,379 у Тернопільській – до 0,574 у Вінницькій). Зниження середньої кількості працівників промисловості у областях першої підгрупи (окрім Рівненської) диференціювалось від 1,46% у Вінницькій – до 7,99% у Тернопільській, а зростання обсягу реалізованої промислової продукції від 12,88% у Кіровоградській – до 64,29% у Харківській.

До *другої підгрупи* віднесено три області (Донецьку, Одеську і Івано-Франківську), для промисловості яких характерні низькі значення показника фондовіддачі (1,331, 1,942 і 1,890 відповідно) і середні значення продуктивності праці (0,772, 0,633 і 0,510 відповідно).

Значення наведених показників ресурсної ефективності у 2015 році зумовлені:

- у Донецькій області – найнижчим серед регіонів України темпом приросту обсягу реалізованої промислової продукції (+7,71%), одним із найвищих темпів зменшення середньої кількості працівників у промисловості (-41,48%) і середнім темпом приросту необоротних активів (+8,06%);
- в Одеській області – одним із найвищих темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції (+58,87%), середнім темпом зменшення кількості працівників у промисловості (-6,41%) і середнім темпом приросту необоротних активів (+11,88%);
- в Івано-Франківській – порівняно високим темпом приросту обсягу реалізованої промислової продукції (+38,18%), одним із найнижчих темпів зменшення середньої кількості працівників у промисловості (-0,87%) і одним із найвищих темпів зменшення необоротних активів (-17,33%).

Звідси випливає, що основним чинником досягнення середнього рівня ресурсної ефективності промисловістю Донецької і Одеської областей стало зменшення кількості працівників, а Івано-Франківської – обсягу необоротних активів.

Третя підгрупа – Дніпропетровська і Запорізька області, для яких характерні низькі значення показника фондовіддачі (1,559 і 1,834 відповідно), але високі – показника продуктивності праці (0,813 і 0,785 відповідно).

Значення наведених показників ресурсної ефективності у 2015 році зумовлені:

- у Дніпропетровській області – середнім темпом приросту обсягу реалізованої промислової продукції (+20,01%), середнім темпом зменшення кількості працівників у промисловості (-2,89%) і низьким темпом приросту необоротних активів (+0,10%);
- Запорізькій області – середнім значенням темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції (+33,71%), середнім темпом зменшення кількості

працівників у промисловості (-3,59%) і високим темпом приросту необоротних активів (+17,85%).

Низький рівень ресурсної ефективності у 2015 році був характерний для промислових секторів економіки 9-ти областей, які умовно поділено на три підгрупи.

Перша підгрупа – це Київська і Миколаївська області, в яких низькі значення показника фондовіддачі (1,137 і 0,810 відповідно) і середні значення продуктивності праці (0,646 і 0,515). Суттєве зменшення (у 2,6 рази) фондовіддачі у Миколаївській області у 2015 році спричинене нарощенням (у 3,5 рази) необоротних активів у промисловості. Водночас зростання продуктивності праці в областях цієї підгрупи стало наслідком збільшення темпів приросту обсягу реалізованої продукції (+24,7% у Київській і +35,8% у Миколаївській) і незначного вивільнення працівників у промисловості (0,15% і 1,17% відповідно).

До *другої підгрупи* віднесено Волинську, Житомирську і Чернівецьку області, для яких характерні середні значення показника фондовіддачі (від 2,104 грн. у Чернівецькій – до 2,256 у Житомирській) і низькі – продуктивності праці (від 0,189 у Чернівецькій – до 0,382 у Волинській). Зростання у 2015 році значень показників фондовіддачі і продуктивності праці у цих областях спричинене збільшенням обсягу реалізованої промислової продукції, темпи приросту якого склали: 41,97% у Волинській, 40,95% у Житомирській і 28,14% у Чернівецькій.

Третя підгрупа – це області (Закарпатська, Львівська і Хмельницька) з низькою фондовіддачею (від 1,622 у Закарпатській – до 1,911 у Львівській) і низькою продуктивністю праці (від 0,237 у Закарпатській – до 0,393 у Львівській). Підвищення у 2015 році значень показників ресурсної ефективності у Закарпатській, Львівській і Хмельницькій областях обумовлене, з одного боку, нарощенням обсягів реалізованої промислової продукції, відповідно, на 24,38%, 47,79% і 25,01%, а з іншого – зменшенням середньої кількості працівників у промисловості, відповідно, на 1,68%, 3,57% і 7,75%.

Луганську область, ресурсна ефективність промисловості якої упродовж 2014-2015 років опустилася до найнижчого рівня, не можна віднести до жодної з підгруп. Така ситуація спричинена подальшим падінням у 2015 році як обсягу реалізованої промислової продукції (-28,9%), так і необоротних активів (-14,99%), а також зниженням середньої кількості працівників у промисловості (-45,01%).

Підсумовуючи, можна констатувати, що у 2015 році в Україні зріс рівень ресурсної ефективності промисловості. Основними ознаками цього зростання були:

- збільшення кількості областей із середнім рівнем операційної ефективності до 12-ти проти 7-ми у 2014 році та, відповідно, зменшення кількості областей із низьким рівнем операційної ефективності до 9-ти проти 14-ти у 2014 році;
- підвищення (порівняно з 2014 роком) значень показника фондовіддачі у 21-й області (від 0,04 відсоткового пункту в Закарпатській – до 199,6 в.п. у Тернопільській);
- зростання (порівняно з 2014 роком) значень показника продуктивності праці в усіх областях (від 6,6 відсоткових пунктів у Кіровоградській – до 35,3 в.п. у Донецькій).

Водночас ознаками стримування росту ресурсної ефективності промисловості в Україні у 2015 році були:

- зменшення (порівняно з 2014 роком) значень показника фондовіддачі у трьох областях – Донецькій (на 0,5 відсоткового пункту), Луганській (на 18,3 в.п.) і Миколаївській (на 127,7 в. п.);

- зменшення (порівняно з 2011 роком) значень показника фондовіддачі у 12-ти областях (від 5,7 відсоткових пунктів у Київській – до 172,5 в.п. у Луганській);

- зменшення (порівняно з 2011 роком) значень показника продуктивності праці у Луганській області на 13,6 відсоткових пунктів.

Результати поглибленого аналізу показників ресурсної ефективності промисловості (у розрізі їх чисельників і знаменників) у 2015 році виявили:

- 1) зниження в усіх областях України, окрім Рівненської, середньої кількості працівників промисловості (від 0,15% у Київській – до 45,01% у Луганській);

- 2) зменшення у 6-ти областях значень показника обсягу необоротних активів (від -0,14% у Рівненській – до -37,04% у Тернопільській).

1.3. Економічна активність

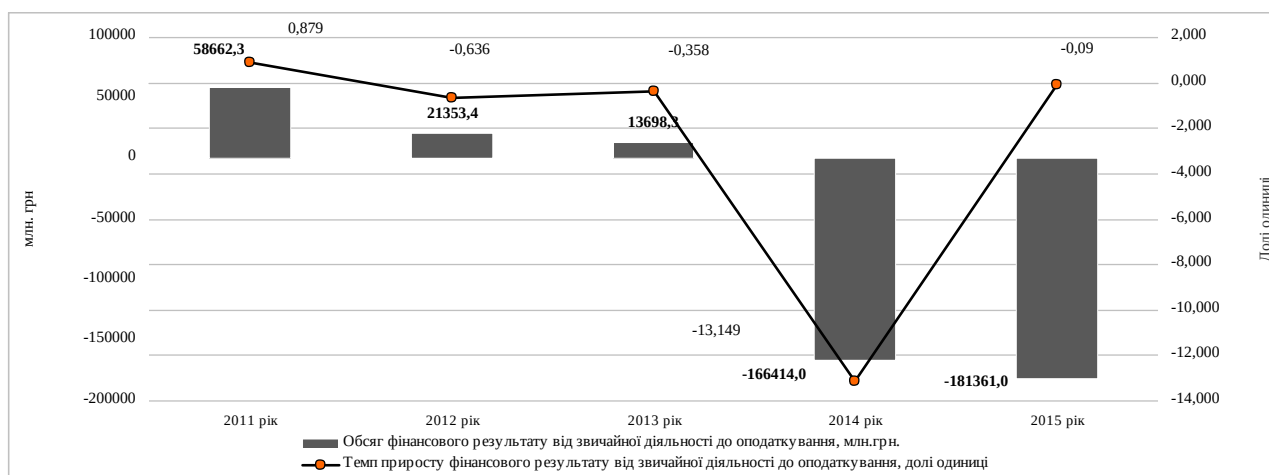
Економічну активність промисловості характеризують два ключові показники: темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування і темп приросту активів.

Визначальний вплив на зміну рівня економічної активності промислового сектора економіки України упродовж 2011-2015 років мав перший із названих показників. Так, у 2014 році відбулось величезне падіння фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування промисловості – до рівня збитку в сумі 166 414 млн. грн. проти прибутку (13 698,3 млн. грн.) у 2013-му (рис. 1.3а). Відповідно темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування становив -1314,9%. У 2015 році, порівняно з 2014-м, значення цього показника зменшилось до -9,0%, а в абсолютному виразі збиток промисловості склав 181 361 млн. грн.

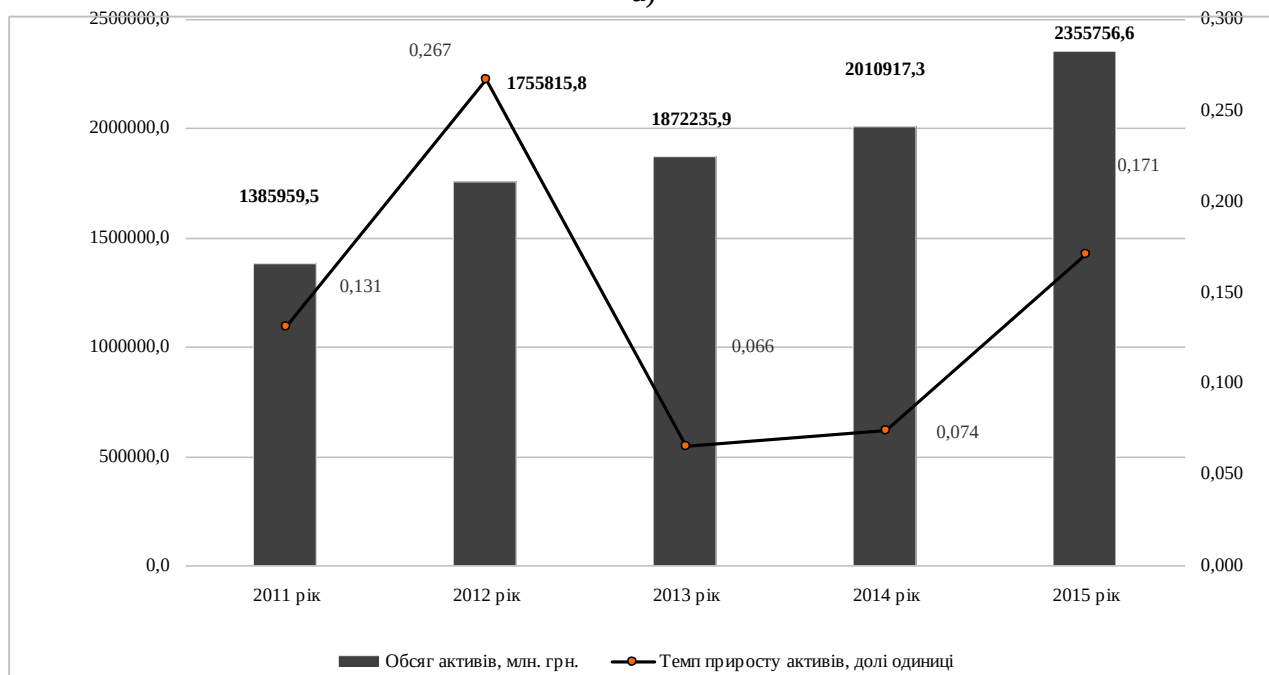
Показник темпу приросту активів мав значно менший вплив на зміну рівня економічної активності промисловості в Україні: його значення у 2011-2013 роках зменшилось на 9,8 відсоткових пунктів, а в наступних двох роках, навпаки, збільшилось на 10,5 в.п. (рис. 1.3б). Остання тенденція може бути ознакою нарощення капіталу вітчизняної промисловості у вартісному еквіваленті.

Шляхом інтегрування значень показників темпу приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування і темпу приросту активів розраховано індекси економічної активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.3). Відповідно до визначеної градації, для переважної більшості областей (20-ти у 2015 році проти 23-х у 2014-му) характерний низький рівень економічної активності.

У 2014-2015 роках **високого рівня економічної активності промисловості** не було досягнуто у жодній з областей. Упродовж 2011-2013 років кількість областей, промисловість яких відповідала б такому рівню економічної активності, тенденційно зменшувалась: від 5-ти у 2011 році – до однієї у 2013-му.

а)

б)

Рис. 1.3. Показники економічної активності промисловості України

Джерело: Побудовано за [40; 45]

До групи **середнього рівня економічної активності промисловості** у 2015 році увійшли чотири області (Волинська, Вінницька, Чернівецька і Харківська), основна діяльність промислового сектора економіки яких у цьому році була прибутковою. Перші три з них досягли найвищих серед областей України значень показника темпу приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування (прибутку) (від 1,511 у Чернівецькій – до 2,373 у Волинській), а також середніх значень темпу приросту активів (від 0,229 у Волинській – до 0,378 у Вінницькій) (додаток А, табл. А.3).

Для промисловості Харківської області характерним був від'ємний (-0,27) темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток зменшився до 602 млн. грн. проти 618,7 млн. грн. у 2014 році) і середній темп приросту активів (0,152). Варто наголосити, що Харківська область – єдина в Україні, діяльність промисловості якої була прибутковою в усі роки аналізованого періоду.

Таблиця 1.3

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу економічної активності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Львівська	0,754	Чернівецька	0,698	Львівська	0,678	Харківська	0,345	Волинська	0,383
Хмельницька	0,741	Черкаська	0,671	Вінницька	0,542	Чернівецька	0,308	Вінницька	0,375
Рівненська	0,734	Вінницька	0,669	Хмельницька	0,521	Волинська	0,301	Чернівецька	0,352
Волинська	0,721	Сумська	0,554	Запорізька	0,514	Вінницька	0,291	Харківська	0,341
Полтавська	0,719	Київська	0,515	Київська	0,497	Чернігівська	0,271	Миколаївська	0,324
Дніпропетровська	0,636	Чернігівська	0,475	Чернігівська	0,442	Сумська	0,264	Івано-Франківська	0,304
Кіровоградська	0,572	Дніпропетровська	0,462	Дніпропетровська	0,437	Закарпатська	0,254	Закарпатська	0,295
Харківська	0,529	Миколаївська	0,462	Кіровоградська	0,381	Тернопільська	0,245	Херсонська	0,288
Сумська	0,421	Житомирська	0,442	Миколаївська	0,363	Житомирська	0,239	Чернігівська	0,286
Чернігівська	0,419	Харківська	0,432	Полтавська	0,361	Херсонська	0,235	Хмельницька	0,264
Миколаївська	0,406	Львівська	0,367	Житомирська	0,359	Полтавська	0,228	Запорізька	0,256
Донецька	0,378	Запорізька	0,357	Сумська	0,359	Хмельницька	0,219	Рівненська	0,245
Запорізька	0,364	Волинська	0,355	Волинська	0,356	Львівська	0,215	Черкаська	0,228
Вінницька	0,356	Хмельницька	0,349	Закарпатська	0,352	Кіровоградська	0,211	Полтавська	0,225
Житомирська	0,347	Закарпатська	0,345	Харківська	0,342	Дніпропетровська	0,205	Сумська	0,215
Закарпатська	0,346	Полтавська	0,34	Одеська	0,302	Миколаївська	0,202	Київська	0,214
Київська	0,345	Одеська	0,257	Чернівецька	0,296	Київська	0,198	Львівська	0,202
Чернівецька	0,224	Тернопільська	0,247	Рівненська	0,287	Черкаська	0,172	Донецька	0,157
Херсонська	0,219	Херсонська	0,241	Тернопільська	0,272	Запорізька	0,154	Дніпропетровська	0,145
Черкаська	0,217	Кіровоградська	0,201	Черкаська	0,271	Івано-Франківська	0,146	Одеська	0,123
Одеська	0,211	Рівненська	0,189	Івано-Франківська	0,261	Рівненська	0,141	Житомирська	0,115
Тернопільська	0,208	Івано-Франківська	0,165	Херсонська	0,213	Одеська	0,112	Луганська	0,097
Івано-Франківська	0,198	Донецька	0,128	Донецька	0,204	Донецька	0,105	Тернопільська	0,079
Луганська	0,194	Луганська	0,125	Луганська	0,172	Луганська	0,078	Кіровоградська	0,054

Перша група – високий рівень економічної активності промисловості (0,67÷1,0);

Друга група – середній рівень економічної активності промисловості (0,34÷0,66);

Третя група – низький рівень економічної активності промисловості (0,0÷0,33)

Частка областей другої групи у структурі регіонів України за обсягом активів промисловості у 2015 році сумарно становила 7,94%, із них 4,74% припали на Харківську область (додаток Б, табл. Б.4).

Третю групу у 2015 році сформували двадцять областей із **низьким рівнем економічної активності промисловості**, спричиненим від'ємними значеннями фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування. Лідером цієї групи була Миколаївська область, оскільки її промисловість досягла найвищого серед регіонів України значення темпу приросту активів (1,404). Водночас значення показника темпу приросту фінансового результату (збитку) промисловості цієї області становило -0,396.

Решту областей третьої групи можна умовно поділити на три підгрупи.

Перша підгрупа – це дванадцять областей (Закарпатська, Запорізька, Київська, Львівська, Івано-Франківська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська і Чернігівська) із середніми значеннями показника темпу приросту активів (від 0,157 у Львівській – до 0,380 у Івано-Франківській). Значення показника темпу приросту фінансового результату (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування промисловості цих областей перебували у діапазоні від -0,002 (у Хмельницькій) до -2,044 (у Полтавській).

До *другої підгрупи* віднесено п'ять областей (Дніпропетровську, Донецьку, Житомирську, Луганську і Одеську) із низькими значеннями показника темпу приросту активів (від 0,012 у Луганській – до 0,129 у Донецькій). Значення показника темпу приросту фінансового результату (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування промисловості цих областей варіювали від -10,185 (у Дніпропетровській) до -0,027 (у Житомирській).

Третя підгрупа – це Кіровоградська і Тернопільська області з від'ємними значеннями показників як темпу приросту активів (-0,165 і -0,137 відповідно), так і темпу приросту фінансового результату (збитку) (-1,143 і -0,901).

Частка областей третьої групи у структурі регіонів України за обсягом активів промисловості у 2015 році сумарно склала 92,06%, із них 22,64% припало на Дніпропетровську, 17,41% – на Донецьку, 8,13% – на Київську.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році, порівняно з 2014-м, в Україні почалося погравлення економічної активності промисловості, основними ознаками якого у розрізі регіонів були:

- відновлення прибутковості звичайної діяльності до оподаткування промислового сектора економіки Волинської, Вінницької і Чернівецької областей;
- зменшення від'ємних значень показника темпу приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування промисловості у 18-ти областях, з яких найбільше у Миколаївській, Закарпатській, Житомирській, Івано-Франківській;
- збільшення значень показника темпу приросту активів промисловості у 14-ти областях, з яких найбільше у Миколаївській, Вінницькій, Волинській і Чернівецькій.

Водночас ознаками гальмування економічної активності промисловості в Україні у 2015 році були:

- подальше нарощення обсягу збитку від звичайної діяльності до оподаткування промисловості у 9-ти областях, з яких найбільше у Донецькій, Дніпропетровській, Луганській і Кіровоградській;

- зростання від'ємних значень показника темпу приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування промисловості у Дніпропетровській і Полтавській областях;

- скорочення обсягу прибутку від звичайної діяльності до оподаткування промисловості Харківської області;

- зменшення значень показника темпу приросту активів у 10-ти областях, з яких у Кіровоградській і Тернопільській – до від'ємних.

Таким чином, на основі результатів аналізу можна констатувати підвищення економічної активності промисловості у Вінницькій, Волинській і Чернівецькій областях, а також її поживлення у більшості центральних і західних областей України (Миколаївській, Закарпатській, Житомирській, Хмельницькій, Рівненській, Львівській). Водночас у 2015 році відбулось зниження рівня економічної активності промисловості у Дніпропетровській, Полтавській, Сумській і Одеській областях.

1.4. Виробнича активність

Виробничу активність характеризують два ключові показники: темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції і частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг).

Визначальний вплив на рівень виробничої активності в Україні упродовж аналізованого періоду (2011-2015 років) мав показник темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції. Упродовж 2012-2013 років відбулося різке зниження значень цього показника – на 0,218 пункту або 86,9% (рис. 1.4). Однак із 2014 року виробнича активність в Україні почала відновлюватись, і у 2015 році темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції на 96,8% досяг рівня 2011 року.

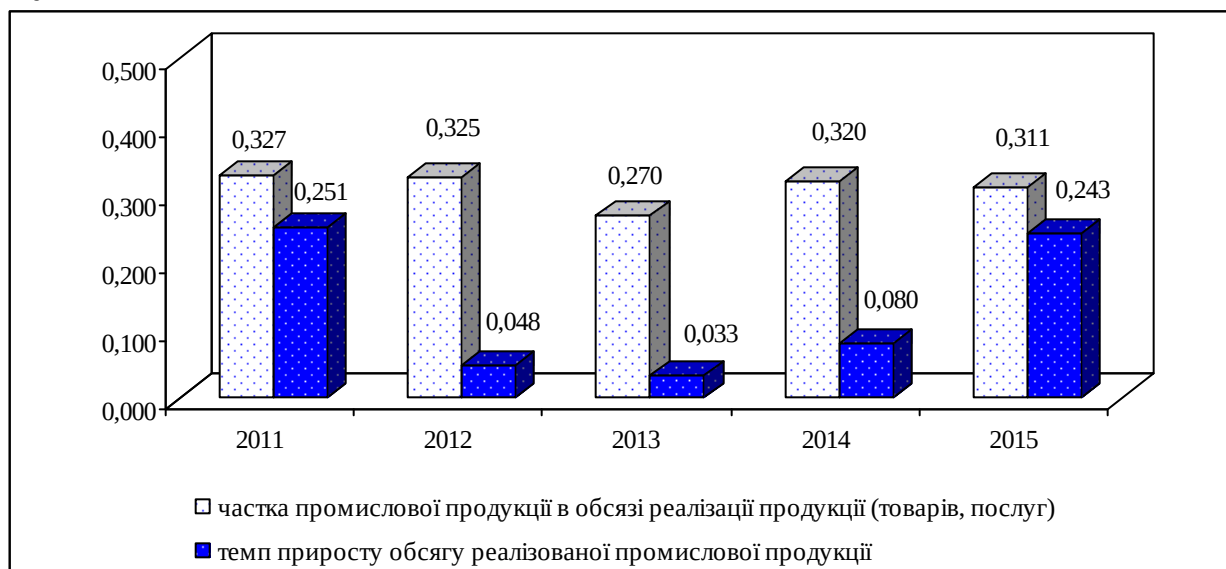

Рис. 1.4. Показники виробничої активності в Україні (у долях одиниці)
Джерело: Побудовано за [13; 14]

Натомість частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) не мала значного впливу на зміну рівня виробничої активності в Україні. Значення цього показника було стабільним упродовж 2011-2013 років, але з 2014-го триває його зниження.

Шляхом інтегрування значень показників темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції і частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) розраховано індекси виробничої активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.4). Відповідно до визначеної градації, для переважної більшості областей (17-ти у 2014-2015 роках проти 12-ти у 2012 році) характерний середній рівень виробничої активності. Це свідчить про посилення тенденції до вирівнювання значень показників промисловості в регіонах України.

У 2015 році **найвищого рівня виробничої активності** було досягнуто у семи областях. Харківська область увійшла в першу групу внаслідок зростання інтегрального індексу на 0,287 пункту, порівняно з 2014 роком, яке було спричинене найвищим серед регіонів України темпом приросту обсягу реалізованої промислової продукції (64,3%). Водночас частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у цій області перебуває на середньому рівні – 47,5% (додаток А, табл. А.4). Інтегральний індекс виробничої активності у Полтавській області, навпаки, знизився у 2015 році на 0,215 пункту, порівняно з 2014-м. Це стало наслідком зменшення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції на 4,6 відсоткових пунктів (до 61,1%).

Для інших п'яти областей першої групи характерні середні значення показників темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 33,7% у Запорізькій – до 40,9% у Житомирській), але високі частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (від 54,5% у Житомирській – до 71,2% у Запорізькій).

Частка областей, що увійшли до першої групи, у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 році сумарно склала 32,87%, однак лише три з них володіють значним промисловим потенціалом – Запорізька (частка якої у названій структурі становила 8,94%), Харківська (7,81%) і Полтавська (7,62%) (додаток Б, табл. Б.1).

Регіони із **середнім рівнем виробничої активності** (17-ти областей України у 2015 році), які входять до другої групи, можна умовно розділити на три підгрупи.

Перша підгрупа – це області зі значним промисловим потенціалом: Дніпропетровська, Донецька, Черкаська і Чернігівська. Для цих областей характерні високі значення показника частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (від 46,2% у Черкаській – до 58,6% у Донецькій), але порівняно незначні темпи приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 7,7% у Донецькій – до 28,1% у Чернігівській).

Частка областей першої підгрупи у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 році сумарно склала 38,98%, із них 20,7% припали на Дніпропетровську область (проти 17,86% у 2011-му) і 13,05% – на Донецьку (проти 23,82% відповідно).

Другу підгрупу формують шість областей (Волинська, Львівська, Одеська, Тернопільська, Херсонська і Чернівецька), в яких досягнуто значних темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції (від 42,0% у Волинській – до 58,9% в Одеській), але значення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції залишилися порівняно невисокими (від 18,0% у Тернопільській – до 38,0% у Херсонській).

Частка цих шести областей у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 році сумарно склала лише 11,58%, з яких найбільше займали Львівська (4,00%) і Одеська (3,67%) області.

Таблиця 1.4

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу виробничої активності

2011		2012		2013		2014		2015	
Івано-Франківська	0,939	Чернігівська	0,853	Рівненська	0,864	Запорізька	0,969	Запорізька	0,812
Сумська	0,863	Полтавська	0,771	Вінницька	0,678	Полтавська	0,908	Івано-Франківська	0,776
Луганська	0,756	Сумська	0,726	Сумська	0,615	Сумська	0,850	Харківська	0,764
Полтавська	0,609	Івано-Франківська	0,691	Запорізька	0,610	Івано-Франківська	0,807	Рівненська	0,773
Запорізька	0,597	Житомирська	0,682	Кіровоградська	0,584	Черкаська	0,795	Сумська	0,743
Рівненська	0,556	Кіровоградська	0,673	Хмельницька	0,548	Рівненська	0,784	Житомирська	0,702
Чернігівська	0,538	Харківська	0,668	Житомирська	0,501	Чернігівська	0,776	Полтавська	0,693
Хмельницька	0,515	Запорізька	0,662	Луганська	0,500	Дніпропетровська	0,765	Чернівецька	0,578
Черкаська	0,475	Черкаська	0,636	Чернігівська	0,500	Вінницька	0,737	Вінницька	0,576
Житомирська	0,470	Хмельницька	0,615	Полтавська	0,481	Житомирська	0,695	Херсонська	0,564
Вінницька	0,428	Дніпропетровська	0,598	Харківська	0,474	Миколаївська	0,640	Дніпропетровська	0,565
Донецька	0,418	Вінницька	0,567	Херсонська	0,466	Херсонська	0,603	Чернігівська	0,560
Дніпропетровська	0,396	Миколаївська	0,566	Київська	0,462	Кіровоградська	0,589	Черкаська	0,557
Миколаївська	0,390	Луганська	0,561	Дніпропетровська	0,455	Чернівецька	0,575	Львівська	0,542
Тернопільська	0,385	Київська	0,527	Черкаська	0,428	Волинська	0,559	Одеська	0,536
Харківська	0,352	Закарпатська	0,506	Івано-Франківська	0,357	Закарпатська	0,552	Луганська	0,500
Кіровоградська	0,345	Львівська	0,372	Закарпатська	0,334	Одеська	0,529	Миколаївська	0,509
Чернівецька	0,336	Чернівецька	0,344	Миколаївська	0,329	Львівська	0,524	Донецька	0,560
Закарпатська	0,336	Волинська	0,329	Чернівецька	0,315	Луганська	0,500	Хмельницька	0,440
Херсонська	0,328	Херсонська	0,326	Донецька	0,266	Донецька	0,487	Волинська	0,427
Волинська	0,307	Донецька	0,287	Львівська	0,251	Хмельницька	0,478	Закарпатська	0,433
Львівська	0,279	Рівненська	0,285	Тернопільська	0,223	Харківська	0,477	Тернопільська	0,388
Київська	0,220	Одеська	0,279	Одеська	0,174	Київська	0,451	Кіровоградська	0,383
Одеська	0,000	Тернопільська	0,153	Волинська	0,153	Тернопільська	0,442	Київська	0,355

Перша група – високий рівень виробничої активності (0,67÷1,0);

Друга група – середній рівень виробничої активності (0,34÷0,66);

Третя група – низький рівень виробничої активності (0,0÷0,33)

До *третьої підгрупи* можна віднести Вінницьку і Миколаївську області, для яких характерні середні значення як темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції (37,8% і 35,8% відповідно), так і частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (42,5% і 36,1%). Сумарна частка цих двох областей у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції у 2015 році становила 5,3% (2,91% і 2,39% відповідно).

Четверта підгрупа – це області із низькими темпами приросту обсягу реалізованої промислової продукції і, водночас, малою часткою промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг): Закарпатська (24,4% і 34,4% відповідно), Київська (24,7% і 25,6%), Кіровоградська (12,9% і 35,8%) і Хмельницька (25% і 34,8%).

Низький рівень виробничої активності у Київській області упродовж аналізованого періоду пояснюється концентрацією промисловості у місті Києві, яке є окремим регіоном. Водночас частка цієї області у структурі регіонів України за обсягом реалізованої промислової продукції є порівняно значною – у 2015 році вона склала 5,76%.

Окремо необхідно виділити Луганську область, яка (як традиційно індустріальний регіон), зберегла у 2015 році найвище серед регіонів України значення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) – 73,9%. Однак темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції в цій області залишився від’ємним (-0,29), хоча падіння виробництва зменшилося на 46,1%, порівняно з 2014 роком. У підсумку, частка Луганської області в обсязі реалізованої продукції (за регіонами України) у 2015 році опустилася до 1,63% проти 8,23% у 2011-му.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році почалося поживавлення виробничої активності в Україні, основними ознаками якого були:

- збільшення (порівняно з 2014 роком) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції в усіх областях, окрім Луганської;
- нарощення (порівняно з 2011 роком) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Рівненській, Харківській, Херсонській і Чернівецькій областях;
- відновлення (до рівня 2011 року) темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції у Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Полтавській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській і Чернігівській областях;
- зростання частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у 14-ти областях, з яких найбільше у Рівненській (12,2 відсоткових пунктів), Донецькій (10,1 в.п.), Львівській (6,2 в.п.).

Водночас ознаками гальмування виробничої активності в Україні були:

- збереження у 2015 році від’ємних темпів приросту обсягу реалізації промислової продукції у Луганській області;
- зменшення частки промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) у 10-ти областях, з яких найбільше у Чернігівській (7,4 відсоткових пунктів), Сумській (5,4 в.п.) і Черкаській (5,1 в.п.).

Таким чином, на основі результатів аналізу виробничої активності у розрізі регіонів України можна виділити дві основні тенденції:

- 1) зниження темпів приросту обсягу реалізованої промислової продукції в індустріальних регіонах (Донецькій і Луганській областях), що спеціалізуються на добувній промисловості та металургії;

2) поживлення виробничої активності у західних і південних областях України, для яких характерна диверсифікована структура переробної промисловості. Зокрема в усіх областях Західного регіону виробнича активність зросла унаслідок збільшення як обсягу реалізованої промислової продукції, так і її частки в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг).

Отже, в Україні відбувається поступове нарощення промислового потенціалу у Західному і Південному регіонах України, свідченням чого є зростання виробничої активності у відповідних областях. Така ситуація стала наслідком зменшення інвестиційної привабливості південно-східних областей унаслідок близькості до зони конфлікту, що, своєю чергою, стимулює товаровиробників у цих регіонах шукати нові ринки збуту продукції та диверсифікувати структуру промислового виробництва. Натомість близькість областей Західного регіону України до кордону із Європейським Союзом, а також підписання Угоди про асоціацію України з ЄС стало поштовхом для поживлення у них виробничої активності.

1.5. Технологічна активність

Технологічну активність промисловості характеризують два показники: темп приросту необоротних активів і частка необоротних активів у активах.

Визначальний вплив на рівень технологічної активності в Україні упродовж аналізованого періоду мав показник темпу приросту необоротних активів. Упродовж 2013-2014 років відбулося різке зниження значень цього показника – на 41,8 відсоткових пунктів (рис. 1.5). Однак у 2015 році технологічна активність в Україні почала відновлюватись – темп приросту необоротних активів відносно 2014 року збільшився на 4,7 відсоткових пунктів.

Натомість частка необоротних активів у активах мала менший вплив на зміну рівня технологічної активності в Україні, оскільки значення цього показника у 2011-2013 роках збільшилось лише на 7,6 відсоткових пунктів, а у наступних двох роках, навпаки, зменшилось на 6,2 відсоткових пунктів. Остання тенденція свідчить про погіршення структури активів вітчизняної промисловості.

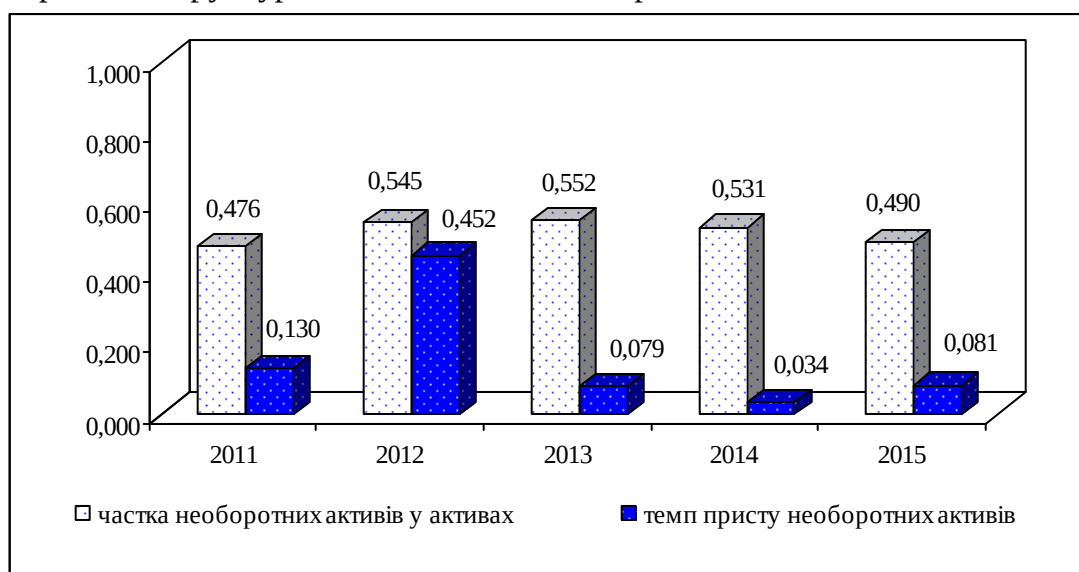

Рис. 1.5. Показники технологічної активності промисловості в Україні (у долях одиниці)

Джерело: Побудовано за [40]

Шляхом інтегрування значень показників темпу приросту необоротних активів і частки необоротних активів у активах розраховано індекси технологічної активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.5). Відповідно до визначеної градації, для більшості областей (14-ти у 2014-2015 роках проти 11-ти у 2013-му) характерний середній рівень технологічної активності. Це свідчить про вирівнювання значень показників технологічної активності в регіонах України.

У 2015 році **високого рівня технологічної активності промисловості** серед регіонів України було досягнуто лише у Миколаївській області (проти 5-ти областей у 2014 році). Інтегральний індекс технологічної активності цієї області у 2015 році, порівняно з 2014-м, зріс на 0,696 пункту. Це було зумовлено зростанням обсягу необоротних активів у 3,5 рази і частки необоротних активів у активах на 19,7 відсоткових пунктів (до 63,1%) (додаток А, табл. А.5). Як наслідок, частка Миколаївської області у структурі регіонів України за обсягом необоротних активів у 2015 році зросла до 5,33% проти 1,67% у 2014-му (додаток Б, табл. Б.3).

Регіони із **середнім рівнем технологічної активності промисловості** (14 областей України у 2015 році) можна умовно розділити на три підгрупи.

Перша підгрупа – це області зі значним рівнем технологічної активності: Вінницька, Волинська, Закарпатська, Запорізька, Київська, Одеська, Хмельницька і Чернівецька. Для промисловості цих областей характерні високі значення показників частки необоротних активів у активах (від 49,4% у Волинській – до 55,3% у Чернівецькій) і темпу приросту необоротних активів (від 11,9% у Одеській – до 32,2% у Волинській).

Частка областей першої підгрупи у структурі регіонів України за обсягом необоротних активів промисловості у 2015 році сумарно становила 27,37%, із них 9,15% припали на Київську область (проти 6,86% у 2011-му) і 8,81% – на Запорізьку (проти 6,26% у 2011-му).

Другу підгрупу формують чотири області (Дніпропетровська, Донецька, Львівська і Чернігівська), в яких досягнуто середніх і високих значень показників частки необоротних активів у активах промисловості (від 42,9% у Чернігівській – до 49,7% у Дніпропетровській), але низьких темпів приросту необоротних активів (від 0,1% у Дніпропетровській – до 8,06% у Донецькій).

У Дніпропетровській області (лідера серед регіонів України за рівнем технологічної активності промисловості у 2014 році) у 2015-му відбулось колосальне зниження (-41,3 відсоткових пунктів) значень показника темпу приросту необоротних активів у промисловості, що, разом зі зменшенням частки необоротних активів у активах (на 5,3 відсоткових пунктів), спричинило її перехід у другу групу.

Частка областей другої підгрупи у структурі регіонів України за обсягом необоротних активів промисловості у 2015 році сумарно склала 46,32%, із яких найбільше займали Дніпропетровська (23,99%) і Донецька (17,71%) області.

До третьої підгрупи віднесено Житомирську і Кіровоградську області, в яких високі значення показника частки необоротних активів у активах промисловості (52,1% і 45,7% відповідно), але від'ємні темпи приросту необоротних активів.

Низький рівень технологічної активності промисловості у 2015 році був характерний для дев'яти областей, які умовно поділено на дві підгрупи.

Таблиця 1.5

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу технологічної активності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Івано-Франківська	0,795	Одеська	0,970	Тернопільська	0,915	Дніпропетровська	0,941	Миколаївська	1,000
Дніпропетровська	0,726	Івано-Франківська	0,818	Івано-Франківська	0,870	Івано-Франківська	0,782	Чернівецька	0,553
Хмельницька	0,705	Вінницька	0,766	Київська	0,840	Запорізька	0,750	Закарпатська	0,518
Запорізька	0,671	Житомирська	0,697	Чернівецька	0,786	Закарпатська	0,691	Вінницька	0,490
Чернівецька	0,654	Запорізька	0,688	Хмельницька	0,752	Тернопільська	0,691	Запорізька	0,469
Житомирська	0,623	Закарпатська	0,668	Одеська	0,750	Вінницька	0,640	Київська	0,468
Київська	0,565	Полтавська	0,617	Львівська	0,735	Київська	0,636	Одеська	0,468
Одеська	0,550	Львівська	0,604	Закарпатська	0,723	Чернігівська	0,629	Волинська	0,463
Сумська	0,527	Хмельницька	0,603	Вінницька	0,711	Житомирська	0,620	Хмельницька	0,462
Львівська	0,525	Київська	0,599	Житомирська	0,700	Рівненська	0,614	Житомирська	0,435
Закарпатська	0,524	Луганська	0,514	Чернігівська	0,675	Хмельницька	0,549	Дніпропетровська	0,411
Херсонська	0,517	Волинська	0,511	Херсонська	0,659	Волинська	0,513	Донецька	0,402
Донецька	0,513	Чернігівська	0,495	Запорізька	0,652	Чернівецька	0,510	Львівська	0,366
Черкаська	0,500	Донецька	0,476	Полтавська	0,638	Полтавська	0,508	Кіровоградська	0,353
Волинська	0,494	Дніпропетровська	0,475	Миколаївська	0,625	Львівська	0,489	Чернігівська	0,343
Тернопільська	0,468	Херсонська	0,460	Волинська	0,624	Кіровоградська	0,457	Херсонська	0,318
Луганська	0,447	Харківська	0,451	Рівненська	0,611	Одеська	0,448	Полтавська	0,313
Миколаївська	0,440	Чернівецька	0,415	Донецька	0,589	Луганська	0,424	Рівненська	0,272
Кіровоградська	0,411	Миколаївська	0,374	Дніпропетровська	0,578	Донецька	0,418	Тернопільська	0,264
Полтавська	0,404	Рівненська	0,371	Сумська	0,463	Харківська	0,317	Харківська	0,249
Вінницька	0,359	Кіровоградська	0,341	Харківська	0,435	Миколаївська	0,304	Луганська	0,231
Рівненська	0,320	Сумська	0,307	Кіровоградська	0,432	Херсонська	0,289	Сумська	0,223
Харківська	0,301	Черкаська	0,287	Черкаська	0,229	Сумська	0,174	Івано-Франківська	0,218
Чернігівська	0,207	Тернопільська	0,285	Луганська	0,219	Черкаська	0,093	Черкаська	0,069

- Перша група – високий рівень технологічної активності промисловості (0,67÷1,0);
 Друга група – середній рівень технологічної активності промисловості (0,34÷0,66);
 Третя група – низький рівень технологічної активності промисловості (0,0÷0,33)

Перша підгрупа – це Полтавська, Сумська і Харківська області, для яких характерні середні значення показника частки необоротних активів у активах промисловості (від 32,2% у Сумській – до 40,4% у Полтавській) і низькі значення темпу приросту необоротних активів (від 4,7% у Полтавській – до 7,0% у Харківській).

До *другої підгрупи* віднесено Івано-Франківську, Луганську, Рівненську і Тернопільську області, в яких середні значення показника частки необоротних активів у активах промисловості (від 35,6% у Івано-Франківській – до 42,5% у Тернопільській), але від’ємні темпи приросту необоротних активів (від -0,1% у Рівненській – до -37,% у Тернопільській).

Херсонську і Черкаську області не можна віднести до жодної з виділених підгруп. Перша є лідером серед областей третьої групи – для неї характерні середні значення показників як частки необоротних активів у активах промисловості (39,6%), так і темпу приросту необоротних активів (13,6%). У Черкаській області навпаки – найнижче серед регіонів України значення частки необоротних активів у активах промисловості (19,5%) і, водночас, низький темп приросту необоротних активів (2,3%).

Частка областей, що увійшли до третьої групи за рівнем технологічної активності промисловості у структурі регіонів України за обсягом необоротних активів у 2015 році сумарно становила 18,4%.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році почалося поживлення технологічної активності промисловості України, основними ознаками якого були:

- збільшення (порівняно з 2014 роком) значень показника частки необоротних активів у активах промисловості Кіровоградської, Миколаївської, Одеської і Чернівецької областей;
- відновлення (до рівня 2011 року) значень показника частки необоротних активів у активах промисловості Вінницької, Донецької, Запорізької, Київської і Полтавської областей;
- збільшення (порівняно з 2014 роком) темпів приросту необоротних активів промисловості у 12-ти областях, з яких найвище – у Миколаївській (на 254,1 відсоткових пунктів), Волинській (26,7 в.п.) і Чернівецькій (25,8 в.п.);
- нарощення (порівняно з 2011 роком) темпів приросту необоротних активів у 8-ми областях, з яких найбільше – у Миколаївській (на 244,3 відсоткових пунктів), Вінницькій (32,6 в.п.) і Волинській (30,0 в.п.).

Водночас ознаками гальмування технологічної активності промисловості в Україні у 2015 році були:

- зменшення значень показника частки необоротних активів у активах промисловості 20-ти областей, з яких найбільше у Івано-Франківській (23,8 відсоткових пунктів) і Тернопільській (15,8 в.п.);
- зниження темпів приросту необоротних активів промисловості у 12-ти областях, з яких у 6-ти – до від’ємних.

Таким чином, на основі результатів аналізу можна констатувати поживлення технологічної активності промисловості у південних областях України (Миколаївській і Одеській), а також частині західних (Волинській, Закарпатській, Чернівецькій) і Вінницькій областях. Водночас у 2015 році відбулось суттєве зниження рівня технологічної активності промисловості у Дніпропетровській області і трьох областях Західного регіону (Івано-Франківській, Рівненській і Тернопільській).

1.6. Інноваційна активність

Інноваційну активність промисловості України характеризують три показники: частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств; частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції; частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій.

Інноваційна активність промисловості України упродовж 2011-2015 років перебувала на низькому рівні. Зокрема, частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції за цей період зменшилась у 2,7 рази (рис. 1.6).

Кількість підприємств, які впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств незначно зросла (до 15,2% у 2015 році проти 12,1% у 2014-му), однак витрати на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій в Україні щорічно зменшувалися. Лише у 2015 році після збільшення цього показника у 1,77 рази, його значення на 95,0% наблизилось до рівня 2011-го.

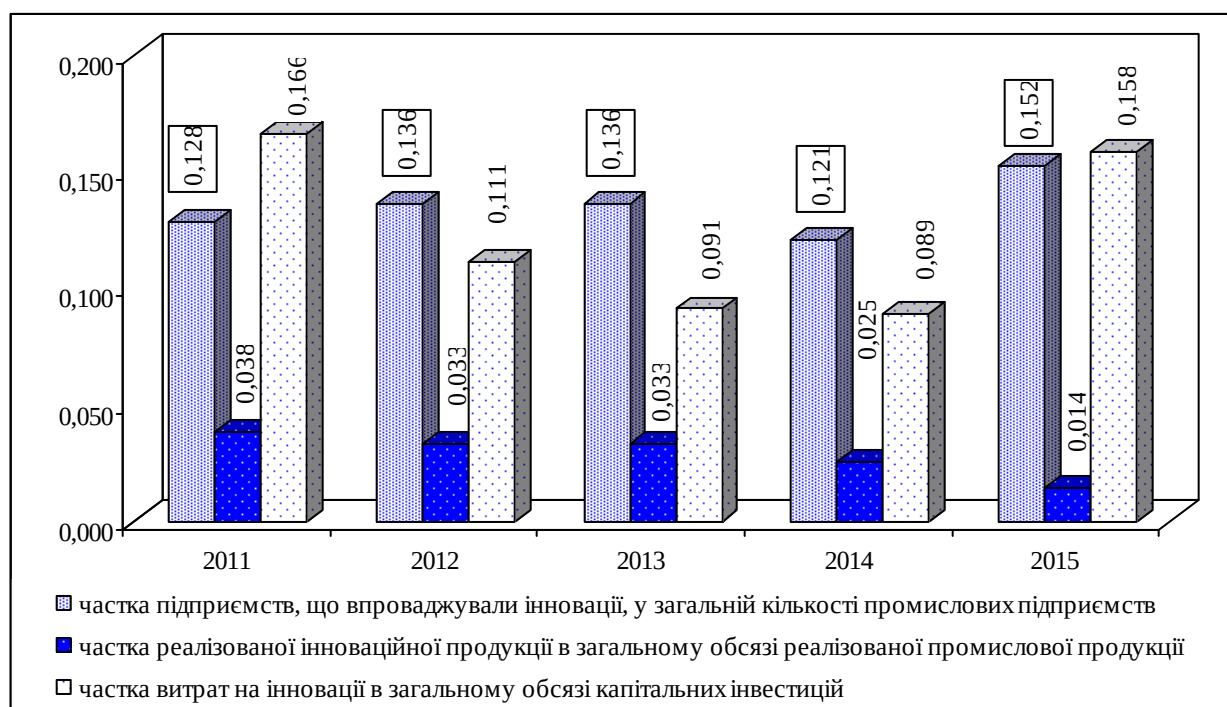

Рис. 1.6. Показники інноваційної активності промисловості в Україні
(у долях одиниці)

Джерело: Побудовано за [2; 9; 10]

Шляхом інтегрування значень показників частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств, частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції, а також частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій розраховано індекси інноваційної активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.6).

Таблиця 1.6

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу інноваційної активності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Хмельницька	0,689	Сумська	0,709	Сумська	0,689	Сумська	0,824	Сумська	0,682
Сумська	0,588	Хмельницька	0,708	Харківська	0,676	Харківська	0,585	Харківська	0,619
Тернопільська	0,492	Харківська	0,645	Івано-Франківська	0,654	Миколаївська	0,424	Миколаївська	0,557
Житомирська	0,468	Тернопільська	0,553	Вінницька	0,537	Вінницька	0,398	Кіровоградська	0,501
Запорізька	0,429	Кіровоградська	0,495	Миколаївська	0,51	Полтавська	0,365	Херсонська	0,394
Харківська	0,419	Одеська	0,49	Херсонська	0,495	Івано-Франківська	0,364	Дніпропетровська	0,384
Івано-Франківська	0,396	Херсонська	0,485	Волинська	0,430	Херсонська	0,360	Львівська	0,361
Полтавська	0,343	Івано-Франківська	0,470	Хмельницька	0,416	Чернівецька	0,346	Запорізька	0,337
Черкаська	0,288	Чернівецька	0,428	Кіровоградська	0,415	Запорізька	0,309	Чернівецька	0,316
Миколаївська	0,274	Вінницька	0,379	Житомирська	0,407	Кіровоградська	0,295	Одеська	0,314
Волинська	0,251	Миколаївська	0,357	Чернівецька	0,380	Одеська	0,281	Івано-Франківська	0,311
Одеська	0,235	Полтавська	0,351	Чернігівська	0,377	Закарпатська	0,276	Вінницька	0,303
Кіровоградська	0,225	Житомирська	0,339	Запорізька	0,364	Волинська	0,274	Тернопільська	0,283
Донецька	0,217	Закарпатська	0,334	Закарпатська	0,360	Львівська	0,265	Черкаська	0,267
Херсонська	0,214	Запорізька	0,305	Львівська	0,260	Рівненська	0,224	Полтавська	0,258
Закарпатська	0,193	Волинська	0,286	Черкаська	0,233	Тернопільська	0,222	Житомирська	0,251
Чернівецька	0,192	Черкаська	0,249	Тернопільська	0,231	Хмельницька	0,206	Закарпатська	0,247
Луганська	0,170	Чернігівська	0,219	Донецька	0,203	Черкаська	0,178	Волинська	0,184
Вінницька	0,128	Львівська	0,207	Одеська	0,195	Донецька	0,173	Хмельницька	0,168
Чернігівська	0,128	Рівненська	0,207	Полтавська	0,192	Київська	0,155	Київська	0,159
Львівська	0,113	Луганська	0,206	Рівненська	0,188	Чернігівська	0,151	Чернігівська	0,147
Рівненська	0,108	Донецька	0,193	Дніпропетровська	0,166	Житомирська	0,145	Донецька	0,128
Київська	0,065	Дніпропетровська	0,101	Луганська	0,163	Дніпропетровська	0,118	Рівненська	0,078
Дніпропетровська	0,044	Київська	0,056	Київська	0,124	Луганська	0,063	Луганська	0,045

- Перша група – високий рівень інноваційної активності промисловості (0,67÷1,0);
 Друга група – середній рівень інноваційної активності промисловості (0,34÷0,66);
 Третя група – низький рівень інноваційної активності промисловості (0,0÷0,33)

Відповідно до визначеної градації, для переважної більшості областей (16-ти) упродовж 2014-2015 років) характерний низький рівень інноваційної активності промисловості. Окрім того, у 2015 році відбулося скорочення групи середнього рівня інноваційної активності до 7-ми областей (проти 12-ти у 2013-му), що свідчить про затримку інноваційного розвитку промислового сектора національної економіки.

Лідером серед регіонів України за рівнем інноваційної активності промисловості упродовж 2012-2015 років незмінно була Сумська область. Однак після різкого зростання у 2014 році частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій (на 34,8 відсоткових пунктів) у 2015-му відбулося зниження значень цього показника на 45,1 в.п. і, водночас, показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції (-3,3 в.п.) (додаток А, табл. А.6). Натомість значення показника частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств у Сумській області зросло до 19,0 відсоткових пунктів проти 12,3 у 2014 році.

До групи **середнього рівня інноваційної активності** у 2015 році (як і в 2014-му) увійшло сім областей. Це, зокрема, області, які зберегли свої позиції з попереднього року (Харківська, Миколаївська і Херсонська), а також ті, які піднялися у рейтингу внаслідок зростання значень показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій – Дніпропетровська (+43,8 відсоткових пунктів) і Кіровоградська (+5,0 в.п.) та показника частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств – Львівська (+5,8 в.п.) і Запорізька (+3,3 в.п.). Значення останнього показника збільшились також у Миколаївській, Кіровоградській і Херсонській областях, відповідно, на 13,6, 10,1 і 9,9 відсоткових пунктів.

Регіони із **низькою інноваційною активністю** промисловості (шістнадцять областей України у 2015 році) умовно можна поділити на три підгрупи.

До *першої підгрупи* віднесено сім областей (Волинську, Житомирську, Івано-Франківську, Одеську, Полтавську, Тернопільську і Чернівецьку), три з яких упродовж 2012-2014 років демонстрували середній рівень інноваційної активності, однак у 2015-му не втримали своїх позицій.

Для областей першої підгрупи характерними були середні, порівняно з Україною (1,4%), значення показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції: від 1,3% у Полтавській – до 2,4% у Чернівецькій, а також частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств: від 10,6% у Волинській – до 18,4% в Івано-Франківській (проти 15,2% в Україні). Водночас значення показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій були, порівняно з Україною (15,8%), невисокими: від 2,4% у Житомирській – до 7,3% у Чернівецькій.

Другу підгрупу сформували три області, в яких низькі значення показників частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції (від 0,5% у Чернігівській – до 0,7% у Хмельницькій і Черкаській) і частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій (від 3,6% у Чернігівській – до 5,7% у Хмельницькій і Черкаській). Натомість значення показника частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств у цих областях перебували на середньому рівні: від 12,3% у Хмельницькій – до 17,2% у Черкаській.

Третя підгрупа – це Донецька, Київська, Луганська і Рівненська області, промисловість яких упродовж аналізованого періоду демонструвала стабільно

низький рівень інноваційної активності. У цих областях невисокі частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств (від 7,1% у Донецькій – до 13,0% у Київській), а значення показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції у 2015 році були меншими за 1,0%. Водночас значення показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій становили: від 0,4% у Рівненській області – до 16,7% у Донецькій (після зростання на 10,2 відсоткових пунктів, порівняно з 2014-м).

У межах третьої групи окремо необхідно виділити Вінницьку і Закарпатську області. Так, промисловість Вінницької області з 2012 року демонструвала одні з найвищих значень показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій. Після зростання у 2014 році на 8,0 відсоткових пунктів, у 2015-му значення цього показника знизилось на 9,5 в.п. (до 24,7%), що, своєю чергою, спричинило перехід Вінницької області у групу низького рівня інноваційної активності.

У Закарпатській області упродовж аналізованого періоду було досягнуто найвищих значень серед регіонів України показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції. Однак із 2013 року значення цього показника зменшилось на 10,9 відсоткових пунктів (до 4,6% у 2015-му). Значення інших двох показників інноваційної активності у Закарпатській області стабільно низькі: частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств у 2015 році склала 8,0% (проти 4,5% у 2014-му), а частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій – 2,6% (проти 2,2% у 2014-му).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році почалося поживлення інноваційної активності в Україні, основними ознаками якого були:

- збільшення (порівняно з 2014 роком) значень показника частки підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств у 22-х областях;
- відновлення значень показника частки підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств до рівня 2011-2012 років у 18-ти областях, з яких найбільше зростання (відносно 2011 року) відбулось у Миколаївській (+14,0 відсоткових пунктів), Кіровоградській (+9,3 в.п.), Херсонській (+8,8 в.п.) і Полтавській (+7,2 в.п.);
- збільшення значень показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції на 0,4 відсоткового пункту (порівняно з 2014 роком) у Житомирській і Чернівецькій областях;
- зростання значень показника частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій у 9-ти областях, із яких найбільше у Дніпропетровській (+43,8 відсоткових пунктів) і Донецькій (+10,2 в.п.).

Водночас ознаками гальмування виробничої активності в Україні у 2015 році були:

- зменшення значень показника частки підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств на 2,0 відсоткових пункти, порівняно з 2014 роком, у Донецькій і Рівненській областях;
- зниження значень показника частки реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції у 22-х областях, із яких найбільше у Полтавській (-7,0 відсоткових пунктів) і Закарпатській (-3,8 в.п.);

- зменшення частки витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій до попереднього року у 14-ти областях, з яких найбільше (порівняно з 2011 роком) у Хмельницькій (-37,9 відсоткових пунктів), Житомирській (-32,1 в.п.), Тернопільській (-16,4 в.п.), Сумській (-11,1 в.п.) і Волинській (-10,2 в.п.).

Таким чином, рівень інноваційної активності в Україні демонструє незначні ознаки відновлення за такими показниками як частка підприємств, що впроваджували інновації, у загальній кількості промислових підприємств (у 66,7% областей зросли значення цього показника відносно 2011 року) і частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій (у 37,5% областей значення цього показника перевершили рівень 2011 року). Водночас обсяги реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції продовжують знижуватись, і лише у Львівській (на 0,4 відсоткового пункту) і Харківській (на 1,0 в.п.) областях у 2015 році значення цього показника збільшились відносно рівня 2011-го.

1.7. Інвестиційна активність

Інвестиційну активність промисловості характеризують три показники: темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств, темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість і частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій.

Упродовж 2011-2015 років у регіонах України спостерігалось зменшення темпів приросту як капітальних інвестицій промислових підприємств, так і надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість. Після різкого зниження у 2014 році показника темпу приросту капітальних інвестицій на 0,181 пункту (до -11,6%), у 2015-му відбулось його повернення до позитивного значення 1,6% (рис. 1.7). Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість України у 2015 році і надалі скорочувалися. Попри те, частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій упродовж аналізованого періоду залишалася відносно стабільною і у 2015 році становила понад 30,0%. Також на промисловість у цьому році припала майже третина (32,1%) усіх освоєних капітальних інвестицій в Україні.

Шляхом інтегрування значень показників темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств, темпу приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість, а також частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій розраховано індекси інвестиційної активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.7). Упродовж аналізованого періоду значення цих індексів перебували на середньому і нижче середнього рівнях, а з 2014 року темпи приросту прямих іноземних інвестицій були від'ємними у переважній більшості областей.

Високого рівня інвестиційної активності у 2015 році було досягнуто лише у двох областях (проти 3-х у 2014-му). У Волинській області це зумовлено тенденційним зростанням значень показників темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств (до 196,7% проти 12,2% у 2011 році) і, водночас, частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій (до 72,2%) (додаток А, табл. А.7). Загалом ця область продемонструвала найвище зростання індексу інвестиційної активності – 0,554 пункту, порівняно із 2012 роком.

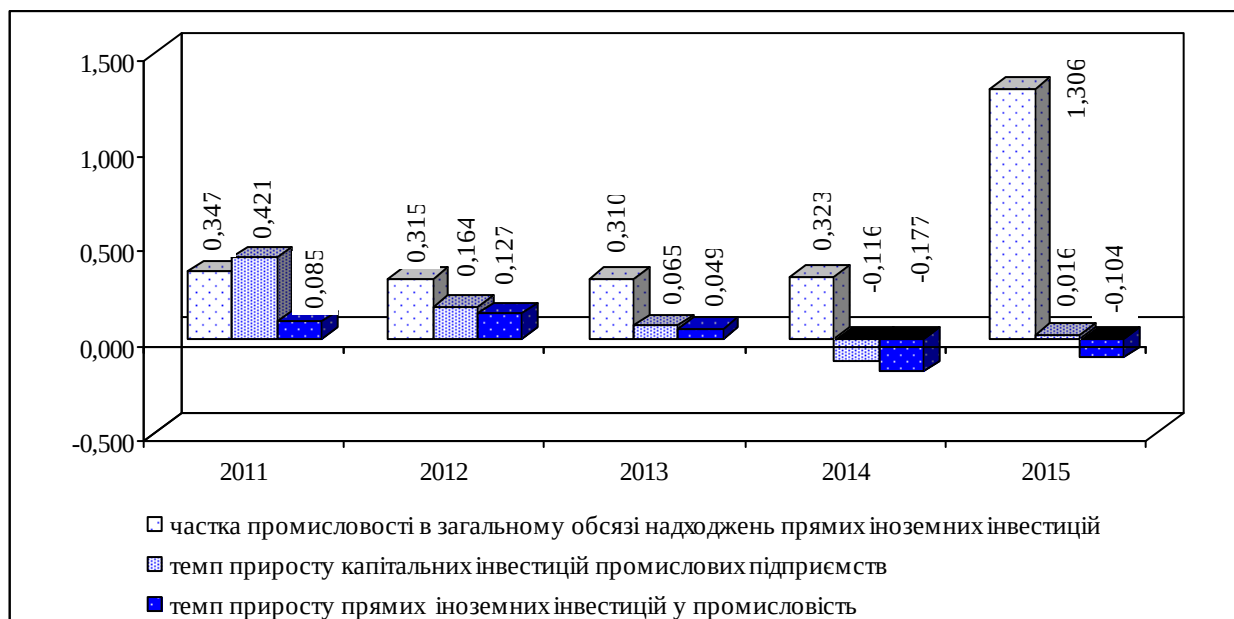

Рис. 1.7. Показники інвестиційної активності в Україні (у долях одиниці)
Джерело: Побудовано за [4; 10]

У Херсонській області за цей період також відбулось суттєве збільшення інтегрального індексу (на 0,454 пункту). Це стало наслідком досягнення у 2015 році додатного (на відміну від усіх решти областей України, за винятком Луганської) темпу приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість (14,7%) і зростання значень частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій до 68,3% (проти 39,0% у 2011-му).

Однак інвестиційний потенціал названих областей не є великим – їх частки у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році становили, відповідно, 4,2% і 1,1%, а в структурі надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість – 1,5% і 1,2% (додаток Б, табл. Б.6).

Середнього рівня інвестиційної активності у 2015 році було досягнуто у 18-ти областях. З огляду на неоднорідність значень показників, які характеризують інвестиційну активність областей другої групи, останню умовно поділено на чотири підгрупи.

До *першої підгрупи* віднесено Дніпропетровську, Житомирську і Закарпатську області, для яких характерні середні темпи приросту капітальних інвестицій промислових підприємств (18,4%, 11,8% і 15,1% відповідно), але високі частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій (73,8%, 78,5% і 78,9% відповідно). Частка цих трьох областей у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році сумарно склала 25,9%, а в структурі надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість – 47,2%. Дніпропетровська область володіє найвищим інвестиційним потенціалом серед регіонів України – її частки у цих структурах займали 22,6% і 43,6% відповідно.

Таблиця 1.7

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу інвестиційної активності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Сумська	0,592	Черкаська	0,745	Луганська	0,642	Полтавська	0,820	Волинська	0,836
Луганська	0,553	Одеська	0,503	Хмельницька	0,546	Івано-Франківська	0,772	Херсонська	0,687
Херсонська	0,542	Житомирська	0,430	Вінницька	0,530	Чернігівська	0,715	Полтавська	0,607
Житомирська	0,529	Запорізька	0,423	Кіровоградська	0,522	Запорізька	0,656	Дніпропетровська	0,594
Кіровоградська	0,522	Закарпатська	0,414	Миколаївська	0,496	Рівненська	0,621	Хмельницька	0,581
Миколаївська	0,514	Луганська	0,404	Закарпатська	0,478	Закарпатська	0,596	Луганська	0,552
Полтавська	0,507	Чернігівська	0,402	Херсонська	0,467	Волинська	0,566	Чернігівська	0,542
Івано-Франківська	0,496	Івано-Франківська	0,384	Чернігівська	0,452	Дніпропетровська	0,566	Житомирська	0,541
Дніпропетровська	0,484	Сумська	0,372	Житомирська	0,445	Житомирська	0,558	Закарпатська	0,530
Запорізька	0,480	Дніпропетровська	0,362	Волинська	0,443	Хмельницька	0,557	Івано-Франківська	0,522
Волинська	0,461	Миколаївська	0,336	Львівська	0,442	Тернопільська	0,468	Тернопільська	0,513
Донецька	0,458	Вінницька	0,334	Сумська	0,437	Херсонська	0,465	Чернівецька	0,508
Хмельницька	0,422	Рівненська	0,320	Івано-Франківська	0,419	Вінницька	0,464	Черкаська	0,489
Київська	0,402	Тернопільська	0,302	Київська	0,413	Київська	0,460	Київська	0,472
Черкаська	0,387	Хмельницька	0,291	Дніпропетровська	0,388	Чернівецька	0,438	Кіровоградська	0,469
Чернігівська	0,382	Волинська	0,282	Черкаська	0,386	Сумська	0,423	Вінницька	0,464
Закарпатська	0,374	Львівська	0,279	Полтавська	0,368	Черкаська	0,390	Запорізька	0,457
Вінницька	0,368	Київська	0,273	Запорізька	0,350	Кіровоградська	0,387	Одеська	0,415
Тернопільська	0,312	Донецька	0,249	Чернівецька	0,331	Львівська	0,266	Львівська	0,386
Чернівецька	0,305	Херсонська	0,233	Рівненська	0,274	Луганська	0,245	Рівненська	0,367
Рівненська	0,223	Полтавська	0,207	Тернопільська	0,254	Харківська	0,241	Сумська	0,319
Одеська	0,212	Чернівецька	0,199	Донецька	0,235	Миколаївська	0,197	Миколаївська	0,301
Львівська	0,189	Кіровоградська	0,194	Одеська	0,172	Одеська	0,197	Харківська	0,251
Харківська	0,173	Харківська	0,089	Харківська	0,109	Донецька	0,120	Донецька	0,108

- Перша група – високий рівень інвестиційної активності промисловості (0,67÷1,0);
 Друга група – середній рівень інвестиційної активності промисловості (0,34÷0,66);
 Третя група – низький рівень інвестиційної активності промисловості (0,0÷0,33)

Друга підгрупа – це області, в яких досягнуто високих показників темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств і, водночас, високих та середніх показників частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій: Львівська (32,7% і 36,7% відповідно), Тернопільська (40,0% і 58,9%), Хмельницька (26,6% і 74,1%), Черкаська (33,7% і 81,8%), Чернівецька (34,4% і 51,2%). Ці п'ять областей володіють незначним інвестиційним потенціалом – сумарно їх частка у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році становила 10,0%, з яких 5,5% припало на Львівську область, а в структурі надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість – лише 7,6% (3,8% відповідно).

До третьої підгрупи віднесено області з низькими значеннями темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств, але високими та середніми значеннями частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій: Вінницьку (0,2% і 66,9% відповідно), Київську (2,6% і 49,1%), Одеську (5,5% і 40,2%), Чернігівську (3,7% і 76%). Частка цих чотирьох областей у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році сумарно склала 22,1%, з яких найбільше припало на Київську (14,5%), а в структурі надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість – 12,6% (6,6% відповідно).

Четверту підгрупу сформували області, в яких темпи приросту капітальних інвестицій промислових підприємств були від'ємними: Запорізька, Івано-Франківська, Кіровоградська і Полтавська. Водночас частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій у цих областях перебували на високому рівні: від 65,5% (у Кіровоградській) – до 83,35% (у Полтавській). Названі чотири області зберегли свій інвестиційний потенціал – їх частка у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році сумарно становила 16,9% (із них 7,3% – це частка Запорізької області), а в структурі надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість – 17,4% (6,9% – частка Полтавської).

Луганську і Рівненську області не можна віднести до жодної із виділених підгруп, оскільки значення первинних показників їх інвестиційної активності суттєво відрізняються від решти областей другої групи.

Так, у Луганській області (на відміну від решти областей України, окрім Херсонської) у 2015 році було досягнуто додатного приросту темпу надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість на рівні 7,3% до попереднього року. Водночас у цій області відбулось найбільше зниження темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств (-72,1%). Як наслідок – частка Луганської області у структурі капітальних інвестицій промислових підприємств за регіонами України у 2015 році зменшилась до 1,8% проти 9,7% у 2013-му.

У Рівненській області у 2015 році спостерігалася протилежна ситуація: досягнення одного з найвищих (після Волинської області) темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств (90,7%), але подальше суттєве зниження темпу надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість (до -33,6% проти -5% у 2014-му).

Групу *низької інвестиційної активності* у 2015 році формували чотири області. Із них Донецька і Харківська перебували в цій групі з 2013 року, а Миколаївська – з 2014-го. Тенденційне зниження рівня інвестиційної активності промисловості Сумської області (яка була лідером серед регіонів України у 2011 році)

пов'язане передусім із падінням темпів приросту прямих іноземних інвестицій, зокрема у 2015 році до -33,5%, а відтак різким зменшенням частки промисловості в загальному обсязі надходження прямих іноземних інвестицій у цьому році до 59,8% (проти 80,7% у 2012-му).

Донецька і Миколаївська області у 2015 році зберегли середні значення часток промисловості в загальному обсязі надходження прямих іноземних інвестицій – 29,5% і 38,1% відповідно (проти 46,7% і 49% у 2011-му), однак темпи приросту як капітальних інвестицій промислових підприємств, так і прямих іноземних інвестицій у промисловість залишились від'ємними.

Стабільно низьким упродовж аналізованого періоду був рівень інвестиційної активності Харківської області, значення показника темпу приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість якої були від'ємними із 2012 року, а темпу приросту капітальних інвестицій промислових підприємств – із 2013-го. Попри те, у 2015 році відбулося зростання останнього показника до +21,2%. Для цієї області також було характерним найнижче серед регіонів України значення частки промисловості в загальному обсязі надходження прямих іноземних інвестицій (максимум 17,5% у 2014 році).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що у 2015 році почалося поживлення інвестиційної активності в Україні, основними ознаками якого були:

- нарощення (на понад 10,0 відсоткових пунктів, порівняно з 2011 роком) темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств у 11-ти областях, з яких найбільше у Волинській (на 177,4 відсоткових пунктів) і Рівненській (46,0 в.п.);
- відновлення (до додатних значень, але <6%) темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств у Вінницькій, Одеській, Сумській і Херсонській областях;
- нарощення темпів приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість Луганської (до 7,3% проти -44,1% у 2014 році) і Херсонської (до 14,7% проти -21,1% відповідно) областей;
- збільшення частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій у 11-ти областях, з яких найбільше у Луганській (на 15,4 відсоткових пунктів), Вінницькій (10 в.п.) і Херсонській (8,7 в.п.).

Наслідком цих позитивних змін стало:

а) зменшення кількості областей, що належали до групи із найнижчим рівнем інвестиційної активності, до 4-х у 2015 році проти 13-ти у 2012-му;

б) наближення рівнів інвестиційної активності областей (належність переважної більшості з них (75%) до другої групи), що свідчить про скорочення регіональних диспропорцій у розвитку вітчизняної промисловості.

Водночас ознаками гальмування виробничої активності в Україні у 2015 році були:

- зниження до від'ємних значень темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств у Запорізькій та Івано-Франківській областях;
- збереження від'ємних значень темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств у Донецькій, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській і Полтавській областях;
- зниження темпів приросту капітальних інвестицій промислових підприємств у Київській (до 2,6% проти 11,7% у 2014 році) і Чернігівській (до 3,7% проти 46,9% відповідно) областях;

- зменшення надходжень прямих іноземних інвестицій у промисловість 22-х областей, із яких найбільше (на понад 30,0 відсоткових пунктів) у Донецькій, Рівненській, Сумській і Черкаській областях;

- зниження до від’ємних значень (які були додатними у 2014 році) темпів приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість Івано-Франківської, Полтавської і Чернівецької областей;

- зменшення частки промисловості в загальному обсязі надходження прямих іноземних інвестицій у 12-ти областях, із яких найбільше у Запорізькій (на 15,4 відсоткових пунктів), Рівненській (11,1 в.п.) і Сумській (8,7 в.п.) областях.

Таким чином, на основі результатів аналізу інвестиційної активності промисловості у розрізі регіонів України можна констатувати:

1) упродовж 2014-2015 років спостерігалось тенденційне зниження темпів приросту як прямих іноземних інвестицій у промисловість, так і капітальних інвестицій промислових підприємств;

2) найвищим інвестиційним потенціалом володіють індустриальні східні (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька) та північні (Київська і Полтавська) області;

3) відбулося зростання рівня інвестиційної активності в Західному регіоні, а найбільше – у Волинській і Львівській областях.

1.8. Експортна активність

Експортну активність промисловості характеризують два ключові показники: частка промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг і частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції.

Перший із названих показників в Україні упродовж 2011-2015 років демонстрував низхідну тенденцію (загалом на 14,0 відсоткових пунктів) до 61,3% у 2015 році (рис. 1.8). Зокрема, у 2015 році зниження значень цього показника у 18-ти областях призвели до його спаду на загальноукраїнському рівні на 6,2 відсоткових пунктів, порівняно із 2014-м.

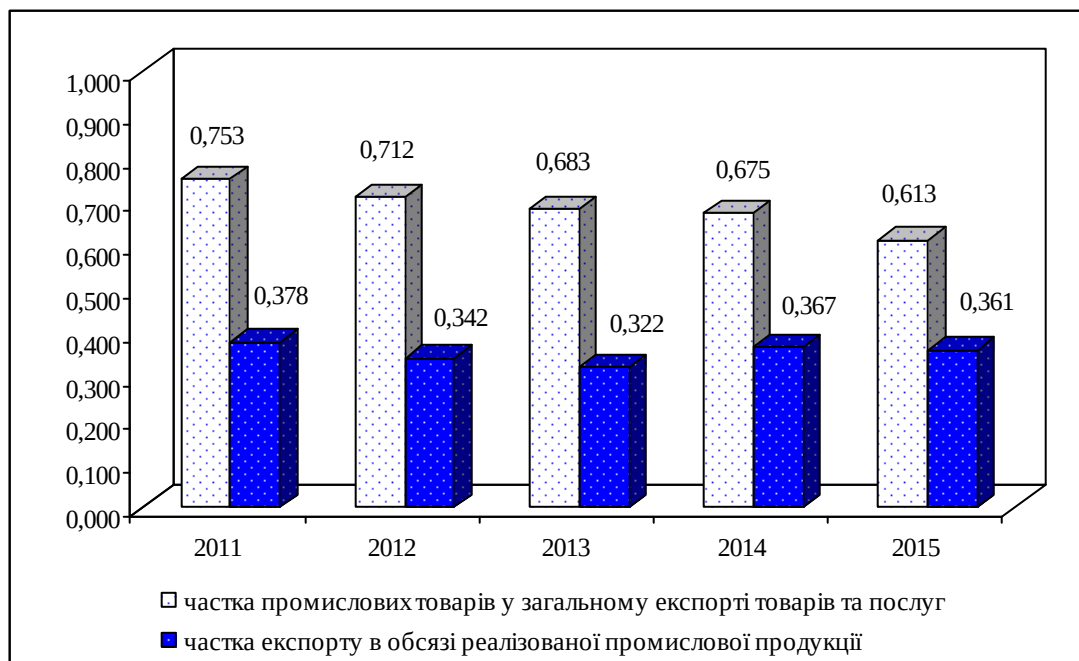

Рис. 1.8. Показники експортної активності промисловості України (у долях одиниці)

Джерело: Побудовано за [14; 43]

Натомість частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції в Україні була відносно стабільною упродовж аналізованого періоду і становила у середньому 35,4%.

Шляхом інтегрування значень показників частки промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг і частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції розраховано індекси експортної активності промисловості, на підставі значень яких проведено групування регіонів України (табл. 1.8). Згідно з визначеною градацією, для переважної більшості областей (13-ти у 2015 році проти 8-ми у 2013-му) характерний середній рівень експортної активності. Це свідчить про поступове вирівнювання значень показників товарного експорту в регіонах України.

У 2015 році до першої групи увійшло п'ять областей, які стабільно характеризувалися **високим рівнем експортної активності промисловості** упродовж аналізованого періоду. Ці області є лідерами серед регіонів України як за значеннями показників частки промислових товарів у загальному експорті (від 79,4% у Волинській – до 93,8% у Дніпропетровській), так і частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції (від 41,7% у Донецькій – до 61,0% у Волинській) (додаток А, табл. А.8). Однак лише три області, що належать до першої групи, займають найвищі частки в структурі експорту промислових товарів із України: Дніпропетровська (26,5%), Донецька (15,4%) і Запорізька (11,5%) (додаток Б, табл. Б.7). Частки інших двох областей (Закарпатської і Волинської) у цій структурі є значно меншими: 4,5% і 2,3% відповідно.

Основу товарного експорту в областях першої групи у 2015 році формувала продукція переробної промисловості, зокрема: недорогоцінні метали (53,2% у Запорізькій, 58,8% – Дніпропетровській, 79,5% – Донецькій), машинобудівна продукція (45% у Волинській, 60% – Закарпатській, 22,7% – Запорізькій), мінеральні продукти (22,2% у Дніпропетровській).

До групи із **середнім рівнем експортної активності промисловості** у 2015 році увійшло тринадцять областей. Склад цієї групи дуже нерівномірний. Так, Луганська область, яка у 2014 році була лідером першої групи, у 2015-му перейшла у другу внаслідок зниження інтегрального індексу на 0,394 пункту. Спад експортної активності промисловості цієї області у 2015 році зумовлений зменшенням обсягів експорту промислових товарів на 86,8%, порівняно із 2014 роком, наслідком чого стало зниження частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції на 44,2 відсоткових пунктів (до 22,9% проти 67,1% у 2014 році). У підсумку, промисловість Луганської області втратила експортний потенціал – її частка в структурі експорту промислових товарів з України у 2015 році знизилась до 1,1% проти 12,0% у 2011-му.

Для переважної більшості (10-ти) областей другої групи у 2015 році були характерні високі значення показника частки промислових товарів у загальному обсязі експорту товарів та послуг – від 57,2% (у Тернопільській) до 82,7% (у Полтавській), але, водночас, низькі частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції – від 18,7% (в Івано-Франківській) до 39,1% (у Львівській).

У Миколаївській області, навпаки, – порівняно вища частка експорту в обсязі реалізації промислової продукції (47,0%), але мала частка промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг (36,7%). Значення останнього показника зумовлені спеціалізацією цієї області на експорті сільськогосподарської продукції. Так, частки першої групи (“Живі тварини та продукти тваринного походження”) і другої групи (“Продукти рослинного походження”) товарних груп у загальному експорті товарів та послуг Миколаївської області у 2015 році сумарно становили 41,6%.

Таблиця 1.8

Групування регіонів України за значеннями інтегрального індексу експортної активності промисловості

2011		2012		2013		2014		2015	
Луганська	0,986	Донецька	0,981	Донецька	0,945	Луганська	0,985	Волинська	0,873
Донецька	0,973	Закарпатська	0,912	Кіровоградська	0,899	Донецька	0,887	Дніпропетровська	0,839
Закарпатська	0,875	Луганська	0,899	Закарпатська	0,874	Закарпатська	0,808	Закарпатська	0,807
Дніпропетровська	0,826	Дніпропетровська	0,839	Луганська	0,863	Дніпропетровська	0,756	Запорізька	0,791
Сумська	0,705	Запорізька	0,830	Запорізька	0,806	Запорізька	0,751	Донецька	0,763
Волинська	0,692	Сумська	0,754	Дніпропетровська	0,799	Волинська	0,715	Луганська	0,591
Запорізька	0,638	Полтавська	0,745	Волинська	0,673	Кіровоградська	0,700	Житомирська	0,573
Івано-Франківська	0,610	Волинська	0,732	Полтавська	0,671	Житомирська	0,553	Львівська	0,536
Житомирська	0,601	Кіровоградська	0,610	Сумська	0,659	Полтавська	0,537	Рівненська	0,534
Полтавська	0,590	Львівська	0,595	Житомирська	0,601	Сумська	0,522	Полтавська	0,531
Чернівецька	0,579	Рівненська	0,582	Чернівецька	0,558	Львівська	0,497	Сумська	0,519
Чернігівська	0,577	Івано-Франківська	0,579	Львівська	0,514	Рівненська	0,480	Кіровоградська	0,485
Львівська	0,576	Житомирська	0,572	Рівненська	0,474	Харківська	0,445	Вінницька	0,459
Кіровоградська	0,502	Чернівецька	0,552	Тернопільська	0,366	Чернівецька	0,432	Чернівецька	0,408
Рівненська	0,499	Одеська	0,459	Вінницька	0,363	Івано-Франківська	0,347	Тернопільська	0,369
Тернопільська	0,479	Миколаївська	0,458	Миколаївська	0,358	Вінницька	0,324	Івано-Франківська	0,367
Миколаївська	0,468	Черкаська	0,372	Харківська	0,341	Тернопільська	0,319	Миколаївська	0,356
Вінницька	0,464	Вінницька	0,371	Одеська	0,334	Київська	0,273	Харківська	0,353
Черкаська	0,432	Харківська	0,330	Івано-Франківська	0,314	Одеська	0,267	Одеська	0,326
Харківська	0,376	Тернопільська	0,282	Черкаська	0,311	Хмельницька	0,265	Київська	0,318
Київська	0,363	Київська	0,239	Хмельницька	0,293	Чернігівська	0,263	Черкаська	0,210
Одеська	0,281	Хмельницька	0,189	Херсонська	0,259	Миколаївська	0,261	Херсонська	0,190
Хмельницька	0,206	Чернігівська	0,152	Чернігівська	0,240	Черкаська	0,229	Хмельницька	0,176
Херсонська	0,137	Херсонська	0,109	Київська	0,221	Херсонська	0,122	Чернігівська	0,159

Перша група – високий рівень експортної активності промисловості (0,67÷1,0);

Друга група – середній рівень експортної активності промисловості (0,34÷0,66);

Третя група – низький рівень експортної активності промисловості (0,0÷0,33)

Найнижчий рівень експортної активності серед областей другої групи у 2015 році демонструвала Харківська область, для якої характерне низьке значення частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції (20,4% у 2015 році) і, водночас, високе значення частки промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг, яке, однак, тенденційно знижувалося: від 76,4% у 2011 році – до 67,7% у 2015-му. Як наслідок, частка Харківської області у структурі експорту промислових товарів із України у 2015 році досягла 4,5% проти 3,0% у 2011-му, а в загальному експорті товарів та послуг – 4,8% проти 3,4% відповідно.

До третьої групи у 2015 році увійшли шість областей, для яких характерний стабільно **низький рівень експортної активності промисловості**. У цих областях низькі значення показників частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції (від 27,5% у Київській – до 12,4% у Черкаській) і середні значення частки промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг (від 60,6% у Черкаській – до 39,2% у Одеській). Основу їх товарного експорту складала продукція харчової промисловості. До прикладу, частка продукції рослинного походження у товарній структурі експорту у 2015 році становила: 49,0% у Чернігівській області, 38,0% – у Хмельницькій, 24,0% – у Київській.

Лідером у третій групі є Одеська область, в якій частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції у 2015 році склала 41,9%. Відтак, частка цієї області у структурі експорту промислових товарів з України у 2015 році досягла 4,4% проти 2,2% у 2011-му, а в загальному експорті товарів та послуг – 8,0% проти 4,3% відповідно (додаток Б, табл. Б.8).

Таким чином, незважаючи на тенденційне зниження експортної активності промисловості в Україні, в окремих областях у 2015 році відбулися позитивні зміни, а саме:

- нарощення експорту промислових товарів на 12,7% у Вінницькій області (в усіх решти областях відбувся спад цього показника);
- збільшення частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції у 12-ти областях, а найбільше – у Вінницькій (на 10,5 відсоткових пунктів), Волинській (9,7 в.п.) і Миколаївській (5,7 в.п.);
- зростання частки промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Рівненській, Тернопільській і Херсонській областях.

Наслідком цих позитивних змін стало:

а) зменшення кількості областей, що належать до групи із найнижчим рівнем експортної активності (до 6-ти у 2015 році проти 9-ти у 2014-му);

б) наближення рівнів експортної активності промисловості областей (належність більшості з них до другої групи), що свідчить про скорочення регіональних диспропорцій у розвитку потенціалу товарного експорту в Україні.

Водночас ознаками гальмування експортної активності промисловості в Україні були:

- зменшення обсягів експорту промислових товарів у 2015 році на 35,63%, порівняно з 2014-м, і на 56,35%, порівняно з 2011-м (на фоні зменшення обсягів загального експорту товарів та послуг на 29,87% і 47,68% відповідно);

- зниження частки товарів у загальному експорті товарів та послуг у 18-ти областях, з яких найбільше – у Кіровоградській (14,3 відсоткових пунктів), Чернігівській (12,4), Хмельницькій (11,7) і Харківській (6,4);

- скорочення частки експорту в обсязі реалізованої промислової продукції у 11-ти областях, з яких найбільше – у Луганській (44,2 відсоткових пунктів), Кіровоградській (13,2 в.п.) і Донецькій (14,0 в.п.).

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС дало поштовх для переорієнтації українських експортерів із ринку країн СНД на ринок країн-членів ЄС. Так, у 2015 році частка країн СНД у експорті товарів України склала 20,0% проти 35,0% у 2013-му, тоді як частка країн ЄС – 34,0% проти 27,0% відповідно [3]. Найбільших позитивних змін від створення зони вільної торгівлі з ЄС зазнали близькі до кордону області Західного регіону України. До прикладу, частка експорту товарів у країни-члени ЄС у 2015 році у Волинській області збільшилася до 72,0% проти 58,0% у 2013-му, у Закарпатській – до 90,0% проти 79,0%, а у Рівненській – до 63% проти 37,0% відповідно. Разом із тим, зросла експортна активність промисловості цих та решти чотирьох областей Західного регіону.

Однак, основа експортного потенціалу промисловості України і надалі формується у її східних областях (Дніпропетровській, Донецькій і Запорізькій), частка яких у експорті промислових товарів у 2015 році сумарно становила 41,4%.

2. РЕЙТИНГУВАННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА РІВНЕМ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОСТІ

Шляхом інтегрування індексів ефективності (виробничо-господарської і ресурсної) та активності (економічної, виробничої, технологічної, інноваційної, інвестиційної і експортної) розраховано загальні інтегральні індекси конкурентоспроможності промислового сектора економіки регіонів України (I^k)². На підставі значень цих індексів здійснено рейтингування останніх (табл. 2.1).

Відповідно до побудованого рейтингу, лідерські позиції за конкурентоспроможністю промисловості у 2015 році посіли Запорізька, Вінницька, Волинська, Полтавська, Дніпропетровська, Сумська і Харківська області.

Перше місце у рейтингу зайняла Запорізька область, промисловість якої досягла високого рівня таких конкурентних переваг як виробнича і експортна активність. Водночас ресурсна ефективність, а також технологічна, інвестиційна і інноваційна активність були на середньому рівні (табл. 2.2). У 2015 році відбулось зростання рівня інноваційної активності (із низького до середнього) промисловості цієї області, однак зменшення рівня технологічної активності (із високого до середнього). У Запорізькій області серед видів промислової діяльності домінувала переробна промисловість (72,6% у 2015 році), у структурі якої найбільші частки займали металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів (49,5%) і машинобудування (20,1%) (додаток В, табл. В.1).

Друге місце у рейтингу посіла Вінницька область, для промисловості якої у 2015 році був характерний середній рівень усіх конкурентних переваг (за винятком інноваційної активності). Ця область входила у четвірку лідерів за конкурентоспроможністю промисловості із 2012 року. Позитивною зміною у промисловості області у 2015 році стало підвищення рівня (із низького до середнього) виробничо-господарської ефективності і економічної активності. У структурі промисловості Вінницької області у 2015 році 88,0% (найвищий показник серед регіонів України) займала переробна промисловість, яка на 79,8% формувалась із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів.

Третього місця (проти 15-го у 2013 році) у рейтингу конкурентоспроможності досягла промисловість Волинської області унаслідок високого рівня таких важливих конкурентних переваг, як інвестиційна і експортна активність, а також середнього рівня виробничо-господарської ефективності і економічної, технологічної та виробничої активності. Основу промислового сектора економіки Волинської області формує переробна промисловість, частка якої (порівняно з 2011 роком) збільшилась на 6,5 відсоткових пунктів і у 2015-му досягла 87,2% (додаток В, табл. В.2). У структурі переробної промисловості переважали: виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (38,5%), машинобудування (20,2%) і виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (18,4%).

Полтавська область, яка у 2014 році була лідером рейтингу за рівнем конкурентоспроможності промисловості, у 2015-му опустилась до четвертого місця серед регіонів України. Це зумовлено зменшенням технологічної та інноваційної активності до низького рівня, а інвестиційної активності – до середнього рівня. Водночас рівень ресурсної ефективності і виробничої активності у цій області залишився високим. Серед видів промислової діяльності у Полтавській області

² Інтегрування здійснено за формулою (1), наведеною у вступі

домінують переробна (59,3%) і добувна (30,5%) промисловість. Частка останньої, порівняно з 2011 роком, збільшилась на 9,4 відсоткових пунктів. Основу переробної промисловості у Полтавській області формує виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (49,4%) і виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення (31,4%).

До п'ятірки лідерів рейтингу упродовж 2014-2015 років входила Дніпропетровська область із такими конкурентними перевагами промисловості, як висока експортна активність, але середня ресурсна ефективність і середня технологічна, ресурсна, виробнича, інвестиційна та інноваційна активність. У структурі промислового сектора економіки Дніпропетровської області найбільші частки припали на добувну промисловість і розроблення кар'єрів (23,1%) та переробну промисловість (63,0%), із якої металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів становило 56,3%.

Сумська область, яка була лідером рейтингу за конкурентоспроможністю промисловості упродовж 2011-2013 років, у 2015-му зайняла в ньому 6-те місце з такими конкурентними перевагами, як висока ресурсна ефективність, виробнича та інноваційна активність, але середня експортна активність і низька – інвестиційна. У структурі промисловості цієї області найбільші частки припали на переробну (60,3%) і добувну (28,8%) промисловість, а у структурі переробної промисловості – на виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (29,6%), машинобудування (23,8%), виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (16,0%), металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів (10,1%). Структура промисловості Сумської області упродовж аналізованого періоду не зазнала суттєвих змін.

Харківська область піднялась у рейтингу до 7-го місця (проти 9-го у 2014 році) внаслідок зростання виробничої активності (досягнення найвищого серед регіонів України темпу приросту обсягу реалізованої промислової продукції). Інші конкурентні переваги промисловості цієї області (за винятком технологічної та інвестиційної активності, які є низькими) перебували на середньому рівні. У структурі промислового сектора економіки цієї області упродовж аналізованого періоду відбулись суттєві зміни, зокрема, збільшення частки добувної промисловості (до 17,6% у 2015 році проти 4,5% у 2011-му), але зменшення часток постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (14,1% проти 21,4% відповідно) і переробної промисловості (до 66,8% проти 72,2% відповідно). Серед видів переробної промисловості найбільші частки у 2015 році займали виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (44,1%) і машинобудування (19,2%).

Аутсайдерами серед регіонів України у рейтингу конкурентоспроможності промисловості у 2015 році були Донецька, Кіровоградська і Луганська області.

Донецька область хоча й опустилась у рейтингу до 22-го місця (проти 5-го у 2011 році), однак зберегла високий рівень експортної активності промисловості та середній – ресурсної ефективності, виробничої і технологічної активності. У промисловості цієї області відбулись структурні зміни, зокрема: зменшення частки переробної промисловості (до 63,8% у 2015 році проти 71,6% у 2011-му) та збільшення часток добувної промисловості і розроблення кар'єрів (до 15,2% проти 12,9% відповідно) і постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (до 20,3% проти 13,1% відповідно). Найбільша частка у структурі переробної промисловості Донецької області припадала на металургійне виробництво (41,1%).

Таблиця 2.1

Рейтинг областей України за рівнем конкурентоспроможності промисловості

2011			2012			2013			2014			2015		
Області	I ^к	Ранг	Області	I ^к	Ранг	Області	I ^к	Ранг	Області	I ^к	Ранг	Області	I ^к	Ранг
Сумська	0,593	1	Сумська	0,557	1	Сумська	0,537	1	Полтавська↑	0,501	1	Запорізька↑	0,454	1
Полтавська	0,575	2	Полтавська	0,514	2	Запорізька↑	0,530	2	Запорізька	0,469	2	Вінницька↑	0,432	2
Запорізька	0,517	3	Запорізька	0,506	3	Вінницька↑	0,513	3	Сумська↓	0,439	3	Волинська↑	0,429	3
Хмельницька	0,452	4	Вінницька↑	0,458	4	Кіровоградська↑	0,495	4	Вінницька↓	0,434	4	Полтавська↓	0,420	4
Донецька	0,447	5	Черкаська↑	0,441	5	Полтавська↓	0,476	5	Дніпропетровська↑	0,427	5	Дніпропетровська	0,418	5
Івано-Франківська	0,442	6	Дніпропетровська↑	0,433	6	Дніпропетровська	0,464	6	Волинська↑	0,412	6	Сумська↓	0,415	6
Дніпропетровська	0,421	7	Миколаївська↑	0,431	7	Хмельницька↑	0,455	7	Чернігівська↑	0,395	7	Харківська↑	0,409	7
Житомирська	0,414	8	Житомирська	0,427	8	Чернігівська↑	0,448	8	Закарпатська↑	0,392	8	Миколаївська↑	0,389	8
Кіровоградська	0,413	9	Харківська↑	0,409	9	Житомирська↓	0,418	9	Харківська↑	0,392	9	Чернівецька↑	0,380	9
Луганська	0,406	10	Чернігівська↑	0,408	10	Закарпатська↑	0,407	10	Кіровоградська↓	0,362	10	Херсонська↑	0,358	10
Миколаївська	0,401	11	Закарпатська↑	0,408	11	Миколаївська↓	0,404	11	Чернівецька↑	0,358	11	Закарпатська↓	0,355	11
Волинська	0,399	12	Івано-Франківська↓	0,403	12	Харківська↓	0,389	12	Житомирська↓	0,351	12	Львівська↑	0,352	12
Харківська	0,391	13	Кіровоградська↓	0,399	13	Івано-Франківська↓	0,378	13	Львівська↑	0,316	13	Житомирська↓	0,349	13
Черкаська	0,386	14	Хмельницька↓	0,392	14	Львівська↑	0,376	14	Київська↑	0,315	14	Івано-Франківська↑	0,345	14
Чернігівська	0,364	15	Одеська↑	0,374	15	Волинська↑	0,365	15	Миколаївська↓	0,312	15	Одеська↑	0,331	15
Закарпатська	0,354	16	Волинська↓	0,357	16	Київська↑	0,364	16	Тернопільська↑	0,305	16	Чернігівська↓	0,326	16
Вінницька	0,349	17	Луганська↓	0,342	17	Херсонська↑	0,362	17	Хмельницька↓	0,286	17	Київська↓	0,308	17
Рівненська	0,346	18	Чернівецька↑	0,341	18	Рівненська↑	0,341	18	Херсонська↓	0,279	18	Тернопільська↓	0,298	18
Тернопільська	0,323	19	Львівська↑	0,336	19	Донецька↑	0,334	19	Черкаська↑	0,259	19	Рівненська↑	0,294	19
Львівська	0,315	20	Київська↑	0,317	20	Луганська↓	0,328	20	Івано-Франківська↓	0,254	20	Черкаська↓	0,283	20
Херсонська	0,284	21	Донецька↓	0,317	21	Чернівецька↓	0,327	21	Донецька↓	0,250	21	Хмельницька↓	0,282	21
Київська	0,281	22	Тернопільська↓	0,272	22	Черкаська↓	0,322	22	Рівненська↓	0,219	22	Донецька↓	0,277	22
Чернівецька	0,249	23	Рівненська↓	0,270	23	Тернопільська↓	0,285	23	Одеська↑	0,164	23	Кіровоградська↓	0,199	23
Одеська	0,000	24	Херсонська↓	0,270	24	Одеська↓	0,252	24	Луганська↓	0,117	24	Луганська	0,120	24

Примітки:

↑ – підвищення позиції в рейтингу, порівняно з попереднім роком;

↓ – зниження позиції в рейтингу, порівняно з попереднім роком.

Рівні конкурентних переваг промисловості областей України у 2015 році

Області	Виробничо-господарська ефективність	Економічна активність	Технологічна активність	Ресурсна ефективність	Виробнича активність	Інвестиційна активність	Інноваційна активність	Експортна активність
Вінницька	±	±	±	±	±	±	–	±
Волинська	±	±	±	–	±	+	–	+
Дніпропетровська	–	–	±	±	±	±	±	+
Донецька	–	–	±	±	±	–	–	+
Житомирська	–	–	±	–	+	±	–	±
Закарпатська	–	–	±	–	±	±	–	+
Запорізька	–	–	±	±	+	±	±	+
Івано-Франківська	–	–	–	±	+	±	–	±
Київська	–	–	±	–	±	±	–	–
Кіровоградська	–	–	±	±	±	±	±	±
Луганська	–	–	–	–	±	±	–	±
Львівська	–	–	±	–	±	±	±	±
Миколаївська	–	–	+	±	±	–	±	±
Одеська	–	–	±	±	±	±	–	–
Полтавська	–	–	–	+	+	±	–	±
Рівненська	–	–	–	±	+	±	–	±
Сумська	–	–	–	+	+	–	+	±
Тернопільська	–	–	–	±	±	±	–	±
Харківська	±	±	–	±	+	–	±	±
Херсонська	–	–	–	±	±	+	±	–
Хмельницька	–	–	±	–	±	±	–	–
Черкаська	–	–	–	+	±	±	–	–
Чернівецька	±	±	±	–	±	±	–	±
Чернігівська	–	–	±	±	±	±	–	–

Примітки:

“+” – високий рівень конкурентної переваги;

“–” – низький рівень конкурентної переваги;

“±” – середній рівень конкурентної переваги

Падіння Кіровоградської області у рейтингу конкурентоспроможності промисловості до 23-го місця (проти 4-го у 2013 році) спричинене зниженням рівня виробничо-господарської ефективності і економічної активності (до найнижчих значень серед регіонів України). У структурі промисловості цієї області у 2015 році найбільші частки припадали на переробну промисловість (78,0%) і постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (12,3%). Основу переробної промисловості становило виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (62,7%). Структура промисловості Кіровоградської області упродовж аналізованого періоду не зазнала суттєвих змін.

Місце Луганської області у рейтингу упродовж аналізованого періоду тенденційно знижувалось: із 10-го у 2011 році – до 24-го у 2015-му. Для промисловості цієї області характерний середній рівень лише виробничої, інвестиційної та експортної активності. Рівень інших конкурентних переваг був низьким, зокрема значення ресурсної ефективності та інноваційної активності найнижчі серед регіонів України. У структурі видів промислової діяльності у Луганській області у 2015 році найвищі частки займали переробна (66,8%) і добувна (24,7% проти 13,7% у 2011-му) промисловість. Серед видів переробної промисловості домінувало металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів (21,0%), частка якого, порівняно з 2011 роком, зменшилась на 13,9 відсоткових пунктів.

Отже, результати інтегральної оцінки конкурентоспроможності промислового сектора економіки України дали підстави для ряду висновків.

1. Конкурентоспроможність промисловості усіх областей України у 2015 році перебувала на рівні, нижчому за середній ($I^k < 0,5$). Це обумовлено зменшенням виробничо-господарської ефективності та економічної та інноваційної активності у більшості областей. Своєю чергою, низький рівень цих конкурентних переваг свідчить про наявність системних проблем у відповідних сегментах діяльності вітчизняної промисловості.

2. Лідерами рейтингу конкурентоспроможності промисловості у 2015 році були традиційно індустріальні регіони (Запорізька, Полтавська, Дніпропетровська, Сумська і Харківська області), а також Вінницька і Волинська області, які активно нарощують потенціал своєї переробної промисловості, зокрема харчової. Відтак індустріальним регіонам вдалось зберегти високий рівень конкурентоспроможності промисловості попри зменшення виробничо-господарської ефективності і економічної активності, а Вінницькій і Волинській областям – підвищити цей рівень унаслідок зростання названих конкурентних переваг.

3. Порівняно з 2014 роком, у рейтингу конкурентоспроможності промисловості зросли позиції Запорізької, Вінницької, Волинської, Харківської, Миколаївської, Чернівецької, Херсонської, Львівської, Івано-Франківської, Одеської і Рівненської областей. Натомість знизилась позиції Полтавської, Сумської, Закарпатської, Житомирської, Чернігівської, Київської, Тернопільської, Черкаської, Хмельницької, Донецької і Кіровоградської областей. Позиції Дніпропетровської і Луганської областей залишились незмінними.

4. У 2015 році продовжилось зниження загального рівня конкурентоспроможності промисловості у Луганській і Донецькій областях, що пояснюється складною суспільно-політичною, а відтак економічною, ситуацією в цих регіонах унаслідок тимчасової окупації частини їх територій. Різке падіння індексу конкурентоспроможності у Кіровоградській області обумовлене зростанням збитковості звичайної діяльності до оподаткування промисловості.

5. Структура промислового сектора економіки України зазнала певних змін. Так, частка переробної промисловості після зниження упродовж 2012-2013 років на 5,6 відсоткових пунктів (проти 67,4% у 2011 році), у 2015-му досягла 64,1% (збільшення відбулось у 12-ти областях). Натомість у 8-ми областях зросла частка добувної промисловості, з яких найбільше – у Харківській (+16,6 відсоткових пунктів).

6. У структурі переробної промисловості у 2015 році найвищу частку займали: виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, зокрема у Вінницькій (79,8%), Кіровоградській (62,7%) і Тернопільській (52,3%) областях; металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, зокрема у Дніпропетровській (56,3%), Запорізькій (49,5%) і Донецькій (41,1%) областях; машинобудування, крім ремонту машин і устаткування, зокрема у Закарпатській (42,5%) і Сумській (23,8%) областях.

7. Наслідком структурних змін у промисловості стала позитивна трансформація структури експорту України у напрямку поступового скорочення сировинних позицій на користь товарів із вищим ступенем обробки. Так, упродовж січня-вересня 2016 року частка недорогоцінних металів та виробів із них (продукції металургійної промисловості) у структурі експорту промислових товарів скоротилася до 31,2% проти 35,7% у 2011-му, а частка мінеральних продуктів (продукції добувної промисловості) – до 9,8% проти 16,6% відповідно. Натомість частка продукції харчової промисловості у експорті промислових товарів за цей період зросла до 23,6% проти 10,2% у 2011-му, а частка продукції деревообробної промисловості – до 6,43% проти 3,5%.

Незважаючи на позитивні структурні зрушення у промисловому секторі національної економіки, частка промислових товарів у експорті товарів та послуг з України за 9 місяців 2016 року скоротилася до 60,4% (проти 61,3% у 2015-му). Це актуалізує проблему нарощення експортного потенціалу вітчизняної промисловості, як ключової конкурентної переваги в умовах глобалізації світової економіки.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

У 2015-му році в Україні підвищився загальний рівень конкурентоспроможності промисловості після різкого його зниження у 2013-2014 роках. Зокрема, у промисловому секторі національної економіки було досягнуто зростання значень таких ключових показників, як обсяг реалізованої промислової продукції (на 24,3%, порівняно з 2014 роком), фондівдача (на 12,5%), обсяг необоротних активів (на 8,1%), частка інноваційно активних підприємств (на 3,1 відсоткових пунктів), частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій (на 6,9 відсоткових пунктів).

Водночас у 2015 році відбувалось подальше зменшення значень показників рентабельності (обороту, операційної діяльності, активів) промисловості, темпу приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість, частки промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій, частки промислових товарів у загальному експорті товарів та послуг.

Основною проблемою вітчизняної промисловості є низька ефективність фінансово-господарської діяльності. Так, упродовж 2014-2015 років фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування промисловості України був від'ємним (збиток становив, відповідно, 166 414 і 181 361 млн. грн.). Натомість фінансовий результат (прибуток) від операційної, тобто основної (або виробничої) діяльності склав, відповідно, 26 645,9 і 1 8387,9 млн. грн. Отже, причиною збитковості обороту і, водночас, активів вітчизняної промисловості є надмірний обсяг інших (не пов'язаних із основною діяльністю) витрат. До цих витрат відносять:

- фінансові витрати – показують витрати на проценти й інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями;
- втрати від участі в капіталі – відображають збиток від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведуть методом участі в капіталі;
- інші витрати – фіксують собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; витрати підприємств від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, які виникають під час господарської діяльності (окрім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства).

З огляду на непрозорий зміст переважної більшості статей цих витрат (а надто “інших”), є необхідність їх деталізації у фінансових звітах підприємств із метою посиленого контролю з боку Державної фіскальної служби України за ними.

Ресурсна ефективність української промисловості формально перебуває на досить високому рівні. За цією конкурентною перевагою вона незначно переважає польську (у 1,004 рази у 2015 році) внаслідок досягнення вищого рівня продуктивності праці (у 1,24 рази упродовж 2014-2015 років)³. Однак варто зауважити, що зростання значень показника продуктивності праці в Україні зумовлене не лише збільшенням обсягів реалізованої промислової продукції, але й зменшенням середньої кількості працівників у промисловості (на 11,2% у 2015 році, порівняно з 2014-м).

Зростання у 2015 році ступеня зношеності основних засобів вітчизняної промисловості до 76,9% (проти 56,9% у 2013-му) і, зокрема, переробної до 75,8%

³ Авторські розрахунки на основі даних Центрального статистичного управління Польщі [39]

(проти 50,1% відповідно) [12], є однією з основних причин низького рівня такої конкурентної переваги як *інноваційна активність*. Так, до прикладу, у 2015 році польська промисловість за інноваційною активністю була конкурентнішою за українську у 1,9 рази. Зокрема переважання значень показника частки витрат на інновації у загальному обсязі капітальних інвестицій у Польщі становило 2,62 рази, а частки реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції – 2,3 рази.

Для підвищення рівня інноваційної активності в Україні необхідна модернізація основного капіталу. Проведення такої модернізації потребує комплексного підходу, який охоплюватиме не тільки техніко-технологічне оновлення основних засобів промисловості, але й завдання, пов'язані зі структурною та організаційною модернізацією системи управління виробничою сферою, з урахуванням стратегічних пріоритетів регіонального розвитку. Відтак пропонуємо алгоритм поетапної реалізації інноваційних проектів на засадах міжгалузевої і міжрегіональної взаємодії, який передбачає такі етапи:

1) *створення інформаційної бази (у формі інтерактивного каталогу або реєстру) перспективних (чинних і потенційних) інноваційних проектів у виробничій сфері*. На цьому етапі передбачено збір та узагальнення інформації, наданої промисловими підприємствами за результатами інвентаризації їх основного капіталу, і зведення її у формі переліку конкретних проектів (заміни обладнання, технології та ін.);

2) *створення на регіональному рівні робочих груп, відповідальних за конкретні напрямки модернізації виробничої сфери (на період переходу на європейські стандарти якості)*. До функцій таких груп (у межах профільних департаментів обласних державних адміністрацій) входить:

- координація дій усіх учасників процесу модернізації (із чітким розмежуванням їх повноважень);
- моніторинг виконання проектів;
- залучення грантів ЄС для технічної підтримки експорту в країни ЄС;
- пошук іноземних бізнес-партнерів для вітчизняних товаровиробників та інвесторів для реалізації спільних індустріальних і інфраструктурних проектів, зокрема транскордонних;

3) *формування бази ресурсного забезпечення модернізації основного капіталу*, що, зокрема, передбачає систематизацію інформації щодо потреби в ресурсах для реалізації інноваційних проектів у розрізі окремих видів виробничих ресурсів (капітальних, матеріальних, трудових) за обсягами, номенклатурою, кваліфікацією та ін.;

4) *погодження і прийняття щорічних планів із проведення модернізації основного капіталу промислових підприємств*. На цьому етапі передбачено визначення комплексу робіт (будівельних, монтажних та ін.) і встановлення термінів їх виконання, а також затвердження переліку виконавців і постачальників; розробка оптимальних схем залучення виробничих та фінансових ресурсів для проведення модернізації;

5) *затвердження схеми міжгалузевої взаємодії*, зокрема окреслення загальних умов, принципів і напрямів взаємодії підприємств виробничої та інших сфер у ході реалізації інноваційних проектів;

6) *затвердження схеми міжрегіональної взаємодії у напрямку визначення ключових засад і конкретних форм співпраці*. Реалізація цього етапу передбачає

укладення нових (або перегляд чи конкретизацію чинних) угод про міжрегіональну співпрацю, кооперацію та інтеграцію між усіма регіонами України, а також регіонами інших країн, передусім членів ЄС, із метою підтримки вітчизняних товаровиробників та сприяння зайнятості населення.

Свою чергою, розширення можливостей для впровадження інновацій у промисловість вимагає:

розвитку інноваційної інфраструктури в регіоні шляхом створення інноваційних кластерів або технопарків (за прикладом Польщі⁴), зокрема на базі інститутів НАН України;

- проведення моніторингу, з одного боку, потреб підприємств у інноваціях, а з іншого – наявних у наукових і конструкторських установах розробок, призначених для продажу, і створення на цій основі інформаційного каталогу інновацій за принципом “попит-пропозиція”;

- формування ефективного організаційного та фінансового механізму підтримки та розвитку інноваційної діяльності шляхом надання фінансово-кредитної допомоги суб’єктам господарювання, які реалізують інвестиційні проекти інноваційного спрямування, зокрема в енерго- і ресурсозбереженні;

- організації дієвої мережі “наука-виробництво” на основі створення центрів трансферу технологій для об’єднання потенціалу науки, виробництва і фінансового капіталу (із залученням малого та середнього бізнесу).

Підвищення рівня інноваційної активності промисловості неможливе без *інвестиційних ресурсів*. Упродовж 2011-2015 років в Україні відбувалось тенденційне зменшення темпів приросту як капітальних інвестицій промислових підприємств, так і прямих іноземних інвестицій у промисловість. Останні в абсолютному виразі у 2015 році скоротились на 8,2%, порівняно з 2014-м.

У 2016 році було прийнято ряд нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення сприятливого бізнес-середовища для інвесторів, зокрема через усунення адміністративних бар’єрів, запровадження стимулів та реорганізаційних змін. Серед цих актів можна виокремити:

- законопроект №2554а-д від 25 квітня 2016 року “Про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки” щодо визначення податкових стимулів залучення інвестицій через індустріальні парки [6];

- законопроект №2555а-д від 25 квітня 2016 року “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустріальні парки”, який визначає митні стимули залучення інвестицій через індустріальні парки [7];

- Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов’язковості державної реєстрації іноземних інвестицій” (№1390-VIII), який набрав чинності 25 червня 2016 року [5];

⁴ Прикладом є успішна діяльність Краківського технопарку (КТП), заснованого в 1997 році, та інноваційного бізнес-інкубатора, який діє в його межах. Засновниками КТП були: Ягелонський університет, Гірничо-видобувна академія, Краківська політехніка, Місто Краків, Малопольське воєводство, Копальня ім. Т. Сендзіміра, Державне казначейство. Тобто КТП – це спільний проект міста, регіону, держави та провідних краківських університетів. КТП розробив стратегію інноваційного розвитку Кракова, створив 3900 робочих місць, залучив понад 500 млн. злотих інвестиційних ресурсів і очікує ще 400 млн., має 10 фірм і видав дозвіл на створення ще 22-х.

- Постанову Кабінету Міністрів України №740 від 19 жовтня 2016 року “Про створення Офісу із залучення та підтримки інвестицій” з метою сприяння взаємодії інвесторів з державними органами та органами місцевого самоврядування, суб’єктами господарювання під час підготовки та реалізації ними інвестиційних проектів із залученням прямих іноземних інвестицій [41].

Водночас для розширення доступу суб’єктів промислової діяльності до інвестиційних ресурсів, зокрема іноземних, необхідним є:

- формування системи моніторингу інвестиційних проектів (зокрема тих, що реалізуються в рамках державно-приватного партнерства) та постійного контролю, зокрема громадського, за їх реалізацією із метою недопущення неефективного використання капіталовкладень;

- проведення щорічної рейтингової оцінки інвестиційної привабливості адміністративно-територіальних одиниць та провідних товаровиробників із подальшим розміщенням її результатів на урядовому та обласних інвестиційних порталах;

- створення умов для тіснішої співпраці суб’єктів промислової діяльності (за сприяння регіональних органів державної влади) з європейськими організаціями та фондами, що займаються фінансовою підтримкою регіонального розвитку в межах програм міжнародної співпраці, зокрема коштів Євросоюзу через інструменти Добросусідства і Партнерства, програм прикордонного співробітництва, інших міжнародних програм та донорів (Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк та ін.).

Ключовою конкурентною перевагою економіки будь-якої країни (надто в умовах посилення світових глобалізаційних та інтеграційних процесів), є *експортна активність* її промислового сектора. В Україні упродовж 2011-2015 років відбувалось тенденційне скорочення обсягів експорту. Так, у 2015 році, порівняно з 2014-м, товарний експорт зменшився на 29,3%, а експорт промислових товарів – на 33,6%.

Основними причинами зниження експорту (а відтак – надходження валютної виручки) упродовж аналізованого періоду були:

- зменшення світових цін на товари із низькою доданою вартістю, тобто сировину та матеріали (основні експортні позиції в Україні);

- торгівельні війни із Російською Федерацією (обмеження на постачання окремих видів українських продуктів тваринного і рослинного походження), яка до 2013 року була основним ринком збуту для більшості національних підприємств-експортерів (частка експорту машинобудівної продукції у РФ і надалі залишається значною – у 2015 році вона становила 33,5% від загального експорту машинобудівної продукції України [44]);

- антидемпінгові заходи Європейського Союзу (щодо сталевих канатів і тросів, круглих зварних труб та інших позицій українського експорту);

- складна політична і соціально-економічна ситуація в Україні (проведення антитерористичної операції).

Наведені обставини знівеливали позитивний вплив зниження ввізних мит на українські товари з боку ЄС (за умовами зони вільної торгівлі), однак у підсумку стимулювали переорієнтацію потоків українського експорту із ринку країн СНД на ринок країн ЄС. Так, експорт у країни СНД щорічно зменшувався в середньому на 16,0%, тоді як експорт у країни ЄС, навпаки, зростає, досягнувши позитивного приросту у 2014 році (2,6%) [3]. Однак у 2015 році експорт українських товарів

на ринок ЄС знову знизився (на 23,4%), проте цей спад був удвічі меншим, аніж на ринку СНД (47,5%). Як наслідок, із 2013 року частка країн ЄС в українському експорті стабільно зростала (із 25,0% у 2012 році – до 34,0% у 2015 році), а частка країн СНД, навпаки, зменшувалася (із 37,0% до 24,0% відповідно).

Для подальшого збільшення експортної активності суб'єктів промислової діяльності потрібне удосконалення системи управління якістю промислової продукції та забезпечення міжнародної сертифікації підприємств. Своєю чергою, нарощення експортного потенціалу промисловості сприятиме покращенню стану платіжного балансу України. Однак для цього необхідно реалізувати комплекс заходів.

1. *Здійснити диверсифікацію товарної структури експорту шляхом збільшення кількості товарних груп.* Це дозволить мінімізувати ризики, пов'язані зі скороченням надходжень від експорту у разі погіршення кон'юнктури на світових ринках продукції.

Для реалізації цього завдання необхідно сформувати перелік (реєстр) потенційно експортних товарних груп за такою схемою:

ТОВАРНА ГРУПА $\Rightarrow$ КОНКРЕТНІ ТОВАРИ $\Rightarrow$ ПІДПРИЄМСТВА-ВИРОБНИКИ.

До реєстру мають увійти ті промислові підприємства, які володіють вищим рівнем конкурентних переваг (наявністю і високим ступенем ефективності використання потужностей та ресурсів), визначених за результатами об'єктивної комплексної оцінки конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників.

До проведення такої оцінки (на основі попередньо розробленого методичного інструментарію) мають залучатись незалежні експерти – фахівці-практики і провідні вчені інституцій НАН України. У подальшому державна підтримка має пріоритетно надаватись тим експортерам, які увійдуть до сформованого реєстру (відповідно до запропонованого алгоритму).

Водночас у фактичній товарній структурі експорту потрібно збільшити частку продукції таких товарних груп: “Готові харчові продукти”, “Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них”, “продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості”, “Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів”, “Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби”. Реалізація цього завдання можлива з огляду на наявність в Україні сировинних ресурсів і виробничих потужностей для виготовлення товарів, які входять до названих груп.

2. *Збалансувати структуру товарного експорту у розрізі країн-торгових партнерів України.* У цій структурі не повинні домінувати частки окремих країн задля уникнення політичних і зовнішньоекономічних ризиків (негативний досвід – конфлікт із Російською Федерацією). З огляду на зайняту Україною нішу на ринку країн СНД і більшості країн ЄС, перспектива розширення географії зовнішньої торгівлі товарами має бути зорієнтована на зміцнення позицій на ринках Азії, а також глибше входження в ринки країн Північної і Південної Америки та Австралії. Для цього необхідно проводити постійний моніторинг кон'юнктури на світовому товарному ринку загалом і ринках окремих макрорегіонів, а також продовжувати політику активного налагодження зовнішньоекономічних зв'язків, зокрема на рівні підприємств.

3. *Спрямувати політику імпортозаміщення на посилення орієнтації певних категорій промислових виробництв* (конкурентних передусім за ціновими параметрами) на задоволення потреб внутрішнього ринку як у споживчих товарах для населення, так і продукції промислового призначення (товарів проміжного споживання). Останнє, зокрема, передбачає імпортозаміщення сировини, матеріалів

та технологій, необхідних для виробництва продукції таких товарних груп: “Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання”, “Текстильні матеріали та текстильні вироби”, “Взуття, головні убори, парасольки”.

4. *Поступово переорієнтувати інвестиційні потоки у розвиток високотехнологічних виробництв*, зокрема шляхом податкового та митного стимулювання вітчизняних інвесторів і державного гарантування захисту іноземних. Дієвим інструментом податкового стимулювання може стати зниження ставки податку на прибуток (або податкові канікули) для виробників високотехнологічних товарів при одночасному підвищенні цієї ставки для виробників сировинних товарів. Це також дозволить зацікавити і долучити до процесу інвестування високотехнологічних виробництв малий і середній бізнес.

Таким чином, головним орієнтиром нової промислової політики в Україні має стати досягнення високого рівня конкурентоспроможності промислового сектора національної економіки. Реалізація такої політики передбачає, з одного боку, створення умов для залучення інвесторів у високотехнологічні виробництва, а з іншого – забезпечення реальної підтримки вітчизняних товаровиробників у межах реалізації базових концепцій (експортоорієнтації та імпортозаміщення) розвитку конкурентних видів промислової діяльності. Звідси, перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні пріоритетних напрямків (у розрізі регіонів України) нарощення експорту промислової продукції з високою часткою доданої вартості і, водночас, розробці нових моделей ефективного імпортозаміщення на основі моніторингу зовнішніх та внутрішнього товарних ринків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вартість основних засобів у 2000-2015 роках / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Впровадження інновацій на промислових підприємствах / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами / Зовнішньоекономічна діяльність та платіжний баланс / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Експрес-випуск “Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України” / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Закон України від 31.05.2016 р. № 1390-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов’язковості державної реєстрації іноземних інвестицій” : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>.
6. Законопроект від 25.04.2016 р. №2554а-д “Про внесення змін до розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустриальні парки” : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58867.
7. Законопроект від 25.04.2016 р. №2555а-д “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо розвитку вітчизняного виробництва шляхом стимулювання залучення інвестицій в реальний сектор економіки через індустриальні парки” : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58869.
8. Зайняте населення за видами економічної діяльності та регіонами / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Інноваційна активність / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Методика розрахунку інтегральних регіональних індексів економічного розвитку : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_1a/pg_ibcnog/index.htm
12. Наявність і стан основних засобів за видами економічної діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
13. Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) підприємств за видами економічної діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

14. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
15. Офіційний сайт Головного управління статистики у Вінницькій області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vn.ukrstat.gov.ua>
16. Офіційний сайт Головного управління статистики у Волинській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>
17. Офіційний сайт Головного управління статистики у Дніпропетровській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dneprstat.gov.ua>
18. Офіційний сайт Головного управління статистики у Донецькій області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.donetskstat.gov.ua>
19. Офіційний сайт Головного управління статистики у Житомирській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zt.ukrstat.gov.ua>
20. Офіційний сайт Головного управління статистики у Закарпатській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uz.ukrstat.gov.ua>
21. Офіційний сайт Головного управління статистики у Запорізькій області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zp.ukrstat.gov.ua>
22. Офіційний сайт Головного управління статистики у Івано-Франківській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ifstat.gov.ua>
23. Офіційний сайт Головного управління статистики у Київській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/content>
24. Офіційний сайт Головного управління статистики у Кіровоградській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kr.ukrstat.gov.ua>
25. Офіційний сайт Головного управління статистики у Луганській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lg.ukrstat.gov.ua>
26. Офіційний сайт Головного управління статистики у Львівській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>
27. Офіційний сайт Головного управління статистики у Миколаївській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mk.ukrstat.gov.ua>
28. Офіційний сайт Головного управління статистики у Одеській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.od.ukrstat.gov.ua>
29. Офіційний сайт Головного управління статистики у Полтавській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pl.ukrstat.gov.ua>
30. Офіційний сайт Головного управління статистики у Рівненській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rv.ukrstat.gov.ua>
31. Офіційний сайт Головного управління статистики у Сумській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sumy.ukrstat.gov.ua>
32. Офіційний сайт Головного управління статистики у Тернопільській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.te.ukrstat.gov.ua>
33. Офіційний сайт Головного управління статистики у Харківській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kh.ukrstat.gov.ua>
34. Офіційний сайт Головного управління статистики у Херсонській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ks.ukrstat.gov.ua>
35. Офіційний сайт Головного управління статистики у Хмельницькій області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.km.ukrstat.gov.ua/ukr/index.htm>
36. Офіційний сайт Головного управління статистики у Черкаській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ck.ukrstat.gov.ua>

37. Офіційний сайт Головного управління статистики у Чернівецькій області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cv.ukrstat.gov.ua>
38. Офіційний сайт Головного управління статистики у Чернігівській області : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chernigivstat.gov.ua>
39. Офіційний сайт Центрального статистичного управління Польщі : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://stat.gov.pl>
40. Показники балансу великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
41. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. №740 “Про створення Офісу із залучення та підтримки інвестицій” : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/740-2016-%D0%BF>.
42. Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами промислової діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
43. Товарна структура зовнішньої торгівлі України / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
44. Торгівельно-економічне співробітництво між Україною та Російською Федерацією : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://russia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-ru/trade>
45. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності / Статистична інформація / Офіційний сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Додаток А **Показники конкурентних переваг промисловості регіонів України**

Таблиця А.1

Показники виробничо-господарської ефективності промисловості

Області	2011				2012				2013				2014				2015			
	Рентабельність обороту	Рентабельність операційної діяльності	Рентабельність активів	Інтегральний індекс (I_1^{e-z})	Рентабельність обороту	Рентабельність операційної діяльності	Рентабельність активів	Інтегральний індекс (I_2^{e-z})	Рентабельність обороту	Рентабельність операційної діяльності	Рентабельність активів	Інтегральний індекс (I_3^{e-z})	Рентабельність обороту	Рентабельність операційної діяльності	Рентабельність активів	Інтегральний індекс (I_4^{e-z})	Рентабельність обороту	Рентабельність операційної діяльності	Рентабельність активів	Інтегральний індекс (I_5^{e-z})
Вінницька	0,013	0,028	0,020	0,351	0,017	0,035	0,021	0,381	0,029	0,048	0,034	0,371	-0,010	0,046	-0,013	0,309	0,008	0,054	0,010	0,392
Волинська	0,041	0,043	0,036	0,401	0,021	0,039	0,019	0,394	0,021	0,039	0,018	0,341	-0,016	0,068	-0,016	0,307	0,015	0,064	0,016	0,413
Дніпропетровська	0,123	0,121	0,041	0,701	0,044	0,062	0,038	0,651	0,058	0,080	0,049	0,662	-0,005	0,076	-0,004	0,311	-0,046	0,021	-0,036	0,315
Донецька	0,007	0,008	0,007	0,324	-0,027	-0,008	0,009	0,271	-0,032	-0,011	-0,026	0,234	-0,128	-0,007	-0,085	0,131	-0,208	-0,068	-0,132	0,229
Житомирська	0,012	0,031	0,012	0,345	0,012	0,041	0,012	0,375	0,008	0,034	0,007	0,337	-0,095	-0,024	-0,083	0,242	-0,069	0,000	-0,081	0,288
Закарпатська	0,020	0,030	0,020	0,358	0,013	0,026	0,012	0,341	0,008	0,022	0,007	0,323	-0,105	0,000	-0,096	0,272	-0,086	0,002	-0,077	0,276
Запорізька	0,051	0,049	0,057	0,534	0,041	0,059	0,040	0,617	0,071	0,092	0,064	0,679	-0,072	0,116	-0,062	0,294	-0,039	0,095	-0,037	0,321
Івано-Франківська	-0,054	-0,020	-0,059	0,217	-0,062	-0,034	-0,068	0,233	-0,029	-0,004	-0,022	0,264	-0,285	-0,001	-0,191	0,009	-0,214	0,020	-0,144	0,201
Київська	0,030	0,046	0,019	0,391	0,031	0,048	0,021	0,568	0,034	0,039	0,021	0,357	-0,099	-0,007	-0,056	0,281	-0,053	0,020	-0,032	0,309
Кіровоградська	0,061	0,074	0,047	0,614	0,000	0,085	0,035	0,584	0,000	0,064	0,008	0,339	0,000	-0,281	0,000	0,161	-0,569	-0,323	-0,646	0,008
Луганська	-0,033	-0,004	-0,040	0,221	-0,081	-0,047	-0,073	0,201	-0,123	-0,134	-0,042	0,151	-1,266	-0,208	-0,609	0,002	-2,041	-0,242	-0,689	0,005
Львівська	0,024	0,032	0,020	0,379	0,009	0,017	0,007	0,339	0,026	0,038	0,018	0,345	-0,089	0,015	-0,059	0,303	-0,059	0,011	-0,050	0,307
Миколаївська	0,023	0,033	0,023	0,382	0,026	0,054	0,024	0,571	0,005	0,026	0,004	0,301	-0,226	-0,057	-0,204	0,262	-0,100	-0,003	-0,051	0,281
Одеська	-0,015	0,009	-0,013	0,228	-0,040	0,015	-0,030	0,259	-0,059	-0,013	-0,042	0,183	-0,233	-0,107	-0,160	0,005	-0,077	-0,017	-0,079	0,271
Полтавська	0,101	0,104	0,145	0,712	0,068	0,090	0,095	0,705	0,055	0,078	0,062	0,674	-0,034	0,117	-0,039	0,301	-0,080	0,054	-0,099	0,304
Рівненська	0,009	0,023	0,010	0,341	-0,084	-0,057	-0,063	0,191	-0,077	-0,050	-0,056	0,165	-0,403	-0,224	-0,333	0,004	-0,247	-0,151	-0,240	0,197
Сумська	0,049	0,060	0,069	0,593	0,071	0,089	0,097	0,709	0,044	0,067	0,056	0,556	-0,031	0,049	-0,040	0,288	-0,011	0,065	-0,016	0,324
Тернопільська	-0,125	-0,075	-0,118	0,215	-0,005	0,014	-0,005	0,284	-0,045	-0,013	-0,039	0,201	-0,159	-0,019	-0,145	0,157	-0,011	0,033	-0,017	0,317
Харківська	0,057	0,067	0,074	0,656	0,033	0,056	0,040	0,601	0,033	0,062	0,040	0,457	0,009	0,036	0,009	0,387	0,005	0,047	0,007	0,372
Херсонська	-0,015	0,021	-0,014	0,231	-0,001	0,024	-0,001	0,311	-0,022	0,004	-0,020	0,291	-0,170	-0,059	-0,147	0,145	-0,083	-0,019	-0,084	0,284
Хмельницька	0,034	0,048	0,040	0,415	0,013	0,060	0,015	0,421	0,024	0,069	0,027	0,400	-0,184	-0,066	-0,162	0,124	-0,147	-0,055	-0,133	0,217
Черкаська	-0,006	0,044	-0,005	0,328	0,002	0,018	0,002	0,307	-0,027	-0,012	-0,022	0,241	-0,180	-0,069	-0,138	0,137	-0,086	-0,032	-0,071	0,246
Чернівецька	-0,008	0,008	-0,007	0,315	0,049	0,012	0,046	0,578	0,006	0,023	0,006	0,313	-0,017	0,004	-0,018	0,312	0,006	0,029	0,008	0,346
Чернігівська	0,015	0,033	0,024	0,362	0,015	0,036	0,030	0,406	0,020	0,054	0,034	0,368	-0,033	0,062	-0,055	0,240	-0,053	0,014	-0,094	0,294

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Рентабельність операційної діяльності підприємств за видами промислової діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”]

Таблиця А.2

Показники ресурсної ефективності промисловості

Області	2011			2012			2013			2014			2015		
	Продуктивність праці	Фондовіддача	Інтегральний індекс ($I_1^{рес.}$)	Продуктивність праці	Фондовіддача	Інтегральний індекс ($I_2^{рес.}$)	Продуктивність праці	Фондовіддача	Інтегральний індекс ($I_3^{рес.}$)	Продуктивність праці	Фондовіддача	Інтегральний індекс ($I_4^{рес.}$)	Продуктивність праці	Фондовіддача	Інтегральний індекс ($I_5^{рес.}$)
Вінницька	0,280	3,168	0,528	0,290	2,404	0,369	0,336	2,252	0,482	0,410	2,449	0,495	0,574	2,626	0,453
Волинська	0,196	1,764	0,184	0,206	1,760	0,188	0,201	1,648	0,212	0,261	1,959	0,283	0,382	2,104	0,276
Дніпропетровська	0,488	1,471	0,437	0,542	1,585	0,474	0,540	1,587	0,552	0,658	1,300	0,478	0,813	1,559	0,456
Донецька	0,516	2,359	0,627	0,465	1,928	0,457	0,444	1,634	0,463	0,419	1,336	0,293	0,772	1,331	0,403
Житомирська	0,183	1,739	0,166	0,204	1,638	0,167	0,211	1,555	0,203	0,254	1,573	0,204	0,361	2,256	0,283
Закарпатська	0,145	2,029	0,179	0,161	1,806	0,154	0,166	1,676	0,182	0,187	1,618	0,159	0,237	1,622	0,131
Запорізька	0,422	2,209	0,502	0,430	1,779	0,400	0,419	1,627	0,434	0,566	1,616	0,464	0,785	1,834	0,474
Івано-Франківська	0,338	2,006	0,377	0,348	1,671	0,307	0,305	1,194	0,224	0,366	1,131	0,211	0,510	1,890	0,323
Київська	0,341	1,248	0,242	0,413	1,283	0,305	0,484	1,125	0,395	0,518	1,027	0,314	0,646	1,137	0,306
Кіровоградська	0,219	2,197	0,288	0,283	2,671	0,405	0,336	2,657	0,567	0,389	2,050	0,403	0,455	2,486	0,366
Луганська	0,388	2,655	0,547	0,341	1,935	0,342	0,302	2,586	0,517	0,195	1,113	0,070	0,252	0,930	0,052
Львівська	0,200	1,767	0,189	0,219	1,566	0,170	0,219	1,302	0,157	0,257	1,389	0,172	0,393	1,911	0,258
Миколаївська	0,295	2,277	0,382	0,329	2,276	0,385	0,309	1,759	0,348	0,375	2,087	0,399	0,515	0,810	0,189
Одеська	0,290	1,670	0,265	0,302	1,182	0,186	0,296	1,128	0,200	0,373	1,368	0,262	0,633	1,942	0,400
Полтавська	0,587	3,539	0,918	0,638	3,003	0,790	0,584	2,300	0,750	0,749	2,489	0,775	1,054	3,054	0,785
Рівненська	0,231	2,643	0,381	0,186	1,901	0,192	0,242	1,862	0,301	0,301	1,842	0,293	0,415	2,586	0,356
Сумська	0,274	3,321	0,550	0,292	3,405	0,531	0,290	3,102	0,614	0,349	3,681	0,678	0,499	4,751	0,679
Тернопільська	0,194	1,874	0,202	0,184	2,010	0,208	0,197	1,524	0,182	0,244	1,563	0,194	0,379	3,559	0,459
Харківська	0,263	3,372	0,548	0,309	3,280	0,526	0,315	3,123	0,645	0,297	2,638	0,440	0,497	4,049	0,589
Херсонська	0,240	2,209	0,311	0,216	1,796	0,203	0,231	1,719	0,258	0,273	2,016	0,303	0,423	2,536	0,354
Хмельницька	0,216	2,072	0,262	0,236	2,032	0,260	0,250	1,928	0,323	0,239	1,657	0,208	0,324	1,756	0,198
Черкаська	0,353	3,172	0,605	0,396	2,925	0,551	0,378	2,822	0,646	0,494	3,390	0,740	0,640	4,236	0,695
Чернівецька	0,110	1,403	0,028	0,103	1,610	0,068	0,104	1,504	0,081	0,128	1,794	0,144	0,189	2,157	0,171
Чернігівська	0,245	3,992	0,641	0,327	4,323	0,709	0,318	3,475	0,722	0,393	3,415	0,663	0,526	4,117	0,614

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”, “Багатогалузева статистична інформація / Регіональна статистика/ Демографічна та соціальна статистика / Ринок праці / Зайняте населення за видами економічної діяльності та регіонами”]

Таблиця А.3

Показники економічної активності промисловості

Області	2011			2012			2013			2014			2015		
	Темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	Темп приросту активів	Інтегральний індекс ($I_1^{ек}$)	Темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	Темп приросту активів	Інтегральний індекс ($I_2^{ек}$)	Темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	Темп приросту активів	Інтегральний індекс ($I_3^{ек}$)	Темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	Темп приросту активів	Інтегральний індекс ($I_4^{ек}$)	Темп приросту фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування	Темп приросту активів	Інтегральний індекс ($I_5^{ек}$)
Вінницька	0,105	-0,013	0,356	0,363	0,282	0,669	0,937	0,197	0,542	-1,400	0,016	0,291	2,082	0,378	0,375
Волинська	1,559	0,089	0,721	-0,450	0,031	0,355	-0,035	0,021	0,356	-1,959	0,104	0,301	2,373	0,370	0,383
Дніпропетровська	1,271	0,004	0,636	-0,601	0,043	0,462	0,298	0,017	0,437	-1,099	0,348	0,205	-10,185	0,108	0,145
Донецька	0,135	0,134	0,378	-4,689	-0,011	0,128	0,086	0,062	0,204	-2,193	-0,035	0,105	-0,750	0,129	0,157
Житомирська	-4,281	0,053	0,347	0,182	0,155	0,442	-0,390	0,081	0,359	-15,055	0,139	0,239	-0,027	0,049	0,115
Закарпатська	-2,031	0,003	0,346	-0,268	0,175	0,345	-0,403	-0,001	0,352	-16,433	0,171	0,254	-0,020	0,274	0,295
Запорізька	0,062	0,126	0,364	-0,202	0,154	0,357	0,686	0,049	0,514	-2,246	0,274	0,154	-0,275	0,216	0,256
Івано-Франківська	-1,035	0,135	0,198	-0,202	0,044	0,165	-0,592	0,282	0,261	-10,156	0,258	0,146	-0,038	0,380	0,304
Київська	-6,552	0,096	0,345	0,326	0,208	0,515	0,236	0,228	0,497	-4,041	0,141	0,198	-0,328	0,163	0,214
Кіровоградська	0,799	0,341	0,572	0,241	0,014	0,201	-0,124	0,261	0,381	-1,254	0,227	0,211	-1,143	-0,165	0,054
Луганська	-0,103	0,113	0,194	-1,143	0,185	0,125	-0,293	-0,313	0,172	-3,781	0,079	0,078	-0,145	0,012	0,097
Львівська	7,140	0,075	0,754	-0,597	0,152	0,367	1,914	0,142	0,678	-4,891	0,195	0,215	-0,0180	0,157	0,202
Миколаївська	0,296	0,138	0,406	0,244	0,198	0,462	-0,821	0,110	0,363	-53,045	-0,007	0,202	-0,396	1,404	0,324
Одеська	-0,529	0,033	0,211	-3,832	0,257	0,257	-0,419	0,023	0,302	-3,833	0,252	0,112	-0,474	0,066	0,123
Полтавська	1,198	0,244	0,719	-0,254	0,138	0,34	-0,282	0,108	0,361	-1,745	0,187	0,228	-2,044	0,184	0,225
Рівненська	1,535	0,132	0,734	-8,645	0,185	0,189	-0,181	0,331	0,287	-5,397	0,080	0,141	-0,141	0,191	0,245
Сумська	0,479	0,108	0,421	0,540	0,095	0,554	-0,403	0,029	0,359	-1,778	0,090	0,264	-0,525	0,173	0,215
Тернопільська	-7,909	0,000	0,208	-0,964	-0,066	0,247	-9,019	0,163	0,272	-3,125	0,113	0,245	-0,901	-0,137	0,079
Харківська	0,970	0,088	0,529	-0,286	0,313	0,432	0,012	0,009	0,342	-0,762	0,102	0,345	-0,027	0,152	0,341
Херсонська	-0,548	0,122	0,219	-0,957	0,120	0,241	-32,841	-0,040	0,213	-7,640	0,152	0,235	-0,301	0,231	0,288
Хмельницька	1,904	0,122	0,741	-0,590	0,106	0,349	0,958	0,083	0,521	-8,134	0,171	0,219	-0,002	0,220	0,264
Черкаська	-0,451	0,506	0,217	1,381	0,225	0,671	-13,914	-0,063	0,271	-7,053	0,275	0,172	-0,386	0,185	0,228
Чернівецька	-0,815	0,113	0,224	7,218	-0,102	0,698	-0,874	-0,009	0,296	-4,122	0,030	0,308	1,511	0,210	0,352
Чернігівська	0,542	0,101	0,419	0,307	0,044	0,475	0,271	0,120	0,442	-2,924	0,173	0,271	-1,077	0,229	0,286

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”]

Таблиця А.4

Показники виробничої активності

Області	2011			2012			2013			2014			2015		
	Темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	Частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	Інтегральний індекс ($I_1^{вир}$)	Темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	Частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	Інтегральний індекс ($I_2^{вир}$)	Темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	Частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	Інтегральний індекс ($I_3^{вир}$)	Темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	Частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	Інтегральний індекс ($I_4^{вир}$)	Темп приросту обсягу реалізованої промислової продукції	Частка промислової продукції в обсязі реалізації продукції (товарів, послуг)	Інтегральний індекс ($I_5^{вир}$)
Вінницька	0,160	0,501	0,428	0,073	0,488	0,567	0,132	0,546	0,678	0,210	0,462	0,737	0,378	0,425	0,576
Волинська	0,291	0,278	0,307	0,077	0,216	0,329	-0,035	0,194	0,153	0,255	0,223	0,559	0,420	0,232	0,427
Дніпропетровська	0,205	0,435	0,396	0,099	0,492	0,598	-0,013	0,490	0,455	0,159	0,531	0,765	0,200	0,518	0,565
Донецька	0,314	0,390	0,418	-0,094	0,364	0,287	-0,089	0,383	0,266	-0,197	0,471	0,487	0,077	0,586	0,560
Житомирська	0,192	0,528	0,470	0,139	0,542	0,682	0,004	0,518	0,501	0,113	0,485	0,695	0,409	0,545	0,702
Закарпатська	0,252	0,336	0,336	0,123	0,362	0,506	0,008	0,334	0,334	0,111	0,320	0,552	0,244	0,344	0,433
Запорізька	0,218	0,656	0,597	0,012	0,664	0,662	-0,044	0,694	0,610	0,240	0,708	0,969	0,337	0,712	0,812
Івано-Франківська	0,748	0,699	0,939	0,045	0,659	0,691	-0,129	0,531	0,357	0,142	0,592	0,807	0,382	0,645	0,776
Київська	0,187	0,248	0,220	0,243	0,248	0,527	0,157	0,283	0,462	0,031	0,261	0,451	0,247	0,256	0,355
Кіровоградська	0,224	0,365	0,345	0,296	0,352	0,673	0,170	0,398	0,584	0,115	0,360	0,589	0,129	0,358	0,383
Луганська	0,322	0,768	0,756	-0,136	0,720	0,561	-0,140	0,697	0,500	-0,538	0,734	0,500	-0,289	0,739	0,500
Львівська	0,263	0,265	0,279	0,077	0,264	0,372	-0,007	0,264	0,251	0,143	0,264	0,524	0,478	0,326	0,542
Миколаївська	0,177	0,447	0,390	0,099	0,458	0,566	-0,063	0,418	0,329	0,137	0,403	0,640	0,358	0,361	0,509
Одеська	-0,123	0,199	0,000	0,040	0,202	0,279	-0,025	0,203	0,174	0,217	0,215	0,529	0,589	0,253	0,536
Полтавська	0,226	0,664	0,609	0,108	0,677	0,771	-0,113	0,643	0,481	0,213	0,657	0,908	0,284	0,611	0,693
Рівненська	0,225	0,605	0,556	-0,197	0,478	0,285	0,286	0,551	0,864	0,220	0,508	0,784	0,402	0,630	0,773
Сумська	0,595	0,712	0,863	0,062	0,679	0,726	-0,040	0,694	0,615	0,112	0,664	0,850	0,380	0,610	0,743
Тернопільська	0,483	0,241	0,385	-0,046	0,158	0,153	0,050	0,162	0,223	0,163	0,155	0,442	0,433	0,180	0,388
Харківська	0,215	0,378	0,352	0,220	0,433	0,668	0,009	0,482	0,474	-0,112	0,397	0,477	0,643	0,475	0,764
Херсонська	0,147	0,396	0,328	-0,070	0,380	0,326	0,066	0,403	0,466	0,113	0,378	0,603	0,429	0,380	0,564
Хмельницька	0,274	0,525	0,515	0,105	0,505	0,615	0,056	0,503	0,548	-0,086	0,379	0,478	0,250	0,348	0,440
Черкаська	0,209	0,523	0,475	0,123	0,508	0,636	-0,051	0,509	0,428	0,232	0,513	0,795	0,279	0,462	0,557
Чернівецька	0,274	0,322	0,336	0,010	0,309	0,344	-0,002	0,327	0,315	0,141	0,325	0,575	0,459	0,377	0,578
Чернігівська	0,255	0,564	0,538	0,272	0,583	0,853	-0,032	0,562	0,500	0,167	0,538	0,776	0,281	0,464	0,560

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Обсяги реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств”]

Таблиця А.5

Показники технологічної активності промисловості

Області	2011			2012			2013			2014			2015		
	Частка необоротних активів у активах	Темп приросту необоротних активів	Інтегральний індекс ($I_1^{пек}$)	Частка необоротних активів у активах	Темп приросту необоротних активів	Інтегральний індекс ($I_2^{пек}$)	Частка необоротних активів у активах	Темп приросту необоротних активів	Інтегральний індекс ($I_3^{пек}$)	Частка необоротних активів у активах	Темп приросту необоротних активів	Інтегральний індекс ($I_4^{пек}$)	Частка необоротних активів у активах	Темп приросту необоротних активів	Інтегральний індекс ($I_5^{пек}$)
Вінницька	0,461	-0,041	0,359	0,508	0,414	0,766	0,513	0,208	0,711	0,561	0,112	0,640	0,523	0,285	0,490
Волинська	0,507	0,022	0,494	0,530	0,079	0,511	0,536	0,031	0,624	0,512	0,055	0,513	0,494	0,322	0,463
Дніпропетровська	0,531	0,214	0,726	0,541	0,020	0,475	0,525	-0,014	0,578	0,550	0,414	0,941	0,497	0,001	0,411
Донецька	0,432	0,152	0,513	0,484	0,108	0,476	0,490	0,075	0,589	0,499	-0,018	0,418	0,477	0,081	0,402
Житомирська	0,563	0,066	0,623	0,589	0,209	0,697	0,576	0,058	0,700	0,557	0,100	0,620	0,521	-0,018	0,435
Закарпатська	0,496	0,068	0,524	0,532	0,261	0,668	0,579	0,086	0,723	0,569	0,152	0,691	0,554	0,241	0,518
Запорізька	0,506	0,197	0,671	0,551	0,257	0,688	0,549	0,045	0,652	0,537	0,248	0,750	0,521	0,178	0,469
Івано-Франківська	0,542	0,264	0,795	0,652	0,255	0,818	0,619	0,218	0,870	0,594	0,206	0,782	0,356	-0,173	0,218
Київська	0,512	0,084	0,565	0,512	0,210	0,599	0,551	0,319	0,840	0,545	0,130	0,636	0,528	0,126	0,468
Кіровоградська	0,355	0,167	0,411	0,358	0,143	0,341	0,362	0,112	0,432	0,410	0,134	0,457	0,457	-0,069	0,353
Луганська	0,463	0,041	0,447	0,463	0,185	0,514	0,434	-0,356	0,219	0,432	0,074	0,424	0,363	-0,150	0,231
Львівська	0,487	0,082	0,525	0,513	0,215	0,604	0,537	0,193	0,735	0,481	0,072	0,489	0,447	0,074	0,366
Миколаївська	0,449	0,056	0,440	0,412	0,099	0,374	0,450	0,213	0,625	0,434	-0,042	0,304	0,631	2,499	1,000
Одеська	0,538	0,031	0,550	0,629	0,469	0,970	0,628	0,022	0,750	0,504	0,004	0,448	0,529	0,119	0,468
Полтавська	0,404	0,087	0,404	0,464	0,306	0,617	0,485	0,158	0,638	0,458	0,121	0,508	0,404	0,047	0,313
Рівненська	0,422	-0,022	0,320	0,398	0,117	0,371	0,393	0,313	0,611	0,449	0,234	0,614	0,376	-0,001	0,272
Сумська	0,425	0,176	0,527	0,402	0,036	0,307	0,411	0,054	0,463	0,354	-0,063	0,174	0,322	0,069	0,223
Тернопільська	0,505	0,000	0,468	0,481	-0,111	0,285	0,572	0,385	0,915	0,583	0,134	0,691	0,425	-0,370	0,264
Харківська	0,388	0,011	0,301	0,370	0,254	0,451	0,389	0,060	0,435	0,371	0,051	0,317	0,345	0,070	0,249
Херсонська	0,439	0,145	0,517	0,449	0,144	0,460	0,521	0,114	0,659	0,429	-0,051	0,289	0,396	0,136	0,318
Хмельницька	0,561	0,149	0,705	0,570	0,126	0,603	0,586	0,113	0,752	0,532	0,063	0,549	0,515	0,180	0,462
Черкаська	0,269	0,383	0,500	0,267	0,218	0,287	0,281	-0,017	0,229	0,226	0,026	0,093	0,195	0,023	0,069
Чернівецька	0,598	0,044	0,654	0,586	-0,120	0,415	0,632	0,068	0,786	0,587	-0,044	0,510	0,589	0,214	0,553
Чернігівська	0,405	-0,107	0,207	0,455	0,174	0,495	0,490	0,204	0,675	0,496	0,187	0,629	0,429	0,063	0,343

Джерело: Розраховано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”]

Таблиця А.6

Показники інноваційної активності промисловості

Області	2011				2012				2013				2014				2015			
	Частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових	Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	Частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_1^{ин}$)	Частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових	Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	Частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_2^{ин}$)	Частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових	Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	Частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_3^{ин}$)	Частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових	Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	Частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_4^{ин}$)	Частка підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових	Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції	Частка витрат на інновації в загальному обсязі капітальних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_5^{ин}$)
Вінницька	0,114	0,022	0,025	0,128	0,137	0,016	0,218	0,379	0,152	0,023	0,262	0,537	0,118	0,023	0,342	0,398	0,129	0,006	0,247	0,303
Волинська	0,111	0,056	0,127	0,251	0,121	0,017	0,161	0,286	0,100	0,030	0,251	0,430	0,090	0,025	0,206	0,274	0,106	0,022	0,024	0,184
Дніпропетровська	0,071	0,005	0,079	0,044	0,077	0,008	0,095	0,101	0,078	0,019	0,090	0,166	0,080	0,007	0,065	0,118	0,089	0,004	0,503	0,384
Донецька	0,095	0,021	0,193	0,217	0,109	0,022	0,086	0,193	0,103	0,030	0,056	0,203	0,091	0,017	0,065	0,173	0,071	0,005	0,167	0,128
Житомирська	0,138	0,038	0,345	0,468	0,156	0,051	0,063	0,339	0,172	0,055	0,059	0,407	0,086	0,014	0,050	0,145	0,149	0,018	0,024	0,251
Закарпатська	0,085	0,119	0,025	0,193	0,066	0,134	0,050	0,334	0,055	0,155	0,034	0,360	0,045	0,084	0,022	0,276	0,080	0,046	0,026	0,247
Запорізька	0,183	0,032	0,174	0,429	0,178	0,022	0,053	0,305	0,180	0,023	0,069	0,364	0,159	0,017	0,062	0,309	0,192	0,012	0,066	0,337
Івано-Франківська	0,174	0,052	0,125	0,396	0,171	0,075	0,101	0,470	0,170	0,043	0,290	0,654	0,159	0,038	0,037	0,364	0,184	0,013	0,045	0,311
Київська	0,074	0,023	0,065	0,065	0,080	0,017	0,027	0,056	0,097	0,024	0,012	0,124	0,088	0,022	0,013	0,155	0,130	0,008	0,015	0,159
Кіровоградська	0,125	0,053	0,058	0,225	0,128	0,028	0,318	0,495	0,131	0,064	0,120	0,415	0,117	0,029	0,120	0,295	0,218	0,021	0,170	0,501
Луганська	0,125	0,027	0,035	0,170	0,114	0,034	0,061	0,206	0,099	0,021	0,047	0,163	0,076	0,002	0,008	0,063	0,088	0,001	0,020	0,045
Львівська	0,098	0,015	0,067	0,113	0,108	0,021	0,104	0,207	0,120	0,030	0,074	0,260	0,126	0,021	0,080	0,265	0,184	0,019	0,076	0,361
Миколаївська	0,097	0,033	0,237	0,274	0,138	0,009	0,211	0,357	0,117	0,030	0,288	0,510	0,101	0,015	0,500	0,424	0,237	0,003	0,325	0,557
Одеська	0,128	0,022	0,116	0,235	0,140	0,036	0,271	0,490	0,113	0,036	0,021	0,195	0,098	0,024	0,195	0,281	0,172	0,021	0,028	0,314
Полтавська	0,074	0,243	0,028	0,343	0,074	0,144	0,028	0,351	0,069	0,065	0,040	0,192	0,068	0,089	0,072	0,365	0,146	0,019	0,036	0,258
Рівненська	0,105	0,009	0,050	0,108	0,142	0,006	0,069	0,207	0,134	0,008	0,031	0,188	0,145	0,008	0,012	0,224	0,098	0,006	0,004	0,078
Сумська	0,160	0,124	0,279	0,588	0,168	0,106	0,261	0,709	0,132	0,104	0,271	0,689	0,123	0,104	0,619	0,824	0,190	0,071	0,168	0,682
Тернопільська	0,178	0,076	0,190	0,492	0,174	0,074	0,175	0,553	0,118	0,026	0,061	0,231	0,095	0,017	0,141	0,222	0,174	0,014	0,026	0,283
Харківська	0,175	0,024	0,199	0,419	0,208	0,048	0,253	0,645	0,214	0,048	0,222	0,676	0,210	0,038	0,253	0,585	0,237	0,034	0,196	0,619
Херсонська	0,119	0,049	0,070	0,214	0,123	0,056	0,255	0,485	0,133	0,040	0,228	0,495	0,108	0,054	0,124	0,360	0,207	0,014	0,092	0,394
Хмельницька	0,209	0,021	0,436	0,689	0,222	0,023	0,340	0,708	0,179	0,016	0,127	0,416	0,099	0,009	0,144	0,206	0,123	0,007	0,057	0,168
Черкаська	0,170	0,038	0,029	0,288	0,155	0,012	0,069	0,249	0,146	0,020	0,025	0,233	0,101	0,016	0,043	0,178	0,172	0,007	0,057	0,267
Чернівецька	0,114	0,049	0,058	0,192	0,095	0,035	0,306	0,428	0,082	0,026	0,248	0,380	0,092	0,020	0,361	0,346	0,151	0,024	0,073	0,316
Чернігівська	0,106	0,017	0,058	0,128	0,137	0,014	0,072	0,219	0,120	0,009	0,211	0,377	0,078	0,010	0,114	0,151	0,124	0,005	0,036	0,147

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Наука, технології та інновації / Впровадження інновацій на промислових підприємствах”, “Економічна статистика / Наука, технології та інновації / Інноваційна активність промислових підприємств”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Капітальні інвестиції / Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності”]

Таблиця А.7

Показники інвестиційної активності промисловості

Області	2011				2012				2013				2014				2015			
	Темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	Темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	Частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_1^{інв}$)	Темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	Темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	Частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_2^{інв}$)	Темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	Темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	Частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_3^{інв}$)	Темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	Темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	Частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_4^{інв}$)	Темп приросту капітальних інвестицій промислових підприємств	Темп приросту прямих іноземних інвестицій у промисловість	Частка промисловості в загальному обсязі надходжень прямих іноземних інвестицій	Інтегральний індекс ($I_5^{інв}$)
Вінницька	0,248	0,112	0,555	0,368	0,500	0,110	0,568	0,334	0,369	0,131	0,565	0,530	-0,122	-0,046	0,599	0,464	0,002	-0,167	0,669	0,464
Волинська	0,366	0,122	0,678	0,461	0,030	0,042	0,570	0,282	0,192	0,030	0,625	0,443	0,193	-0,141	0,670	0,566	1,967	-0,016	0,722	0,836
Дніпропетровська	0,455	0,017	0,741	0,484	-0,065	0,057	0,751	0,362	0,001	0,027	0,708	0,388	0,080	-0,126	0,725	0,566	0,184	-0,058	0,738	0,594
Донецька	0,754	0,143	0,467	0,458	0,190	0,136	0,448	0,249	-0,019	0,039	0,395	0,235	-0,523	-0,401	0,326	0,120	-0,373	-0,351	0,295	0,108
Житомирська	0,151	0,316	0,806	0,529	0,251	0,091	0,820	0,430	0,079	-0,003	0,767	0,445	-0,025	-0,216	0,815	0,558	0,118	-0,160	0,785	0,541
Закарпатська	0,026	-0,068	0,782	0,374	0,452	0,109	0,743	0,414	0,102	0,103	0,747	0,478	0,026	-0,096	0,801	0,596	0,151	-0,186	0,789	0,530
Запорізька	0,450	0,066	0,707	0,480	0,239	0,273	0,767	0,423	-0,057	-0,055	0,737	0,350	0,253	-0,136	0,810	0,656	-0,112	-0,148	0,656	0,457
Івано-Франківська	0,054	0,331	0,780	0,496	0,208	-0,002	0,756	0,384	-0,164	0,295	0,773	0,419	0,540	0,108	0,753	0,772	-0,210	-0,102	0,749	0,522
Київська	0,637	0,048	0,469	0,402	0,393	0,108	0,464	0,273	0,253	0,056	0,484	0,413	0,117	-0,130	0,497	0,460	0,026	-0,027	0,491	0,472
Кіровоградська	1,235	0,034	0,421	0,522	-0,578	0,426	0,419	0,194	-0,224	1,069	0,568	0,522	-0,031	-0,454	0,599	0,387	-0,046	-0,141	0,655	0,469
Луганська	0,262	0,267	0,827	0,553	0,163	0,050	0,794	0,404	0,464	0,024	0,772	0,642	-0,446	-0,441	0,548	0,245	-0,721	0,073	0,702	0,552
Львівська	0,207	0,018	0,273	0,189	0,110	0,718	0,390	0,279	0,319	0,138	0,425	0,442	-0,213	-0,283	0,378	0,266	0,327	-0,119	0,367	0,386
Миколаївська	-0,050	0,977	0,490	0,514	0,351	0,631	0,480	0,336	0,443	0,050	0,467	0,496	-0,512	-0,275	0,409	0,197	-0,261	-0,148	0,381	0,301
Одеська	0,131	0,114	0,300	0,212	2,881	0,531	0,345	0,503	-0,218	0,161	0,390	0,172	-0,616	-0,130	0,396	0,197	0,055	-0,052	0,402	0,415
Полтавська	0,195	0,249	0,781	0,507	0,257	-0,248	0,436	0,207	0,163	0,127	0,435	0,368	-0,084	0,851	0,833	0,820	-0,266	-0,027	0,833	0,607
Рівненська	-0,115	0,020	0,499	0,223	0,274	0,158	0,573	0,320	-0,028	-0,029	0,531	0,274	0,447	-0,050	0,587	0,621	0,907	-0,336	0,476	0,367
Сумська	0,783	0,006	0,801	0,592	-0,226	0,042	0,807	0,372	0,083	0,028	0,727	0,437	-0,088	-0,417	0,685	0,423	0,021	-0,335	0,598	0,319
Тернопільська	0,316	-0,165	0,572	0,312	0,253	0,037	0,568	0,302	-0,194	0,087	0,585	0,254	0,024	-0,170	0,587	0,468	0,400	-0,109	0,589	0,513
Харківська	0,214	0,150	0,161	0,173	0,225	-0,140	0,175	0,089	-0,017	-0,025	0,167	0,109	-0,027	-0,184	0,175	0,241	0,212	-0,149	0,164	0,251
Херсонська	1,035	0,039	0,558	0,542	-0,122	0,056	0,496	0,233	0,128	0,307	0,569	0,467	0,032	-0,211	0,596	0,465	0,043	0,147	0,683	0,687
Хмельницька	0,104	0,009	0,795	0,422	-0,480	-0,025	0,705	0,291	0,339	0,047	0,682	0,546	0,040	-0,112	0,723	0,557	0,266	-0,096	0,741	0,581
Черкаська	0,220	-0,076	0,717	0,387	0,238	2,728	0,864	0,745	-0,160	0,019	0,874	0,386	-0,384	-0,467	0,812	0,390	0,337	-0,304	0,818	0,489
Чернівецька	0,306	-0,129	0,541	0,305	-0,314	-0,059	0,490	0,199	0,207	-0,055	0,426	0,331	-0,079	0,073	0,465	0,438	0,344	-0,049	0,512	0,508
Чернігівська	0,041	0,010	0,745	0,382	0,078	0,133	0,787	0,402	0,156	0,045	0,673	0,452	0,469	-0,074	0,773	0,715	0,037	-0,126	0,760	0,542

Джерело: Розраховано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Капітальні інвестиції / Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності”, Експрес-випуски / Прямі інвестиції]

Таблиця А.8

Показники експортної активності промисловості

Області	2011			2012			2013			2014			2015		
	Частка промислових товарів у експорті товарів та послуг	Частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції	Інтегральний індекс ($I_1^{екс}$)	Частка промислових товарів у експорті товарів та послуг	Частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції	Інтегральний індекс ($I_2^{екс}$)	Частка промислових товарів у експорті товарів та послуг	Частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції	Інтегральний індекс ($I_3^{екс}$)	Частка промислових товарів у експорті товарів та послуг	Частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції	Інтегральний індекс ($I_4^{екс}$)	Частка промислових товарів у експорті товарів та послуг	Частка експорту в обсязі реалізованої промислової продукції	Інтегральний індекс ($I_5^{екс}$)
Вінницька	0,832	0,221	0,464	0,772	0,191	0,371	0,750	0,173	0,363	0,668	0,208	0,324	0,669	0,313	0,459
Волинська	0,804	0,415	0,692	0,830	0,377	0,732	0,752	0,378	0,673	0,791	0,512	0,715	0,794	0,610	0,873
Дніпропетровська	0,950	0,406	0,826	0,949	0,362	0,839	0,933	0,354	0,799	0,945	0,407	0,756	0,938	0,453	0,839
Донецька	0,960	0,509	0,973	0,938	0,458	0,981	0,944	0,446	0,945	0,935	0,557	0,887	0,894	0,417	0,763
Житомирська	0,907	0,267	0,601	0,873	0,247	0,572	0,855	0,269	0,601	0,773	0,354	0,553	0,793	0,319	0,573
Закарпатська	0,947	0,445	0,875	0,948	0,408	0,912	0,809	0,478	0,874	0,866	0,540	0,808	0,831	0,513	0,807
Запорізька	0,828	0,356	0,638	0,915	0,379	0,830	0,923	0,365	0,806	0,911	0,435	0,751	0,883	0,453	0,791
Івано-Франківська	0,877	0,297	0,610	0,882	0,245	0,579	0,741	0,145	0,314	0,716	0,187	0,347	0,712	0,187	0,367
Київська	0,682	0,258	0,363	0,622	0,212	0,239	0,586	0,175	0,221	0,587	0,231	0,273	0,552	0,275	0,318
Кіровоградська	0,829	0,252	0,502	0,856	0,282	0,610	0,902	0,439	0,899	0,861	0,428	0,700	0,718	0,296	0,485
Луганська	0,947	0,530	0,986	0,955	0,395	0,899	0,950	0,387	0,863	0,929	0,671	0,985	0,919	0,229	0,591
Львівська	0,857	0,287	0,576	0,824	0,295	0,595	0,731	0,285	0,514	0,702	0,362	0,497	0,665	0,391	0,536
Миколаївська	0,595	0,403	0,468	0,502	0,432	0,458	0,389	0,384	0,358	0,387	0,413	0,261	0,367	0,470	0,356
Одеська	0,461	0,364	0,281	0,508	0,429	0,459	0,427	0,345	0,334	0,406	0,400	0,267	0,392	0,419	0,326
Полтавська	0,839	0,312	0,590	0,928	0,317	0,745	0,916	0,280	0,671	0,853	0,259	0,537	0,827	0,249	0,531
Рівненська	0,803	0,269	0,499	0,802	0,302	0,582	0,793	0,221	0,474	0,792	0,257	0,480	0,812	0,264	0,534
Сумська	0,925	0,333	0,705	0,901	0,341	0,754	0,886	0,289	0,659	0,812	0,283	0,522	0,763	0,292	0,519
Тернопільська	0,860	0,211	0,479	0,704	0,182	0,282	0,614	0,256	0,366	0,570	0,298	0,319	0,572	0,308	0,369
Харківська	0,764	0,206	0,376	0,749	0,181	0,330	0,725	0,173	0,341	0,741	0,269	0,445	0,677	0,204	0,353
Херсонська	0,585	0,161	0,137	0,573	0,164	0,109	0,613	0,185	0,259	0,469	0,183	0,122	0,524	0,175	0,190
Хмельницька	0,667	0,151	0,206	0,655	0,158	0,189	0,685	0,165	0,293	0,580	0,229	0,265	0,463	0,214	0,176
Черкаська	0,785	0,233	0,432	0,766	0,195	0,372	0,729	0,151	0,311	0,642	0,130	0,229	0,606	0,124	0,210
Чернівецька	0,904	0,254	0,579	0,879	0,230	0,552	0,859	0,238	0,558	0,728	0,267	0,432	0,660	0,272	0,408
Чернігівська	0,956	0,213	0,577	0,640	0,145	0,152	0,639	0,157	0,240	0,581	0,227	0,263	0,457	0,202	0,159

Джерело: Розраховано за [15–38, розділи: “Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність / Товарна структура зовнішньої торгівлі”, “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”]

Додаток Б
Показники стану та результатів діяльності промисловості регіонів України

Таблиця Б.1

Обсяг реалізованої промислової продукції

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Вінницька	21004,3	1,87	22535,1	1,94	25503,4	2,27	30855,7	2,68	42504,0	2,91
Волинська	10492,7	0,93	11298,2	0,97	10906,3	0,97	13682,9	1,19	19425,8	1,33
Дніпропетровська	200555,8	17,86	220458,2	19,00	217656,4	19,38	252159,0	21,91	302623,4	20,70
Донецька	267491,6	23,82	242228,8	20,87	220640,4	19,65	177066,6	15,39	190727,0	13,05
Житомирська	14360,7	1,28	16352,9	1,41	16412,0	1,46	18260,8	1,59	25737,6	1,76
Закарпатська	8866,4	0,79	9956,8	0,86	10035,9	0,89	11153,3	0,97	13872,5	0,95
Запорізька	81503,3	7,26	82505,7	7,11	78852,1	7,02	97799,6	8,50	130767,5	8,94
Івано-Франківська	24187,7	2,15	25268,8	2,18	22014,4	1,96	25142,8	2,18	34741,9	2,38
Київська	45512,5	4,05	56575,7	4,87	65481,3	5,83	67533,9	5,87	84202,9	5,76
Кіровоградська	12046,4	1,07	15610,7	1,35	18265,4	1,63	20359,1	1,77	22980,8	1,57
Луганська	97785,2	8,71	84460,4	7,28	72657,0	6,47	33600,0	2,92	23865,6	1,63
Львівська	32392,2	2,88	34874,0	3,00	34620,5	3,08	39584,5	3,44	58502,0	4,00
Миколаївська	21994,6	1,96	24161,8	2,08	22635,9	2,02	25725,9	2,24	34948,5	2,39
Одеська	27332,7	2,43	28438,7	2,45	27737,5	2,47	33759,1	2,93	53635,7	3,67
Полтавська	72720,6	6,48	80587,6	6,94	71504,1	6,37	86730,2	7,54	111375,1	7,62
Рівненська	15201,4	1,35	12211,0	1,05	15704,2	1,40	19165,9	1,67	26872,8	1,84
Сумська	23521,7	2,09	24978,0	2,15	23981,8	2,14	26665,9	2,32	36804,6	2,52
Тернопільська	8111,7	0,72	7739,4	0,67	8124,6	0,72	9448,5	0,82	13541,2	0,93
Харківська	63610,5	5,67	77607,5	6,69	78300,1	6,97	69542,6	6,04	114253,1	7,81
Херсонська	10977,6	0,98	10211,1	0,88	10881,2	0,97	12115,2	1,05	17306,9	1,18
Хмельницька	15045,2	1,34	16618,9	1,43	17552,5	1,56	16038,2	1,39	20050,1	1,37
Черкаська	28822,3	2,57	32379,7	2,79	30730,5	2,74	37865,2	3,29	48423,5	3,31
Чернівецька	4067,2	0,36	4108,8	0,35	4099,7	0,37	4676,0	0,41	6824,3	0,47
Чернігівська	15251,1	1,36	19396,4	1,67	18769,3	1,67	21901,5	1,90	28063,8	1,92
Всього	1122855,4	100,00	1160564,2	100,00	1123066,5	100,00	1150832,4	100,00	1462050,6	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”]

Середня кількість працівників у промисловості

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	тис. осіб	%	тис. ос.	%	тис. ос.	%	тис. ос.	%	тис. ос.	%
Вінницька	75,0	2,43	77,8	2,51	75,8	2,49	75,2	2,70	74,1	3,01
Волинська	53,6	1,74	54,8	1,77	54,3	1,79	52,5	1,89	50,9	2,07
Дніпропетровська	410,7	13,30	406,9	13,11	403	13,25	383,5	13,78	372,4	15,12
Донецька	518,8	16,80	520,6	16,78	496,4	16,32	422,1	15,16	247	10,03
Житомирська	78,3	2,54	80,2	2,58	77,6	2,55	71,9	2,58	71,3	2,89
Закарпатська	61,2	1,98	61,8	1,99	60,3	1,98	59,5	2,14	58,5	2,37
Запорізька	193,0	6,25	192	6,19	188,4	6,19	172,8	6,21	166,6	6,76
Івано-Франківська	71,5	2,32	72,6	2,34	72,2	2,37	68,7	2,47	68,1	2,76
Київська	133,3	4,32	137,1	4,42	135,4	4,45	130,5	4,69	130,3	5,29
Кіровоградська	54,9	1,78	55,1	1,78	54,4	1,79	52,3	1,88	50,5	2,05
Луганська	252,3	8,17	248	7,99	240,7	7,91	172,2	6,19	94,7	3,84
Львівська	161,6	5,23	158,9	5,12	158,3	5,21	154,2	5,54	148,7	6,04
Миколаївська	74,5	2,41	73,5	2,37	73,3	2,41	68,6	2,46	67,8	2,75
Одеська	94,4	3,06	94,3	3,04	93,8	3,08	90,5	3,25	84,7	3,44
Полтавська	123,8	4,01	126,3	4,07	122,4	4,02	115,8	4,16	105,7	4,29
Рівненська	65,8	2,13	65,7	2,12	64,8	2,13	63,6	2,28	64,7	2,63
Сумська	85,7	2,78	85,4	2,75	82,8	2,72	76,3	2,74	73,8	3,00
Тернопільська	41,8	1,35	42,0	1,35	41,2	1,35	38,8	1,39	35,7	1,45
Харківська	241,6	7,82	251,3	8,10	248,8	8,18	234,4	8,42	230	9,34
Херсонська	45,8	1,48	47,3	1,52	47,2	1,55	44,4	1,59	40,9	1,66
Хмельницька	69,5	2,25	70,4	2,27	70,2	2,31	67,1	2,41	61,9	2,51
Черкаська	81,6	2,64	81,7	2,63	81,4	2,68	76,7	2,76	75,7	3,07
Чернівецька	37,0	1,20	39,9	1,29	39,4	1,30	36,6	1,31	36,1	1,47
Чернігівська	62,3	2,02	59,4	1,91	59,1	1,94	55,8	2,00	53,4	2,17
Всього	3088,0	100,00	3103	100,00	3041,2	100,00	2784	100,00	2463,5	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Багатогалузева статистична інформація / Регіональна статистика/ Демографічна та соціальна статистика / Ринок праці / Зайняте населення за видами економічної діяльності та регіонами”]

Обсяг необоротних активів у промисловості

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Вінницька	6630,3	1,25	9375,9	1,54	11326,2	1,76	12599,6	1,70	16187,3	2,00
Волинська	5947,9	1,12	6419,4	1,06	6618,9	1,03	6985,2	0,94	9231,5	1,14
Дніпропетровська	136322,3	25,64	139110,5	22,87	137157,9	21,33	193906,8	26,22	194102,2	23,99
Донецька	113370,6	21,33	125649,8	20,66	135025,9	21,00	132577,7	17,93	143264,5	17,71
Житомирська	8260,2	1,55	9983,5	1,64	10557,7	1,64	11612,0	1,57	11406,2	1,41
Закарпатська	4369,8	0,82	5511,8	0,91	5986,6	0,93	6894,6	0,93	8553,5	1,06
Запорізька	36901,9	6,94	46380,6	7,63	48467,4	7,54	60501,8	8,18	71301,0	8,81
Івано-Франківська	12055,1	2,27	15126,4	2,49	18430,8	2,87	22234,5	3,01	18380,9	2,27
Київська	36455,8	6,86	44108,5	7,25	58200,8	9,05	65760,1	8,89	74052,9	9,15
Кіровоградська	5482,6	1,03	5845,3	0,96	6875,2	1,07	9930,4	1,34	9244,4	1,14
Луганська	36836,7	6,93	43648,1	7,18	28099,8	4,37	30186,3	4,08	25661,1	3,17
Львівська	18336,3	3,45	22273,4	3,66	26582,6	4,13	28496,4	3,85	30614,4	3,78
Миколаївська	9658,6	1,82	10613,8	1,75	12869,9	2,00	12323,8	1,67	43122,3	5,33
Одеська	16369,7	3,08	24051,1	3,95	24580,7	3,82	24686,0	3,34	27619,3	3,41
Полтавська	20546,3	3,86	26836,6	4,41	31087,1	4,84	34845,6	4,71	36471,0	4,51
Рівненська	5750,8	1,08	6423,5	1,06	8433,7	1,31	10405,7	1,41	10390,8	1,28
Сумська	7082,9	1,33	7335,4	1,21	7729,9	1,20	7245,1	0,98	7746,1	0,96
Тернопільська	4328,4	0,81	3850,1	0,63	5331,1	0,83	6043,6	0,82	3805,0	0,47
Харківська	18862,1	3,55	23657,3	3,89	25069,7	3,90	26360,8	3,56	28215,0	3,49
Херсонська	4969,2	0,93	5684,4	0,93	6330,7	0,98	6009,4	0,81	6825,7	0,84
Хмельницька	7262,3	1,37	8177,3	1,34	9102,4	1,42	9679,3	1,31	11418,5	1,41
Черкаська	9085,8	1,71	11070,8	1,82	10887,7	1,69	11171,2	1,51	11431,9	1,41
Чернівецька	2899,8	0,55	2552,6	0,42	2726,2	0,42	2607,2	0,35	3164,1	0,39
Чернігівська	3820,4	0,72	4486,6	0,74	5400,9	0,84	6413,1	0,87	6817,0	0,84
Всього	531605,8	100,00	608172,5	100,00	642880,0	100,00	739476,3	100,00	809026,8	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”]

Таблиця Б.4

Обсяг активів у промисловості

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Вінницька	14392,5	1,28	18456,1	1,50	22086,8	1,72	22450,1	1,51	30941,0	1,78
Волинська	11735,1	1,05	12101,2	0,98	12360,2	0,96	13648,0	0,92	18693,7	1,08
Дніпропетровська	246547,6	22,01	257080,6	20,87	261473,2	20,34	352338,7	23,67	390457,6	22,46
Донецька	262377,5	23,42	259485,5	21,06	275598,5	21,44	265883,5	17,86	300302,2	17,27
Житомирська	14679,0	1,31	16953,2	1,38	18318,7	1,42	20860,2	1,40	21890,1	1,26
Закарпатська	8815,3	0,79	10360,6	0,84	10347,9	0,80	12118,3	0,81	15433,4	0,89
Запорізька	72994,2	6,52	84224,5	6,84	88329,5	6,87	112569,9	7,56	136906,6	7,88
Івано-Франківська	22235,6	1,98	23216,5	1,88	29759,7	2,31	37449,7	2,52	51693,4	2,97
Київська	71225,2	6,36	86069,2	6,99	105690,1	8,22	120578,9	8,10	140264,5	8,07
Кіровоградська	15445,7	1,38	15654,3	1,27	19745,5	1,54	24228,5	1,63	20238,8	1,16
Луганська	79540,5	7,10	94220,3	7,65	64709,2	5,03	69831,8	4,69	70688,0	4,07
Львівська	37665,6	3,36	43400,2	3,52	49545,3	3,85	59204,6	3,98	68498,8	3,94
Миколаївська	21510,6	1,92	25776,8	2,09	28620,4	2,23	28417,7	1,91	68316,9	3,93
Одеська	30432,0	2,72	38248,2	3,10	39130,2	3,04	48973,6	3,29	52228,3	3,00
Полтавська	50849,4	4,54	57846,9	4,70	64118,6	4,99	76124,3	5,11	90165,0	5,19
Рівненська	13615,4	1,22	16134,8	1,31	21474,7	1,67	23190,8	1,56	27610,2	1,59
Сумська	16674,5	1,49	18251,3	1,48	18785,0	1,46	20480,3	1,38	24026,8	1,38
Тернопільська	8573,7	0,77	8009,8	0,65	9318,6	0,72	10374,1	0,70	8953,2	0,52
Харківська	48655,0	4,34	63892,7	5,19	64465,0	5,01	71054,4	4,77	81824,4	4,71
Херсонська	11309,7	1,01	12665,6	1,03	12159,6	0,95	14006,5	0,94	17243,0	0,99
Хмельницька	12956,4	1,16	14334,4	1,16	15526,6	1,21	18183,9	1,22	22181,7	1,28
Черкаська	33817,1	3,02	41415,5	3,36	38796,0	3,02	49472,8	3,32	58631,3	3,37
Чернівецька	4852,2	0,43	4355,7	0,35	4314,8	0,34	4443,7	0,30	5374,8	0,31
Чернігівська	9433,1	0,84	9850,2	0,80	11030,2	0,86	12941,6	0,87	15899,1	0,91
Всього	1120333,1	100,00	1232004,1	100,00	1285704,0	100,00	1488826,05	100,00	1738462,93	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств / Показники балансу підприємств за видами економічної діяльності”]

Таблиця Б.5

Капітальні інвестиції промислових підприємств

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	Капітальні інвестиції промислових підприємств, млн. грн.	Частка, %	Капітальні інвестиції промислових підприємств, млн. грн.	Частка, %	Капітальні інвестиції промислових підприємств, млн. грн.	Частка, %	Капітальні інвестиції промислових підприємств, млн. грн.	Частка, %	Капітальні інвестиції промислових підприємств, млн. грн.	Частка, %
Вінницька	1777,6	2,50	1919,8	2,54	2651,3	3,26	2328,8	3,44	2333,6	3,50
Волинська	775,4	1,09	650,9	0,86	782,9	0,96	933,9	1,38	2771,1	4,16
Дніпропетровська	12050,1	16,91	11732,2	15,50	11774,5	14,47	12715,5	18,81	15053,8	22,58
Донецька	12394,1	17,40	16906,9	22,33	16609,3	20,42	7917,2	11,71	4964,6	7,45
Житомирська	2196,9	3,08	1152,5	1,52	1249,3	1,54	1218,5	1,80	1362,9	2,04
Закарпатська	1265,3	1,78	650,0	0,86	728,2	0,90	747,0	1,10	859,6	1,29
Запорізька	4595,0	6,45	4608,2	6,09	4348,4	5,34	5447,2	8,06	4838,9	7,26
Івано-Франківська	1221,9	1,72	2011,5	2,66	1682,6	2,07	2591,2	3,83	2046,0	3,07
Київська	2341,9	3,29	6706,1	8,86	8447,1	10,38	9432,5	13,95	9674,3	14,51
Кіровоградська	2374,7	3,33	1066,9	1,41	955,6	1,17	774,3	1,15	752,2	1,13
Луганська	4749,0	6,67	5405,7	7,14	7922,4	9,74	4391,8	6,50	1223,3	1,84
Львівська	2435,2	3,42	2709,1	3,58	3492,7	4,29	2749,1	4,07	3648,6	5,47
Миколаївська	1698,5	2,38	1718,3	2,27	2487,3	3,06	1214,7	1,80	898,1	1,35
Одеська	1488,8	2,09	5532,1	7,31	4335,9	5,33	1664,6	2,46	1755,8	2,63
Полтавська	6726,7	9,44	4554,5	6,02	5311,8	6,53	4865,7	7,20	3569,9	5,36
Рівненська	1067,8	1,50	694,9	0,92	677,4	0,83	980,1	1,45	1869,4	2,80
Сумська	1490,5	2,09	957,4	1,26	1040,6	1,28	948,9	1,40	968,6	1,45
Тернопільська	365,7	0,51	484,4	0,64	397,8	0,49	407,5	0,60	570,5	0,86
Харківська	4041,2	5,67	2915,6	3,85	2890,3	3,55	2811,5	4,16	3407,2	5,11
Херсонська	1143,9	1,61	606,7	0,80	706,9	0,87	729,6	1,08	761,0	1,14
Хмельницька	2059,6	2,89	661,8	0,87	888,6	1,09	924,1	1,37	1169,7	1,75
Черкаська	1238,0	1,74	1344,5	1,78	1133,3	1,39	698,0	1,03	933,1	1,40
Чернівецька	896,0	1,26	169,1	0,22	206,9	0,25	190,5	0,28	255,9	0,38
Чернігівська	852,4	1,20	545,6	0,72	635,1	0,78	932,8	1,38	967,0	1,45
Всього	71246,1	100,00	75704,8	100,00	81356,4	100,00	67614,8	100,00	66655,3	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Капітальні інвестиції / Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності”]

Таблиця Б.6

Прямі іноземні інвестиції у промисловість

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, млн. дол. США	Частка, %	Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, млн. дол. США	Частка, %	Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, млн. дол. США	Частка, %	Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, млн. дол. США	Частка, %	Надходження прямих іноземних інвестицій у промисловість, млн. дол. США	Частка, %
Вінницька	125,5	0,93	139,3	0,91	157,6	0,98	150,3	1,11	125,2	1,03
Волинська	197,5	1,47	205,8	1,35	212,1	1,32	182,1	1,35	179,2	1,47
Дніпропетровська	5933,0	44,02	6273,1	41,02	6439,8	40,08	5628,5	41,71	5299,4	43,61
Донецька	1175,0	8,72	1334,6	8,73	1386,8	8,63	830,8	6,16	539,4	4,44
Житомирська	273,5	2,03	298,3	1,95	297,4	1,85	233,1	1,73	195,7	1,61
Закарпатська	273,0	2,03	302,7	1,98	334,0	2,08	301,8	2,24	245,7	2,02
Запорізька	689,4	5,11	877,6	5,74	829,3	5,16	716,8	5,31	610,8	5,03
Івано-Франківська	487,0	3,61	485,9	3,18	629,5	3,92	697,5	5,17	626,7	5,16
Київська	806,7	5,99	893,6	5,84	943,8	5,87	821,4	6,09	799,4	6,58
Кіровоградська	30,5	0,23	43,5	0,28	90,0	0,56	49,1	0,36	42,2	0,35
Луганська	634,4	4,71	666,0	4,36	681,9	4,24	381,2	2,82	409,1	3,37
Львівська	370,8	2,75	637,2	4,17	725,1	4,51	520,0	3,85	458,0	3,77
Миколаївська	76,5	0,57	124,8	0,82	131,1	0,82	95,1	0,70	81,0	0,67
Одеська	366,9	2,72	561,6	3,67	652,0	4,06	567,0	4,20	537,7	4,42
Полтавська	546,1	4,05	410,8	2,69	463,1	2,88	857,0	6,35	833,9	6,86
Рівненська	147,9	1,10	171,3	1,12	166,3	1,03	158,0	1,17	104,9	0,86
Сумська	289,9	2,15	302,1	1,98	310,7	1,93	181,2	1,34	120,5	0,99
Тернопільська	35,4	0,26	36,7	0,24	39,9	0,25	33,1	0,25	29,5	0,24
Харківська	442,1	3,28	380,0	2,48	370,4	2,31	302,4	2,24	257,4	2,12
Херсонська	115,2	0,85	121,7	0,80	159,1	0,99	125,5	0,93	143,9	1,18
Хмельницька	150,7	1,12	147,0	0,96	153,9	0,96	136,7	1,01	123,6	1,02
Черкаська	204,9	1,52	763,8	4,99	778,3	4,84	414,6	3,07	288,7	2,38
Чернівецька	33,5	0,25	31,5	0,21	29,8	0,19	31,9	0,24	30,4	0,25
Чернігівська	73,2	0,54	82,9	0,54	86,6	0,54	80,2	0,59	70,1	0,58
Всього	13478,5	100,00	15291,9	100,00	16068,4	100,00	13495,4	100,00	12152,4	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, Експрес-випуски / Прямі інвестиції]

Таблиця Б.7

Обсяги експорту промислових товарів

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	Обсяги експорту промислових товарів, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту промислових товарів, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту промислових товарів, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту промислових товарів, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту промислових товарів, млн. дол. США	Частка, %
Вінницька	583,4	1,06	538,7	1,07	553,6	1,21	540,0	1,45	608,6	2,51
Волинська	546,3	1,00	533,6	1,06	516,1	1,13	589,6	1,58	542,4	2,23
Дніпропетровська	10215,5	18,64	9982,2	19,84	9649,3	21,17	8637,0	23,15	6278,6	25,86
Донецька	17090,3	31,18	13895,6	27,61	12310,7	27,00	8301,1	22,25	3641,1	15,00
Житомирська	481,9	0,88	506,1	1,01	553,2	1,21	543,8	1,46	375,4	1,55
Закарпатська	1388,1	2,53	1373,8	2,73	1288,3	2,83	1370,9	3,67	1066,2	4,39
Запорізька	3638,2	6,64	3917,2	7,78	3606,1	7,91	3577,2	9,59	2715,2	11,18
Івано-Франківська	901,8	1,65	776,1	1,54	400,4	0,88	396,1	1,06	298,0	1,23
Київська	1475,5	2,69	1498,1	2,98	1437,7	3,15	1312,2	3,52	1061,1	4,37
Кіровоградська	381,0	0,70	551,9	1,10	792,1	1,74	732,2	1,96	311,8	1,28
Луганська	6497,2	11,85	4175,0	8,30	3518,1	7,72	1895,0	5,08	249,9	1,03
Львівська	1165,9	2,13	1287,2	2,56	1232,8	2,70	1204,8	3,23	1048,3	4,32
Миколаївська	1113,0	2,03	1306,6	2,60	1087,2	2,38	892,8	2,39	751,6	3,10
Одеська	1246,8	2,27	1525,3	3,03	1197,7	2,63	1137,1	3,05	1029,8	4,24
Полтавська	2843,3	5,19	3197,8	6,35	2503,6	5,49	1891,8	5,07	1271,5	5,24
Рівненська	513,2	0,94	462,2	0,92	434,8	0,95	413,7	1,11	325,1	1,34
Сумська	981,7	1,79	1067,5	2,12	868,5	1,91	634,8	1,70	491,6	2,02
Тернопільська	215,0	0,39	176,5	0,35	259,9	0,57	236,4	0,63	191,2	0,79
Харківська	1646,4	3,00	1755,4	3,49	1691,4	3,71	1571,4	4,21	1065,4	4,39
Херсонська	222,2	0,41	209,4	0,42	251,7	0,55	186,1	0,50	138,7	0,57
Хмельницька	285,3	0,52	328,1	0,65	362,3	0,79	309,5	0,83	196,3	0,81
Черкаська	840,8	1,53	791,2	1,57	581,2	1,27	415,2	1,11	275,4	1,13
Чернівецька	129,6	0,24	118,2	0,23	122,3	0,27	105,2	0,28	85,0	0,35
Чернігівська	407,1	0,74	351,8	0,70	368,2	0,81	418,5	1,12	259,9	1,07
Всього	54809,5	100,00	50325,5	100,00	45587,2	100,00	37312,4	100,00	24278,1	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність / Товарна структура зовнішньої торгівлі”]

Таблиця Б.8

Обсяги експорту товарів та послуг

Області	2011		2012		2013		2014		2015	
	Обсяги експорту товарів та послуг, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту товарів та послуг, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту товарів та послуг, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту товарів та послуг, млн. дол. США	Частка, %	Обсяги експорту товарів та послуг, млн. дол. США	Частка, %
Вінницька	701,6	1,12	698,0	1,19	738,6	1,34	808,6	1,73	909,8	2,77
Волинська	679,7	1,08	643,0	1,09	686,4	1,24	745,8	1,59	683,5	2,08
Дніпропетровська	10757,9	17,15	10517,9	17,88	10338,2	18,70	9140,6	19,54	6693,4	20,40
Донецька	17797,5	28,38	14812,7	25,18	13047,8	23,60	8876,9	18,97	4071,3	12,41
Житомирська	531,2	0,85	579,9	0,99	646,9	1,17	703,2	1,50	473,4	1,44
Закарпатська	1465,5	2,34	1449,3	2,46	1592,4	2,88	1583,8	3,38	1283,2	3,91
Запорізька	4394,4	7,01	4280,9	7,28	3907,2	7,07	3926,6	8,39	3074,1	9,37
Івано-Франківська	1027,9	1,64	880,0	1,50	540,2	0,98	553,3	1,18	418,4	1,28
Київська	2164,3	3,45	2409,0	4,09	2451,5	4,43	2234,6	4,78	1920,7	5,85
Кіровоградська	459,8	0,73	645,0	1,10	877,7	1,59	849,9	1,82	434,4	1,32
Луганська	6863,1	10,94	4370,9	7,43	3701,4	6,69	2040,7	4,36	271,8	0,83
Львівська	1360,7	2,17	1562,1	2,65	1686,5	3,05	1716,4	3,67	1576,0	4,80
Миколаївська	1869,3	2,98	2602,4	4,42	2795,1	5,06	2308,5	4,93	2048,7	6,24
Одеська	2702,8	4,31	3002,1	5,10	2806,7	5,08	2800,6	5,99	2624,4	8,00
Полтавська	3389,1	5,40	3445,8	5,86	2733,9	4,94	2216,9	4,74	1538,2	4,69
Рівненська	638,8	1,02	576,6	0,98	548,2	0,99	522,3	1,12	400,2	1,22
Сумська	1060,7	1,69	1184,5	2,01	980,1	1,77	782,3	1,67	644,3	1,96
Тернопільська	250,1	0,40	250,7	0,43	423,4	0,77	414,9	0,89	334,5	1,02
Харківська	2154,6	3,44	2343,7	3,98	2331,8	4,22	2120,8	4,53	1573,4	4,79
Херсонська	380,1	0,61	365,3	0,62	410,3	0,74	397,2	0,85	264,7	0,81
Хмельницька	427,9	0,68	500,9	0,85	529,2	0,96	533,9	1,14	424,1	1,29
Черкаська	1070,6	1,71	1032,7	1,76	797,4	1,44	646,9	1,38	454,3	1,38
Чернівецька	143,3	0,23	134,4	0,23	142,3	0,26	144,5	0,31	128,8	0,39
Чернігівська	425,8	0,68	550,0	0,93	576,4	1,04	720,6	1,54	568,9	1,73
Всього	62716,7	100,00	58837,8	100,00	55289,6	100,00	46789,8	100,00	32814,5	100,00

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Зовнішньоекономічна діяльність / Товарна структура зовнішньої торгівлі”]

Додаток В

Структура промисловості регіонів України

Таблиця В.1

Структура промисловості за видами промислової діяльності і видами переробної промисловості у 2015 році (у %)

Області	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	Переробна промисловість	З неї:									
					виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри	виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	виробництво основних фармацевтичних продуктів і препаратів	виробництво гумових і пластмасових виробів	металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	машинобудування, крім ремонту машин і устаткування	виробництво меблів, іншої продукції; ремонт машин і устаткування
Вінницька	2,0	9,2	0,8	88,0	79,8	0,6	4,3	0,6	4,0	0,9	2,6	2,9	2,4	0,9
Волинська	0,7	11,1	1,0	87,2	38,5	1,7	18,4	н/д	н/д	н/д	7,9	2,3	20,2	9,5
Дніпропетровська	23,1	12,2	1,7	63,0	14,4	0,7	2,0	3,4	9,3	0,0	6,7	56,3	4,6	2,5
Донецька	15,2	20,3	0,7	63,8	5,7	0,1	0,6	8,1	0,9	н/д	2,2	41,1	4,3	0,8
Житомирська	9,4	12,6	1,7	76,3	41,5	6,2	17,4	1,1	3,5	2,4	12,5	8,1	6,2	1,4
Закарпатська	1,6	16,7	1,6	80,1	12,7	8,7	9,8	0,0	12,5	0,0	2,7	1,6	42,5	9,5
Запорізька	2,0	24,7	0,7	72,6	13,9	0,4	0,6	5,6	2,1	0,3	3,4	49,5	20,1	4,1
Івано-Франківська	10,3	32,9	0,8	56,0	36,3	3,0	22,0	0,9	7,5	0,0	16,4	1,9	10,2	1,9
Київська	0,9	20,3	1,4	77,4	49,3	0,8	10,3	0,2	5,4	1,7	18,2	5,7	5,9	2,5
Кіровоградська	8,2	12,3	1,5	78,0	62,7	0,5	3,0	н/д	2,2	н/д	3,4	14,6	10,6	3,0
Луганська	24,7	7,3	1,2	66,8	1,7	0,5	10,0	н/д	7,2	н/д	1,2	21,0	7,3	3,2
Львівська	4,9	17,4	1,4	76,3	42,2	4,6	11,2	4,0	2,5	2,2	11,5	7,4	9,3	5,1
Миколаївська	0,7	29,8	1,4	68,1	36,9	2,1	2,9	н/д	0,4	н/д	6,5	24,7	20,5	5,9
Одеська	0,1	20,7	2,1	77,1	43,7	1,2	1,9	н/д	26,8	1,4	7,0	5,8	8,5	3,8
Полтавська	30,5	9,8	0,4	59,3	49,4	0,7	1,1	31,4	2,6	0,3	1,8	1,5	10,3	0,8
Рівненська	3,0	34,1	1,0	61,9	24,8	2,9	13,6	н/д	25,7	н/д	20,4	3,1	3,9	5,2
Сумська	28,8	10,1	0,8	60,3	29,6	4,8	2,7	3,4	16,0	2,1	5,8	10,1	23,8	5,8
Тернопільська	3,7	15,4	1,4	79,5	57,3	2,7	3,0	н/д	7,6	н/д	11,3	3,8	10,5	2,2
Харківська	17,6	14,1	1,5	66,8	44,1	1,8	6,0	5,4	2,5	3,8	9,1	3,9	19,2	4,2
Херсонська	0,6	24,0	2,1	73,3	69,5	0,2	10,0	0,0	0,5	0,5	7,8	5,1	5,2	2,6
Хмельницька	2,3	13,6	1,2	82,9	38,4	4,6	1,9	н/д	н/д	н/д	27,3	8,6	14,2	4,3
Черкаська	0,9	14,0	0,9	84,2	57,5	1,7	4,3	0,0	22,9	4,4	3,1	1,2	3,1	1,8
Чернівецька	1,4	41,7	2,5	54,4	38,1	12,5	9,5	н/д	2,3	н/д	17,0	4,0	10,9	5,7
Чернігівська	8,1	13,0	1,2	77,7	68,6	4,0	11,5	3,7	1,0	1,4	2,7	1,4	5,7	1,4

Джерело: Побудовано за [15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”]

Структура промисловості регіонів України за видами промислової діяльності (у %)

Області	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів					Переробна промисловість					Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря					Водопостачання; каналізація, поводження з відходами				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Україна	11,0	10,5	11,5	10,8	10,8	67,4	63,7	61,8	63,3	64,1	22,5	24,4	25,2	24,6	23,9	1,5	1,4	1,5	1,3	1,2
Вінницька	1,7	2,0	1,4	2,5	2,0	75,6	71,7	71,1	84,5	88,0	21,4	25,1	26,5	12,0	9,2	1,3	1,2	1,0	1,0	0,8
Волинська	3,0	1,4	1,1	0,7	0,7	80,7	80,9	81,7	85,7	87,2	14,9	16,5	15,9	12,4	11,1	1,4	1,2	1,3	1,2	1,0
Дніпропетровська	27,1	24,2	26,9	25,6	23,1	56,6	58,8	56,1	59,5	63,0	14,3	14,8	14,7	12,7	12,2	2,0	2,2	2,3	2,2	1,7
Донецька	14,1	15,7	16,3	14,3	15,2	71,6	68,5	64,9	66,7	63,8	13,3	14,7	17,6	17,0	20,3	1,0	1,1	1,2	2,0	0,7
Житомирська	10,6	10,5	12,2	10,4	9,4	70,3	71,8	70,5	73,3	76,3	17,0	16,0	15,5	14,6	12,6	2,1	1,7	1,8	1,7	1,7
Закарпатська	1,3	1,1	1,1	1,6	1,6	81,6	81,7	80,9	81,1	80,1	15,4	15,6	16,4	15,7	16,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6
Запорізька	2,6	2,9	3,6	3,2	2,0	74,5	72,0	70,9	73,2	72,6	21,7	24,0	24,4	22,8	24,7	1,2	1,1	1,1	0,8	0,7
Івано-Франківська	10,7	10,3	12,2	12,1	10,3	53,9	52,0	44,4	46,3	56,0	34,2	36,6	42,2	40,6	32,9	1,2	1,1	1,2	1,0	0,8
Київська	0,5	0,4	0,8	0,6	0,9	73,3	70,6	64,6	73,5	77,4	24,9	28,0	33,6	24,9	20,3	1,3	1,0	1,0	1,0	1,4
Кіровоградська	3,6	3,1	3,6	3,1	8,2	79,2	82,9	83,2	84,5	78,0	14,0	12,5	11,8	11,2	11,2	3,2	1,5	1,4	1,4	1,2
Луганська	13,7	16,1	17,7	18,4	24,7	71,8	66,3	63,5	76,6	66,8	12,2	15,4	16,0	4,4	7,3	2,3	2,2	2,8	0,6	1,2
Львівська	6,2	4,6	4,9	5,2	4,9	74,2	72,9	71,9	74,8	76,3	17,7	20,8	21,0	18,3	17,4	1,9	1,7	2,2	1,7	1,4
Миколаївська	0,5	0,6	0,8	0,8	0,7	72,5	71,7	73,0	65,3	68,1	25,4	26,5	25,1	32,4	29,8	1,6	1,2	1,1	1,5	1,4
Одеська	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	77,6	76,1	74,2	73,9	77,1	18,4	20,8	22,8	23,3	23,3	3,6	3,1	3,0	2,8	2,1
Полтавська	21,1	17,4	23,7	28,2	30,5	71,7	75,7	67,9	64,0	59,3	6,7	6,4	7,8	7,3	9,8	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4
Рівненська	3,2	4,8	4,1	5,1	3,0	64,8	78,5	62,8	59,4	61,9	31,0	15,3	31,9	34,4	34,1	1,0	1,4	1,2	1,1	1,0
Сумська	25,4	23,9	25,7	25,1	28,8	61,8	62,2	60,4	62,8	60,3	11,7	12,8	13,0	11,2	10,1	1,1	1,1	0,9	0,9	0,8
Тернопільська	2,3	2,7	3,1	2,7	3,7	75,0	73,3	74,4	77,1	79,5	20,5	22,0	20,7	18,5	15,4	2,2	2,0	1,8	1,7	1,4
Харківська	4,5	4,1	6,7	1,0	17,6	72,2	70,8	71,8	79,8	66,8	21,4	23,6	19,9	17,1	14,1	1,9	1,5	1,6	2,1	1,5
Херсонська	0,5	0,4	0,5	0,4	0,6	73,5	73,2	72,1	71,5	73,3	17,9	23,7	24,8	25,4	24,0	8,1	2,7	2,6	2,7	2,1
Хмельницька	1,5	1,3	1,4	1,6	2,3	64,9	65,4	67,6	83,4	82,9	32,4	32,2	29,9	13,7	13,6	1,2	1,1	1,1	1,3	1,2
Черкаська	1,0	1,0	0,9	0,7	0,9	84,7	85,9	85,3	86,9	84,2	13,2	12,1	12,7	11,5	14,0	1,1	1,0	1,1	0,9	0,9
Чернівецька	1,0	1,0	0,8	0,6	1,4	62,8	56,2	54,6	58,3	54,4	33,4	40,0	42,0	38,2	41,7	2,8	2,8	2,6	2,9	2,5

Джерело: Побудовано за [2; 15–38, розділ “Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість / Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності”]

Наукове видання

Конкурентоспроможність промисловості регіонів України: наукове видання / [С.О. Іщук, Л.Й. Созанський, Р.В. Міхель, М.І. Бирка]; НАН України. ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього Національної академії наук України”; [наук. ред. С.О. Іщук]. – Львів, 2016. – 73 с. (Серія “Регіони: моніторинг, прогнози, моделі”).

ISBN 978-966-02-4250-0 (серія)

ISBN 978-966-02-8116-5

Конкурентоспроможність промисловості регіонів України

Наукове видання

Комп’ютерний макет:

М.В. Деркач

© ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України”, 2016.

Оригінал-макет виготовлено в ДУ “Інститут регіональних досліджень
імені М.І. Долишнього НАН України”
79026, Львів, вул. Козельницька, 4.

Підп. до друку 20.12.2016. Формат 70x108/16. Папір оф. №1. Гарн. літ. Офс. друк.
Ум.-друк. арк. 6,34. Наклад 100. Зам _____.

Видруковано ФОП “Омельченко В.Г.”
79026 м. Львів вул. Козельницька, 4.